

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 789.
Szerkesztőség 789. Kiadóhivatal 700.

Határjelzőnél.

Budapest, november 10.

Történelmi korszakok csak a történelmi tankönyvekben kezdődnek új fejezettel, nagy, vastagbetűs címezzel. Az élet halkán, zökkenő nélkül csinálja a maga átmeneteit. Lány satirungokban mossa össze a határt jelző színeket, úgy hogy az idők emlékeit kutató tudósnak utólag is nehéz meghuzni azt a vonalat, amely jelzi, hogy eddig tartott a régi és itt kezdődik az új.

A holnapi dátum mellé azonban már ma könnyű letűzni a határjelzőt, az utókor történelembüvárjai nem fognak változtatni ezen az értékelésen. Holnap ül össze a magyar parlament abból a célból, hogy új, szélesebb medret ásson a jövő törvényhozása számára. Holnap, mindjárt a legelső ülésen nyújtja be gróf Andrassy Gyula a választói reformról szóló törvényjavaslatot, melynek elfogadása után megszűnik a mai átmeneti kormány megbízása, föloszlik a mai képviselőház s helyét átadja egy új rendszernek s egy új, igazi, hamisítatlan népképviselőnek.

Olyan ez, mint egy jól megtervezett dráma utolsó fölvonása, mely az exoziczióban előmutatott összes csomókat kibogozza. Mindennek, ami két és fél esztendő óta a magyar politikai életben történt, ez a végső pointe-je. Ezt a pointe-t készítette elő minden közbeeső parlamenti munka. Két és fél esztendő-

vel ezelőtt már azzal a szándékkal alakult meg a mai kormányzati rendszer, hogy az államélet szempontjából haszthatatlan napi teendők után megcsinálja az általános választói jogot, hogy azután az alkotmányos életbe bevont széles néprétegek szavazataiból életre hívott új parlament döntsön azok fölött a kérdések fölött, amelyek a nemzet és az uralkodó közt támadt válságos ellentéteket annakidején föloldozták.

A napi teendőkkel — leszámítva a jövő évi költségvetést, melylyel a bizottságok már szintén végeztek — készen van a mai kormányzat. Minden zilált rendtelenségből, reménytelen vergődésből kivezették a magyar állami gépezetet.

Nehéz, derekas munka volt ez, főleg, miután az átmeneti idő alatt horvát obstrukcióban, nemzetiségi okvetetlenkedésben új bonyodalmak támadtak. Most minden bajon, minden bonyodalmon túl itt az idő, hogy a legfontosabb föladat kerüljön napirendre. Eddig minden kormányzati munka a napi szükségletet szolgálta. A most következő törvényhozási alkotás azonban nem a mának, a könnyen tűnő napnak szól, hanem az eljövendő holnapoknak, a jövő Magyarországnak. Ezért kell és ezért lehet jogosan letűzni a holnapi dátumhoz a korszakot jelentő határjelzőt.

Attól a pillanattól fogva, hogy a választási reformról szóló törvényjavaslat a

magyar képviselőház előtt fekszik, bucsuzik székétől az átmeneti uralom. S ezzel egyidejűleg egész sereg fontos problémája a holnapnak jelenik meg az érdeklődés küszöbén. Jövő alakulások, pártformálódások, amelyek a mai heterogén koalíció helyett egy kompakt, szervezett többségben veszik át a kormányzás föladatát. S aktuálisok lesznek mindazok a problémák, amelyek eddig a politikai tényezők közös megegyezéséből ki voltak kapcsolva a napi témák közül. Nem lehetetlen, hogy új viharok, új megpróbáltatások várnak a nemzetre.

De szolgáljon vigasztalásunkra az, hogy ezekben a küzdelmekben már olyan parlament fogja képviselni a nemzeti közvéleményt, amelyik mögött négy millió állampolgár szavazata áll. Egy ilyen képviselőtestületnek kétségkívül meglesz az a nyomatóka és ellenállhatatlan ható ereje, hogy kellő súlyllyal meg tudja védelmezni a nemzet érdekeit.

Andrassy Gyula azzal a kézmozdulattal, melylyel holnap a Ház asztalára leteszi a maga iratcsomóit, megindítja ezt a folyamatot. A nyitánya a folyamatnak mindenekelőtt a javaslat pertraktálása lesz. A sikeres és országunk üdvös munka erős garanciája az, hogy ezeknek a javaslatoknak maga gróf Andrassy Gyula volt az első s legszigorubb megbírója, aki csak erős önkritika után vállalkozott arra, hogy munkájával a nyilvánosság elé lépjen.

Sanyi és Vénusz.

Irtá: Nógrádi László.

(Utánnovomás ill.)

Sanyi harmadik osztályos gimnazista és szenvedélyesen, halálisan, sőt még ennél is jobban beleszeretett Vénuszba, a szépség istenasszonyába, aki tudvalevő a mitológiából, hogy minden görög istennek elcsavarta a fejét, akár csak Sanyinak.

A Sanyi dolga úgy történt, hogy Seregi tanár ur szemléltette a mitológiát. Mivel pedig az egész görög-római istenseregéből csak Vénusz szobra volt meg az intézetnek, hát ezt mutatta be, hogy eleget tegyen a szemléltetve oktatásnak. Sanyi ezen a latin szemléltető órán látta először Vénusz istenasszonyt. Előbb nem tett szert neki, hogy az istennőnek egyik karia béna, de aztán ezzel nemcsak megbékült, hanem még bele is szeretett. Beleszeretett, mert Sanyinak a szépérzéke már igen fejlett volt. Tudta, mi a szép. Igazi modern gyerek volt, aki már képletes, költői előadásnak tartja csupán azt, ami a Bibliában el van mondva Ádámról és Éváról. Nem esoda, hogy Sanyi ily hamar átlátott mindenféle szitán. Ot bon nevelte, aki vele lakott egy szobában, mióta csak kikerült a bölcsőből. A bon vitte sétálni s ilyenkor bőséges alkalma volt olyanfélekről hallani, ami évtizedekkel öregbítette a Sanyi tudományát.

Szóval Sanyi komolyan beleszeretett a milói Vénusz gipszútánczatába, mióta Seregi tanár ur szemléltette a mitológiát. Ettől kezdve

Sanyi lelkében forró gondolatok kóvályogtak és a gyerek szerelmes levelet irt Vénusz istenasszonynak. S ezt a levelet csodálatos naivsággal el is küldte, még pedig posterestante.

Sanyi félig ébren, félig lázas álomban irt levele ekképp szólt:

„Imádott Vénuszom! Seregi tanár ur, ez egy utálatos ember, a latin tanár, megmutatta azt a szobrot, amit kegyedről, nagyságos asszony, csinált valami ember. Én már értek az ilyen dolgokhoz és meg tudom ítélni, hogy a művészek silány utánczók csak... Persze, hogy silány kontárok csak és így elképzelem, hogy kegyed, nagyságos Vénusz, milyen lehet a valóságban, ha az a kontár szobrász másolata olyan szép, aminőt a Seregi tanár ur, ez az utálatos latin tanár mutatott. Becsületesemre, tudom méltányolni a kegyed szépségét és fogadni mernék, hogy nagyságod a legszebb a világon... Én tudom, mi a szép. Flórának, a bonnomnak, olyan fehér, gömbölyű karia volt, mint a — hogy is mondjam csak — akár a fehér cukor, de a kegyedéhez képest a Flórát elbujhat. És aztán, egész komolyan mondom, a termete is olyan gyönyörű... Én ismerem a testi arányosság szabályait. Az én édes mamám is szép asszony és egyszer megleptem őt az öltöző szobában. A szobaleány ki akart küldeni, de a mamám azt mondta, hogy én még nem tudok semmit. Hát én, láthatja kegyed, tudom méltányolni a szépet. Kegyed a legszebb. Olyan kerek és gyönyörű termete van, hogy a mamám csak kismiska. És a nyaka, milyen enivaló. Igaz, hogy csak félkaria van, de én ezt nem tartom hibának. A Bódi bácsi felesége sánta és csunya. A papa mondta, hogy

Bódi bácsi csak úgy akarta méltányolni a feleségét, ha szép hozományt kap vele. Nekem hozomány se kell. Imádom kegyedet a fél kariával is és örökké fogom szeretni. Csókolom a lábát Sanyi.”

Sanyi, mikor ezt a levelet elküldte, kicsit megnyugodott. A lelke megkönnyebbült, hogy a vallomást megtette. Persze, hogy álmában megjelent Vénusz. Sanyi másnap, hogy az iskolából hazajött, a következő levelet irta Vénusznak:

„Imádott egyetlenem! Köszönöm, hogy eljöttél hozzám. Nem is hittem, hogy a levelemet oly hamar megkapod. Ez a látogatásod engem végtelenül boldoggá tett. Oda se nézek annak, hogy az a csibész Seregi ma szekundát adott s tökfilkónak nevezett. A te szerelmed minden sebemet begyógyítja és mit nekem a világ, ha te szeretsz engem. Szébb vagy, amilyennek gondoltalak és az ajkad olyan forró. Béna se vagy. Az az ostoba szobrász elfelejtette megcsinálni a félkarodat, vagy az az utálatos Seregi törte le véletlenül. Vagy a pedellus, akinek ma egy koronát adtam, hogy holnap a lakásán megmutassa a te képedet. Szilvássy Pista, meg Tobogi Jenő kölcsönöztek pénzt s holnap ők is eljönnek megnézni téged. Én meghalnék, ha nem láthatnálak. Forrón öllelek és a sirig a tied vagyok. Sanyi.”

Sanyi egész éjszaka lázasan forgott ágyában. Ha egy pillanatra elaludt, mindjárt fölriadt, mert az a különös gondolata támadt este felekvés előtt, hogy ha Vénusz eljön, mindenesetre

Ez a munka minden esetre becsületes, hazafias munka s ezért az új korszak nyitánya biztató és fölvidámító akkordokkal kezdődik.

Budapest, november 10.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor gyűlést tart, amelyen gróf Andrássy Gyula belügyminiszter hosszabb beszéd kíséretében beterjeszti az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Ugyancsak a holnapi ülésen terjeszti be Wekerle Sándor miniszterelnök a Bosznia annexiójáról szóló törvényjavaslatot.

Minisztertanács. Ma délelőtt tíz órakor a kabinet összes tagjai a miniszterelnöki palotában dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra gyűltek egybe. Jegyzőként Márfy Albin államtitkár szerepelt. A minisztertanács mindazokkal a kérdésekkel foglalkozott, amelyek a képviselőháznak holnap újból kezdődő ülésével összefüggenek. Azonkívül a legutóbbi minisztertanács óta felhalmozódó ügyeket intézték el.

A mai minisztertanács alkalmából ebédre a kabinet összes tagjai dr. Wekerle Sándor miniszterelnök vendégei voltak. A tanácskozás, a melyet ebéd után folytattak, délután öt óra felé ért véget.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt holnap, november 11-én, szerdán este hat órakor a függetlenségi és 48-as pártkör tanácstermében Kossuth Ferenc miniszter elnöklésével pártértekezletet tart, melynek tárgya a fővárosi törvény és a bizottságok által már tárgyalott és képviselőházi tárgyalásra kész törvényjavaslatok.

Az alkotmánypárt vacsorája. Az országgyűlési alkotmánypárt kedden este tartotta a Hungária-szálloda fehértermében a szünet után első pártvacsoráját, amely rendkívül látogatott volt. A vacsorán a függetlenségi párt tagjai közül is többen részt vettek, élükön a párt vezérével: Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert miniszterekkel, akik az alkotmánypárt elnöke, Széll Kálmán mellett ültek. Velük szemben állt gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, az alkotmánypárt vezére. A kormány tagjai közül ott voltak még: Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Hadik János államtitkár és azonkívül Náray Lajos, a képviselőház alelnöke.

föl fog ébredni, hogy ébren láthassa. Gyötrő sulyal nehezedett lelkére a félelem, hogy hátha nem ébred föl. Testét forró láz lepte el: Vénuszt akarta látni mindenáron, a gyönyörűt, a szépet, a kívánatosat.

Fáradtan ment az iskolába s alig várta, hogy beszélhessen a pedellussal. Szerette volna csak egymaga látni Vénuszt, de a két pénzkölcsönző, Szilvássy meg Tobogi elől nem tudott megszökni. A pedellus odaállította a csonkakezü istennőt a tiszta szobája asztalára s nem törődött többet velük.

Ez nap délután a következő levelet írta Vénuszhoz Sanyi:

„Nagyságos asszonyom! Kegyetlen és kínzó szerelmem! A múlt éjszaka nem látogatott el hozzám. És ezért én haragszom, de nem szeretném, ha meg nem tudnék magával békülni. Csak nem vált hütlenné az én végtelen szerelmemhez. Láttam silány utánzatát, Szilvássy Pista, Tobogi Jenő is látta. És most már hárman vagyunk magába szerelmesek. Szilvássy Pista meg akarta csókolni a térdét, de én nem engedtem. Megöltem volna a nyomorultat, ha illetni meri kegyedet. Ugy-e, csak engem fog szeretni. Örült féltékenység gyötör. Arról nem is beszélek, hogy vetélytársaim hasonlóképp féltékenyek rám. Mi hárman gyűlöljük egymást kegyed miatt és vége minden barátságunk közöttünk. Remélem, az én imádoztam azt a két csirkefogót figyelembe se veszi s csak engem fog szeretni. Sanyit, aki maga miatt ma három szekundát kapott s biztosan meg fog bukni mindenképp. De ez nem fog fájni, mert a kegyed szerelme, nagyságos asszonyom, megvigasztal, s ha még inasnak is ad a papa,

A választói jog reformja.

— Andrássy előadása a függetlenségi pártban. —

Budapest, november 10.

Holnap tartja első ülését a képviselőház, amelynek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap fogja beterjeszteni a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot. Gróf Andrássy Gyula még a publikálás előtt megismertette a koalíció tagjaival a javaslat alapelveit és tartalmát. A néppártban és az alkotmánypártban már előbb tartott ismertető előadást, ma este pedig a függetlenségi pártkörben fejtette ki az irányelveket, amelyek javaslatának megalkotásánál vettek.

A függetlenségi pártkörben már délután öt órakor együtt volt a pártnak mintegy másfélszáz tagja, akik között megjelentek a kormány tagjai közül Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek és gróf Hadik János, Tóth János, Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok. A párt képviselő-tagjai gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megérkezése után a nagy tanácskozóterembe vonultak, ahol aztán kezdet vette a választói jog reformjáról az eszmecsere.

A reform ismertetése.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter előadását azzal kezdte, hogy a párt tagjai nagyrészt már ismerik a javaslatot, amelyről Kossuth Ferenc adott nekik felvilágosításokat s így csak főbb vonásokban ismerteti az alapelveket, amelyek munkájában vettek. Javaslata a pluralitás elvén épült fel, amely a mi speciális viszonyaink között egyedül védi meg a magyarság érdekeit. A választási jog egészen általános lesz, amennyiben minden huszonnégy éves férfinak, aki magyar állampolgár és irni-olvasni tud, a javaslat választói jogot ad. Kétös szavazata lesz minden választónak, aki a) négy középiskolát végzett, b) irni-olvasni tud és husz korona állami egyenes adót fizet és c) irni-olvasni tud, harminczegyes éves, katonavi-

akkor is szeretni fogom kegyedet. Imádjia és gyönyörű kezét ezerszer csókolja Sanyi.”

Sanyi csakugyan olyan féltékeny lett Szilvássy Pistára, meg Tobogi Jenőre, mintha a zöldszemű szörnyeteg belebujt volna. A három vetélytárs belesápadt a szerelembe s féltékenységre. Sanyi rettenetesen gyötrődött, mert a csapodár Vénusz azóta, hogy vetélytársai voltak, csak nagy ritkán látogatta meg álmában. A helyett inkább mindig csak arról álmodott, hogy most Szilvássy Pistánál van, majd Tobogi Jenőnél. Egy nap már két levelet is írt és arra kérte, hogy válaszoljon neki, mert mind élekenben érezte, hogy Vénusz csakugyan él. Reszkető, sívár lélekkel várt nap-nap mellett. Várta a család Vénusz látogatását, levelét. Sanyi belesoványodott ebbe a lelki izgalomba. Élénk gyermekszeme zavarossá vált, arca, keze sápadt lett, hogy meglátszottak bőre alatt a kék erek. De a papája, se szép mamája nem értek rá, hogy ezt a nagy változást rajta észrevegyék.

A papa egy bank igazgatója volt, a mama pedig igen sok jótékonyági együletnek tagja. Majd minden napra jutott egy ülés. Mikor meg ez nem volt, lefoglalta más, a szabó, a szezon újdonságai. A Sanyi sápadt arcát nem ért rá egyszer megfigyelni. Sanyi kedvére áldozhatott Vénusz istenasszonynak. Éjszakánként fel-fel-ijedt s félrebeszélt.

— Sanyi ideges, mondták. De hát melyik gyerek nem ideges. Mindenik ideges.

Sanyi egy nap ezt a levelet adta postára: „Kegyetlen kínzó szerelmem! Vártalak,

selt, öt év óta ugyanegy helyen lakik és három gyermek apja. Végül hármasszavazata lesz annak a választónak, akinek vagy érettségi bizonyítványa van, vagy pedig irni-olvasni tud és száz korona egyenes állami adót fizet. A javaslat tehát főképpen a szellemi cenzust veszi alapul, de azért még az analfabétákat sem kizárja teljesen a választói jogból. Minden tíz analfabéta ösválasztó választani fog ugyanis egy választót, aki aztán közvetlenül fogja gyakorolni a választói jogot. Az ösválasztók a maguk elektorait egy évvel az általános választások előtt fogják választani, nehogy a teljesen műveletlen tömegek beleszóljának a választási mozgalomba. A választás mindenütt nyílt lesz és a választási eljárás a következő: A választások, úgy, mint most, egy törvényhatóság területén ugyanazon a napon fognak kezdődni, amelyet a központi választmányok a kihirdetés-től számított tízenyolczadik napra fognak kitűzni. A jelölések a választás napja előtt öt nappal a kerület központjában ejtendőek meg oly módon, hogy száz választó aláírásával átadják a jelölő iratot a választási elnöknek. A szavazás kétféleképpen történhetik és a törvényhatóságok a maguk hatáskörében állapítják meg, hogy mely községekben, vagy körzetekben működjenek stabil szavazatszedő küldöttség s hogy mely községben vegye át vándor-küldöttség a szavazatokat. Vándor-küldöttségek kiküldése esetében a választásnak a kezdéstől számított hét nap alatt kell befejeződni. A választókat törvényhatóságokint összeíró küldöttségek fogják összeírni és e tekintetben az eddigi eljárást fogják követni. Az első összeírás azonban jelentkezés után történik, amikor is kétes esetekben az összeíró bizottságnak vizsgálói joga is lesz. A következő években a választói névjegyzékek helyreigazítása a bizonyítványok fölmutatása által fog történni. Végül ismertette a miniszter azokat a rendelkezéseket, amelyek a választói jogtól való megfosztásról szólnak.

A mikor gróf Andrássy Gyula befejezte előadását, amelyet mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgattak a képviselők, Kossuth Ferenc mintegy kiegészítésül részletesen ismertette azokat a statisztikai adatokat, a melyeket a javaslat kiegészítőjénél felhasznál-

nem jöttél. Én már nem tudok semmit csinálni. Rá se nézek a könyveimre, csak téged várlak. Már látom, hogy megcsaltál, hogy hütlenné lettél hozzám. A multkor hallottam, mikor Szilvássy Pista, meg Tobogi Jenő henczegték, hogy nekik szeretőjük van. Ki lenne más, mint te. Megfójtottam volna őket, de éppen becsengtek a számtan-óra. Sokat szenvedek. Éjszaka nem alszom, nappal csak te rád gondolok. Hogy mér is kellett annak a csibész Sereginek téged megmutatni nekem. Mér ismertelek meg... Valami jutott eszembe. Olyan szép volna téled, ha hajlandó volnál velem meghalni. Drága egyetlenem, haljunk meg együtt. Nekem már ugy is mindegy, hanem ha te velem halnál, olyan boldog lennék. De te nem fogsz velem meghalni. Pedig olvastam a papa újságjában, hogy akik egymást szeretik s egymásé nem lehetnek, meghalnak együtt. De te, igaz, engem nem szeretsz. Nem szeretsz, megcsaltál, mint a Hanka szolgálónkat a Feri inasunk. Feri megszökött, az akasztófárravaló. Hanka pedig két pakli komis gyufát ivott meg. Meg is halt. Hát én is ugy teszek, mint a Hanka. Hanem én nem gyufát iszom. Én főbe lövöm magam. Ugy halok meg, mint egy gavallér, nem ugy, mint egy Hanka. Ezt már én elvégeztem és becsületesemre mondom, hogy megteszem. Azért én szeretlek. Utoljára csókol Sanyi.”

Sanyi még ugyanezen nap a következő levelet küldte el Vénuszhoz:

„Drágám, édes csupikám! Most jutott eszembe, hogy mielőtt föbelőném magam, még

Hozzászólások.

Ezután megindult a vita.

Az első felszólaló Burgyán Aladár volt, aki azoknak a mostani analfabéta választóknak érdekében emelt szót, akik az új javaslat szerint elvesztik eddig élvezett jogukat.

Gróf Batthyány Tivadar elsősorban azt a kérdést veti föl, hogy ez az összejövétel formális értekezlet-e, a melyen részletes tárgyalás alá veszik a választói reform javaslatát?

A kérdésre gróf Andrássy Gyula nyomban válaszolt, kijelentve, hogy nem lehet formális értekezlet és nem lehet a javaslatot, a melyet ő csak főbb vonásaiban ismertetett, s a mely ilyformán a maga egészében még nem is ismeretes, már ma rendszeres tárgyalás alá venni. Kijelenti azonban, még egyszer, hogy minden hozzá intézett kérdésre a legnagyobb készséggel adja meg a kívánt fölvilágosításokat.

Gróf Batthyány Tivadar köszönettel veszi a fölvilágosítást, amelynek alapján most nem foglalkozik részletesen a javaslattal, amelyet alaposan át fog tanulmányozni. Néhány megjegyzést azonban már most is tesz. Így első sorban kívánja, hogy a választókerületek beosztásáról szóló törvényjavaslatot mielőbb nyútsák be. Kérde, hogy mennyiben van a két javaslat között junktim? Szóvá teszi a büntetőjogi részét a kérdésnek és kérdezi, hogy a demagógok államellenes izgatásainak hathatós megtorlásáról történt-e gondoskodás? Végül fölveti azt a kérdést, hogy a városokban nem lehetne-e behozni a titkos szavazást?

Gróf Andrássy Gyula kijelenti, hogy a választókerületek beosztását még a törvényjavaslat benyújtása előtt ismertetni fogja. A junktimra vonatkozólag pedig kijelenti, hogy a legszigorubb a junktim a két javaslat között, annyira, hogy ha a választói törvényt el is fogadják, de a kerületi beosztásról szólót visszautasítanák, az előbbi sem kerülne szentesítés alá. A választási bíráskodásról külön törvényjavaslat készül, amelyet Günther Antal igazságügy-miniszter fog benyújtani. Arra nézve, hogy a szavazás a városokban titkos legyen, kijelenti, hogy nem fogadja el ezt a proppozíciót. A szavazás mindenhol egyenlően nyílt lesz.

Szentiványi Árpád úgy látja, hogy nin-

azt a két czimeres gonosztevőt, a Szilvassy Pistát, meg a Tobogi Jenőt, aki ötven filléért vette a nevét, kivégzem. Ugy akarok meghalni, mint Dobó István Szigetvárnál. Ha volna ágyum, azzal lőném le, de mivel nincs, vagy az apám revolverével lövöm le, vagy . . . de majd meghalok az újságokból, mert azok az utálatos riporterek biztosan telehazudják velem az újságokat. Ne hallgass rájuk egyetlen szerelmem, az az igaz, hogy legalább a tintás íveget ahhoz a két utálatoshoz vágom. Kezed lábada csókolja a te haldokló Sanyid."

És másnap úgy lett, amint Sanyi megmondta. Elvitte az apja revolverét az iskolába s rálőtt Szilvassy Pistára, Tobogi a pad alá bujt, őt nem találta. Magára is rálőtt. Nem halt meg senki, az újságokba se került be semmi, mert a Sanyi papája szépen kicsinált mindent. De már azt ki nem csinálhatta, hogy Sanyit ki ne csapják.

Sanyi borzasztóan örült s hamarjában, melegeben ezt a levelet küldte el szerelmesének:

"Kedves tubiczám! Iskolai pályámat befejeztem, teljesen független vagyok. Többet az a csirkefogó Seregi nem ad szekundát, se tökfőkónak nem nevez. Épp ennél fogva kérlek, drága angyalom, hogy feleségül jössz-e hozzám. Kezed ezennel megkérem, de tekintve, hogy félkezed nincs, egy kis hozomány nem árt. Bővebb tudósításod ölelve várja és csókol Sanyi. De táviratozz!"

csen ok arra, hogy a javaslatot valami nagy örömmel fogadják, ha csak azért nem, hogy a zsidóknak nagyon kedvez. A függetlenségi pártnak, amelynek választói nagyobb részét parasz-tok, határozottan kárára lesz ez a törvény.

— Ilyen nagyjelentőségű törvényjavaslatot igazán nem lehet felekezeti vagy pártszempontból megítélni — szól közbe gróf Hadik János államtitkár.

— Különben is — folytatta Szentiványi Árpád — az a jog is sok, ami eddig van. Rosszalia, hogy ezt a javaslatot, melynek megszavazása az egész koalíciót kötelezi, a függetlenségi párttal akarják elfogadtatni. Követeli, hogy még a javaslatnak tárgyalása előtt csinálják meg a fuziót.

Gróf Andrássy Gyula utal arra, hogy őt is az országos érdek vezette javaslata készítésénél, s így nem lehet azt pártszempontból megítélni. Még egyszer kijelenti, hogy senkitől sem kívánja, hogy szövegalkúen megszavazza a javaslatot, sőt szívesen vesz minden célirányos módosítást is.

Gróf Hadik János államtitkár magyarázatát kívánja adni előbbi közbeszólásának és utal gróf Andrássy Gyulának most elhangzott fejtegetéseire. Nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a javaslatot az egész nemzetnek csinálták, csak az országos érdek lebegett szemük előtt, tehát csak ebből a nézőpontból lehet kifogásokat is emelni.

Lázár Pál azt kérdezi, hogy a választások községenként, vagy körzetenként fognak-e történni?

Gróf Andrássy Gyula még egyszer elmondja, hogy milyen lesz a választási eljárás, amelyet beszédében is ismertetett.

Holló Lajos nem ismeri még a javaslatot, tehát nem szólhat még hozzá. Különben is gróf Andrássy ismertetése csak udvariassági tény, tehát nincs is helyén most a szigorú kritika. Elismeri, hogy gróf Andrássy intenciói a legnemesebb érzésből fakadnak, de azért nagyon meg kell fontolni, hogy javaslata megfelel-e a nemzet nagy érdekeinek és megvédi-e azokat. Mert nem azt kell vizsgálni, hogy a javaslat a függetlenségi pártnak megfelel-e, hanem annak kell az irányítónak lenni, hogy a függetlenségi eszmék diadalra jutását elő tudja-e a javaslat segíteni. Hiszen a teljes függetlenség kivívása a legnagyobb nemzeti érdek. A pluralitás nem felel meg a függetlenségi párt elveinek, de ha Andrássy és a nemzet többsége mellette dönt, el kell fogadni.

Gróf Andrássy Gyula becsül minden véleményt, de különösen az olyant, aminő most hangzott el. Hangsúlyozza, hogy ott, ahol a nemzet nagy érdekeiért kell küzdeni, mindig az első harc vonalban állt. (Éljenzés.)

Kelemen Samu visszatér Szentiványi felszólalására és kijelenti, hogy a zsidó vallású állampolgárok hazafiságát nem lehet kétségbevonni. Kérde, hogy most, mikor a képviselő-választói jogot ennyire kiszélesítjük, a törvényhatósági választói jog változatlan marad-e?

Gróf Andrássy Gyula kijelenti, hogy a törvényhatósági választói jog módosításáról novellát fog benyújtani, de ez konzervatívabban alapon készül.

Thaly Lászlónak nem tetszik a közvetett szavazás és az analfabéták eddigi jogát fenn-tartandónak véli.

Malatinszky György szintén a szerzett jogok védelmében emel szót.

Gróf Andrássy Gyula kijelenti, hogy ő ezt a módot tartja a legegyszerűbbnek, de hangsúlyozza, hogy amennyiben ez ellen aggályok merülnének fel, nem zárkozik el a helyesnek látszó módosítások elől, különösen, ha

— miután a szellemi cenzus hiányzik — bizonyos vagyoni feltételhez, például tizenöt korona adó fizetéséhez kötik azoknak az analfabétáknak szavazati jogát, akik most is választók.

Baloghy Ernő szeretné, ha valami uton módon ki lehetne kötni a magyar nyelvnek tudását, míg gróf Somssich Tihamér egyenesen azt kívánja, hogy a választói jogosultság a magyarul írni-olvasni tudáshoz legyen kötve.

Gróf Andrássy Gyula utal az Apponyi-féle népiskolai törvényekre, amelyeknek eredménye lesz, hogy bizonyos idő múlva mindenké fog tudni magyarul írni és olvasni. Főlöskéges tehát még egyszer törvénybe iktatni.

Bakonyi Samu a választhatóság kérdését teszi szóvá és helyteleníti, hogy minden huszon-négy éves választó választható is legyen, holott például bíró csak huszonhat éves ember lehet. Helytelen, hogy a törvényhozó fiatalabb lehet, mint a törvényt alkalmazó.

Gróf Andrássy Gyula szükségtelennek tartja a választhatóságra nézve korhatárt föl-állítani. Nagyon helyes az, ha fiatal, tehetséges emberek kerülnek a parlamentbe és ott eredményes munkát fejtnek ki.

Az utolsó felszólaló Sümegi Vilmos volt, aki azt kívánta, hogy a 48-as agg honvédek választói jogosultságát külön iktassák törvénybe.

Több felszólaló nem lévén, Kossuth Ferenc összegezte az eszmecsere eredményét. Melegen megköszönte gróf Andrássy Gyulának szép előadását és kijelentette, hogy eleinte ő sem volt híve a pluralitásnak, de gróf Andrássy érvei és a javaslat kidolgozása teljesen meggyőzték őt is, hogy a magyarság érdekei csak így lehet megvédelmezni.

A bank-kérdés és a fuzió.

Hét óra után ért véget az eszmecsere, amely után a miniszterek és a képviselők a kör társalgótermében még hosszabb ideig együtt maradtak. Ez alkalommal főképen a Szentiványi Árpád által fölvetett fuzió kérdésével és ezzel kapcsolatban a jegybank ügyével foglalkoztak. Wekerle Sándor miniszterelnöknek és Popovics Sándor pénzügyi államtitkárnak vasárnapi bécsi utja és Prangerral, az Osztrák-Magyar Bank vezértitkárával, folytatott tanácskozása, szintén sok tápot adott ennek a vitának, amelyben a képviselők főképen gróf Andrássy Gyula álláspontjára voltak kíváncsiak. Hozzá is fordultak ezzel a kérdéssel, de ő csak ennyit felelt:

— Az én álláspontom ismeretes és nem változott!

A képviselők nagy része erősen kívánta, hogy a bank-kérdést és ezzel a fuziót a lehető legrövidebb idő alatt oldják meg.

A miniszterek jóval nyolcz óra után hagyták el a pártkör helyiségét.

A nemzetiségek és a pluralitás.

Az „Unirea” a balázsfalvi román gér.-kat. érsek hivatalos lapja vezércikkben foglalkozik a választási reformjavaslat előszankceziójának tényével. Az egész román népet — írja a nevezett lap — súlyosan érinti a pluralis javaslat előszankceziója. Ha a javaslat törvényé válik, úgy a román nép politikai vezetői a legsúlyosabb probléma előtt állanak. A mi nemzetünk szerint a leghelyesebb volna, ha egy román nemzeti konferenciát hívnának össze, mely utmutatást adna a román nép képviselőinek, hogy milyen álláspontot foglaljanak el az új helyzettel szemben. Tudára kell adni az egész világnak azt az újabb igazságtalanságot, melyet az ország nem magyarajku lakossága ellen elkövettek és amely kiszámíthatatlan komplikációknak lesz kuforrás.

Az egész román sajtó leközi az Unireának a konferencia összehívására vonatkozó indítványát és azt helyeslő kommentárokkal kísérik.

Budapest, november 10.

A betegsegélyezési törvény revíziója. Ma délután három óra hosszat tartó értekezlet volt Mencsik Ferencz miniszteri tanácsosnak, az állami munkásbiztosító hivatal alelnökének hivatalos helyiségében. Hivatalosak voltak az értekezletre: Herczeg Ferencz miniszteri osztálytanácsos, Andor Endre min. fogalmazó, Hatvany-Deutsch József, a munkásbiztosító hivatal elnöke s a vidéki ipartestületek számos képviselője, továbbá Farkas Elek, az építőiparos szövetség főtitkára és az építőiparos szövetség főbb emberei. Mencsik Ferencz miniszteri tanácsos jegyzőkönyvbe foglalta mindazokat a konkrét panaszokat és elvi jelentőségű óhajokat, amelyek az iparosok a betegsegélyezési törvényvel szemben támasztottak. Mencsik tanácsos egyúttal kijelentette, hogy esetleges revízióval mindenestre azon lesz, hogy az iparosságnak elvi jelentőségű kívánalmi orvoslást nyerjenek, másrészt pedig a törvény értelmezésére vonatkozó konkrét panaszokat is figyelembe veszi.

A főrendiház igazoló bizottsága. A főrendiház igazoló bizottsága november 16-án, hétfőn, déli 12 órakor ülést tart. Tárgy: A főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása.

A képviselőház közlekedésügyi bizottsága. A közlekedésügyi bizottság csütörtökön, f. hó 12-én, délután 5 órakor gyűlést tart, amelynek tárgya a pozsony-bécsi villamos vasút ügye.

A horvátok Budapesten. A horvát országgyűlési képviselők legnagyobb részét holnap reggel érkeznek a fővárosba. Roic Milán, volt osztályfőnök, ki már ma érkezett meg, a horvátok akciójára vonatkozólag következőleg nyilatkozott:

Mihelyt együtt leszünk, értekezletet fogunk tartani, hogy megállapodjunk az országgyűlésen követendő eljárásunkra vonatkozólag. Annyi már most is bizonyos, hogy az annexióról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával ki fogjuk fejezni álláspontunkat és itt mindenestre nagyobb vitát fogunk rendezni.

Oroszházi kisiparosok küldöttsége. Az orosházi kisiparosok küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a kereskedelemügyi minisztériumban Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárnál, Veres József orsz. képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy vállalja el a november 22-én Oroszházán megnyíló iparostanoncz-munkakiállítás védnöki tisztét. Egyben kérték, hogy miután a minisztertanácsban elfoglalt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél nem tiszteleghetnek, a küldöttség nevében kérje meg a védnöki tisztség elfogadására.

Szerényi József államtitkár úgy a miniszter, mint a maga nevében köszönettel fogadta a védnöki tisztség felajánlását. Sajnálatára betegsége miatt nem vehet részt a kisiparosok kiállításának megnyitásán, de gondoskodni fog a kereskedelmi minisztérium képviselőjéről, amelynek nevében Szűry János miniszteri tanácsos fog ott megjelenni. Hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi kormány szívesen áll rendelkezésére mindenben a kisiparnak és ha minden óhajukat nem honorálhatják a legmesszebbmenőleg, ez nem a jóakarat hiányán múlik. A kormánynak a közepűt kell keresni, amely a különböző érdekeltségek igényeit egyaránt kielégíti. Sok dolog vár még megoldásra ipari téren és szükséges, hogy a kisiparosság megértse egymást és egy táborba tömörüljön. A küldöttség lelkesen megajánlta az államtitkár válaszát.

Beszámoló. Vásárhelyi Dezső, a pécskai kerület orsz. képviselője ma nagy közönség jelenlétében beszámolót mondott Magyar-Pécskán.

Horvát helységnevek. A horvátországi honvédsapat-parancsnokság elrendelte, hogy a jövőben azok a horvát-szlavonországi helységnevek, amelyeknek magyar elnevezésük is van, horvát és magyar nyelven neveztesse, így pl. Zagreb Zágrábnak, Osjek Eszéknek, Karlovic Karlóczának mondassék. A horvát lapok ebben az autonóm horvát helységnevtörvény megsértését látják.

A nemzetiségiek értekezlete. A nemzetiségi klub ma délutánra tervezett értekezletét holnapra halasztották, miután a nemzetiségi képviselők közül többben még nem érkeztek a fővárosba.

Cserépdarabok.

Gyűjti: Bede Jób.

Szerdán megnyílik a parlament. E jelentéssel egyidejűleg felszínre kerülnek mindama sablonok, amelyek ilyenkor újra, meg újra aktualizáltak szereznek. Kezdve attól, hogy általában érezi-e valaki a parlament hiányát normális viszonyok között és folytatva az elintézésre várakozó tárgyak felsorolásáig: hosszabb, avagy rövidebb szünet után mindig kapunk elmékedést a parlamentről. A Bánffy-kormány idejében kezdtem a foglalkozást, hogy kommentárokat írjak az országgyűlés üléseiről. Mennyi idealizmussal és naiv hittel. Minél több időre válik az ember kötelességévé ismertetéseket írni az eseményekről és a szereplőkről, annál bizonyosabban jut a tudatra, hogy némely sablonokat nem lehet mellőzni. Másképpen hovatovább sötétebb képeket rajzolnánk és lebecsülünk a mostani szereplőket, mert a régebbieket több idealizmussal néztük. Végre is hozzá kellett szoknunk ahhoz, hogy a parlamentet egy különleges kaszinónak tekintsük, ahová eljárnak urak tisztán mulatságból és időtöltésből, részint pedig, hogy ismeretéseket, összeköttetéseket szerezve, ezeket a maguk, a családjuk és közeli meg távolabbi hozzátartozóik javára hasznosítsák. Egyébiránt azonban látványosságnak mindig érdekes, miként egy színház, ahol olykor a kullisszák mögé is be lehet tekinteni és látni a híreseket, a primadonnákat, amikor a festéket lemossák arczukról és az éhes kóristákat, akik egymást ölik, hogy szerephez és a kenyér mellé borhoz s peccsenyélhez juthassanak. Hovatovább egyre kevesbedik a külön egyéni célok nélkül a fórumon járó urak száma, akik tanácskozássra gyűlve, csak az ország gondjával vannak elfoglalva, amikor országgyűlésre jönnek. A képviselőség jobbára keresetforrássá vált s aki ügyesebb, az inkább érvényesül, anélkül, hogy egyebet hozna magával, mint az ügyességet, az alkalmazkodó-képességet s a kevésbé életrevalók gyengéinek kihasználására való tehetséget. Ebben a tekintetben a korábbi parlamentek a mostaniaktól azáltal különböztek, hogy akkor a képviselők podgyászában több készség volt a törvényhozás feladatainak elvégzésére, amivel azonban nem tagadjuk, hogy a haszonkeresés érzéke náluk hasonlóképpen ki nem fejlődött volna.

Am az éppen most összegyűlő parlamentre oly feladat várakozik, amelynek elvégzése után megint változások következnek. Ez a szerda a parlament történetében „nagy” napnak számít. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter benyújtja a választási reformról szóló törvényjavaslatot, amelyikből, ha törvény lesz, hát már a következő választáskor nagyobb tömegek, az ország lakosságának nagyobb rétegei döntik el, hogy kik képviselők és minő programokkal képviselők a nemzetet az országgyűlés egyik házában, míg a másik ház, a főrendi, az eddigi alapon marad érintetlenül.

A választói reform benyújtásának napja... Leginkább gróf Andrassy Gyula felé fordul a figyelem. A javaslat megalkotója. Hogy megszerkesztette, kidolgozta és formába öntötte, aképen, amiként tervezte, a magyarság szupremáciájának a megoltalmazásával és megszerzte hozzá a király előzetes jóváhagyását. Volt-e küzdelme érte, vagy nem volt, nem tudhatjuk. Mert gróf Andrassy folytonosan és minden alkalommal csak azt hangoztatta, hogy a nemzettel szemben vállalt feladatát teljesíti és egyebet nem szólott. A parlament pártjai ezzel

a programmal szövetkeztek, minek következtében a bizalom megtagadása ellenkezett volna a politikai becsülettel és a legelemibb feltétel volt, megvárni a javaslat benyújtását. A miniszter ugyanekkor hivatás teljes átértésével a maga egyenes útján haladt előre. Természetes, hogy javaslatát időelőtt nem ismertethette meg, bármennyire vágyakoztak rá nemcsak az ellenségek, de ama jóbarátok is, akik csak a kínálkozó alkalmakat lesik, hogy a hatalomhoz odaférközzenek és belőle valamit magukhoz kaparíthassanak.

Az utóbbi hónapok alatt ezzel a kérdéssel kapcsolatosan történt pár érdekes dolog. Egy-két cselvetés. Néhány ugynevezett „ugrasztási” kísérlet. Próbálkozás agitációkra. Felajánkozás. Már az ábrándok világában új miniszteri listákat vetítettek a maguk gépészével a készületben tartott fehér lapokra. S mindezt abban a reményben tették, hogy „hátha”...

Hátha gróf Andrassy nem kapja meg a királytól a javaslatához az előzetes hozzájárulást. Hátha ebbe belebukik Andrassy és akkor... hát akkor ők következzenek.

... Most aztán minden tervük idejét multa. Megvan a hozzájárulás. Itt van a javaslat. A Ház összegyűl, hogy átvegye.

Kérdés: miért hallgatott Andrassy gróf oly sokáig. Miért nem mondta meg nekik bizalmasan a titkot. Miért engedte, hogy erőlködjenek, holott egy szóval elhallgathatva volna őket.

Miért? Talán politikából? Talán taktikából? Lehetséges.

De inkább hiszszük, hogy kötelessége hiü teljesítésének tudatában úgy vélte, megengedheti magának a luxust, hogy megismerje az embereket, akikkel együtt kell lennie a parlamentnek nevezett kaszinóban.

A feministák, bár szerény körben, de a külföldi minták felhasználásával, töltik kitelhetően agitálnak abból a czélből, hogy a nők is kaphassanak közvetlen szavazati jogot. Hogy ne csak annyi legyen a jussuk, ami eddig volt. Ne csupán az legyen a befolyásuk, hogy az asszony az urát dirigálja, ha birja és hogy egy szép asszony több voksot szerezzen a jelöltnek, mint száz kortes, hanem, hogy ők a maguk személyében is hozzájáruljanak szavazattal akarataik érvényesítéséhez a választás aktusánál.

Ki merné tagadni, hogy a világfejlődéssel arányban azok a nők, akik a mult szokásaitól megválva, maguk kenyérkeresők lettek és a férfikkal egyazon pályára léptek, orvosi, tanári, tanítónői foglalkozásra, továbbá hivatalnoknők, ipari és kereskedelmi vállalatok vezetői, ki merné tagadni, hogy ezek a magyar nők méltók rá, hogy szavazati joguk legyen.

Nálunk azonban most ennek a kívánságnak a teljesítésére irányuló kísérlet csak komplikálná a jelenleg sokkal fontosabb kérdés megoldását. Különbösen is sokkal kevesebben vannak, akik az új jogot igénylik és sokkal többen a mostani helyzettel megelégedettek, semhogy az a tudat ne keletkezne, hogy az ország női lakossága általában szívesebben fogadja, ha az ügy elintézését alkalmasabb időre halasztják el.

A gavallér képviselők helyet szereznek a hölgyeknek a képviselőház karzatára, aminthogy nem egy képviselőt hölgyek segítettek be a tanácskozó terembe, valamint számos esetben a hozományból telt a választási költség.

És ha a feministák tüntetni fognak, sőt ha lármázni fognak a karzaton, akkor tanulni leszünk annak, hogy Justh Gyula a legudvariasabb formát fogja kikeresni rendreutasításukra.

Azt azonban nagyon szeretnők, ha a kevésbé művelt képviselők között se akadna egy se, aki felkiáltja a karzatra:

— Hölgyeim! Tessék hazamenni, mert kifut a leves.

Azokat a háromméteres szélességű kalapokat azonban okvetlenül tessék otthon hagyni, mert a karzat nincs ilyen méretekre berendezve.

A keleti események.

Budapest, november 10.

A mai események előterében Asquith angol miniszterelnök beszéde áll, melyben hosszasan fejtegette Anglia álláspontját a külpolitikai eseményekkel szemben. Reánk nézve különös fontossággal bír a miniszterelnök beszédének az a része, amelyben kijelenti, hogy soha az árnyéka sem igazolja ama feltevést, mintha Anglia ellenezte volna Ausztria-Magyarország, illetve Bulgária és Törökország között folyó közvetlen tárgyalásokat. Különösen hangsúlyozta azonban Asquith, hogy Anglia és Oroszország teljesen egy nézeten van a balkáni kérdésben.

Egy párisi távirat azt jelenti, hogy Ausztria-Magyarország több nagyhatalomnál lépéseket tett, hogy azok interveniáljanak Belgrádban a béke érdekében. E hír aligha alapul valóságban, de különben sem sokat változtatna a helyzeten, mert a szerbek, úgy látszik, elvesztették minden józan megfontolási képességüket és vakon fejfel a falnak akarnak rohanni.

Mai hireink a következők:

Szerbia magatartása.

Párisból jelentik, hogy Ausztria és Magyarország, hogy a szerb hadikészülődések és provokációk miatt fenyegető konfliktust megelőzze, Franciaországot, Angliát és Oroszországot felkérte, hogy interveniáljanak Belgrádban és ajánlják az ottani kormány figyelmébe, hogy nyugodtabb magatartást tanúsítson és csökkentse a kontingenst. E háromszoros intervenció tényleg meg fog történni.

Belgrádi jelentések szerint tegnapelőtt a Schneider-féle gyárból tizenhat vasuti kocsis érkezett ágyuval Risztovácba. Jövő kedden még negyven kocsis ágyut várnak.

A Szerbia részére Szalonikibe érkezett lösz és hadiárú a következőkből állnak: 325 ezer kg. ágyu, 42 ezer kg. lőpor, 100 kg. rőpentyű, 25 ezer kg. robbanóanyag, 445 ezer kg. gránát és 1000 kg. komprimált lőpor. Ezeket a löszereket a keleti vasutak fogják a szerb határra szállítani. Az első különvonat már elindult.

Az angol miniszterelnök a politikai helyzetről.

A Guildhallban a lordmajor beiktatása alkalmából rendezett banketten a miniszterekre mondott tősztra Asquith miniszterelnök fellett:

A miniszterelnök beszédében kijelentette, hogy azt hiszi, ha a béke fennmarad, az üzleti depresszió nem tart hosszú ideig. Törökországban a világtörténelem legcsodásabb változásainak egyikét volt alkalmunk szemlélni.

Bulgária és Bosznia ügyéről azt mondja Asquith, hogy az angol kormány magatartása korrekt és félreérthetetlen volt és a hatalmak 1871-iki megegyezésén alapult. Nemzetközi szerződések egy fél által a többi fél hozzájárulása nélkül nem változtathatók meg. A berlini szerződés megváltoztatásának érvényessége a hatalmak beleegyezésétől függ, ideértve Törökország hozzájárulását is. Ha e fontos princípiumot szem előtt tartják, a magunk részéről mindent meg fogunk tenni, hogy általános megegyezés jöjjön létre.

Az angol kormány nem viseltetik sem ellenérzéssel, sem előszeretettel a megegyezés ilyen vagy amolyan módja iránt. Soha sem volt árnyéka sem igazolt annak a feltevésnek, hogy mi elleneztek Ausztria és Magyarország, illetve Bul-

gária közötti közvetlen tárgyalásokat. Minden megegyezés azonban kell, hogy az érdekelt felek aláírását is viselje. Az egyezménynek Törökország, mint a legnagyobb kárt szenvedő fél szempontjából olyannak kell lennie, amely összeegyeztethető becsületével és érdekeivel. Magának Törökországnak megfontolás tárgyává kell tennie a tett javaslatokat és ha Ausztria és Magyarország és Bulgária közvetlen megegyezésre jut, nyitva lesz az ut az általános megegyezés létrejöttéig. Közben mindent meg fogunk tenni, hogy engesztelő szellemben fejtünk ki működést, csillapítsuk a föllázított kedélyeket és a táplált reményeket lehűtsük. A szólo örül, hogy az Izvozkival való tanácskozásokból kiűnt, hogy Oroszország és Angolország álláspontja a keleti kérdésben nem igen tér el. Teljesen objektív magatartást foglaltunk el. A magunk részére nem kívánunk semmitsem. Szükségesnek tartjuk azonban Európában épségben tartani a nemzetközi jogot és Törökország számára oly rendezést követelni, a mely a béke megzavarását megakadályozza és egy jó kormányának lehetővé teszi, hogy a szabadság útjára lépjen.

A miniszterelnök aztán áttérve az angol-német viszonyra, így folytatta:

Már körülbelül egy éve annak, hogy Vilmos császár itt vendégünk volt. Nem tudom elfelejteni a császárnak azt a nyomatékos kijelentését, hogy politikájának vezérelve az európai béke, valamint a Nagy-Britannia és Németország közti jó viszony főtartása. Ebben a szellemben kívántunk más hatalmakkal tárgyalni és Németországgal nem kevésbé, mint a többiekkel s ugyanez a szellem vezérel bennünket az európai politikában fömerült jelenlegi nehézségekből folyó tárgyalásokban. Ha, mint hisszük, más hatalmaknak ugyanez a szándéka, akkor a felhők, amelyek e pillanatban az eget elsötétítik, akár a Balkánon, akár másutt, vihar nélkül el fognak múlni, a béke biztosítva lesz, az atmoszféra megtisztul a gyanakodástól és a bizalmatlanságtól és a főnálló barátságok nem fognak kárt szenvedni. Nem kellene izolálásról, vagy a hatalmak közti ellenséges csoportosulásokról beszélni épp ama hatalmakkal kapcsolatban, amelyek a civilizáció oszlopai és a világbéke legfőbb támaszai. Semmi sem indít bennünket arra, hogy akárcsak egy pillanatra is hűtlenek legyünk barátságainkhoz. Ez az egész ország változhatatlan nézete. Sem animozitásokat nem kell kielégítenünk, sem önző érdekeket nem kell előmozdítanunk. Nem vonakodnánk elfogadni a kezét, amelyet jó szándékkal és hűséggel nyújtanak felénk. Flottánk meg tud felelni minden föladatnak, amely elé állítanak. Minden külhatalom tudja, hogy ha a tengeren való tulsúlyunkat kétségtelenül föntartani kívánjuk, ez nem esetleges támadások, vagy kalandok érdekében történik, hanem, hogy birodalmunkkal szemben főnálló elemi kötelességnek tegyünk eleget, annak a kötelességnek, hogy kereskedelmünket s iparunkat immunizáljuk eredményes kültámadások ellen. Országunk biztos lehet, hogy semmit sem mulasztunk el, hogy flottánkat teljesen a nemzeti szükségnek megfelelő magaslaton tartsuk. Egy meggyőződése egyértelműen van és lesz az angol népnek és ezzel elvitathatatlan és kétségbe nem vont hegemoniának a tengeren.

Török készülődés a szandzsákban.

A „Politische Korrespondenz“ szaloniki értesülése szerint a török hadügyminisztérium a plevjei és szienicai török csapatok parancsnokának ismételt javaslatára, valamint a mohamedán albánoknak amiatt az aggodalma miatt, hogy a novibazári szandzsákba szerbek és montenegróiak be fognak törni, a 3. hadtest parancsnokát arra utasította, hogy további hat zászlóalj gyalogságot küldjön a szandzsákba. A mohamedán albánok hajlandók negyvenezer önkéntest állítani és ismét fegyvereket kérnek, hogy minden eshetőségre készen legyenek.

Incizidens a montenegrói határon.

Szalonikiból jelentik, hogy Montenegro legdélibb, a tenger és a skutari tó közt fekvő sarkában egy csapat osztrák-magyar katona Spizából jövet átlépte a montenegrói határt, de a

montenegrói határőrök visszaszorították őket. A montenegrói kormány az eset miatt Bécsben panaszt tett.

Hivatalosan a következőket jelentik:

Az utóbbi napokban több lap, különösen külföldiek, riasztó híreket közöltek Boszniából és Herzegovinából. Voltak jelentések, melyek a szerb és montenegrói határon előfordult bandabetörésekről, egy konjiczi laktanya felrobbantásáról, osztrák-magyar legénység, sőt tisztek dezertálásáról, egy gyalogkatonának egy szerb katona által történt megöléséről stb.-ről szóltak. Illetékes katonai helyen egyáltalában semmit sem tunak, hogy mindezen szenzációt hajhászó, vagy rosszakaratu tendenciájú jelentéseknek alapjuk volna. Ezeket annál határozottabban lehet megczáfolni, amennyiben adott esetben nem mulasztanak el a közvéleményt hasonló eseményekről, ha azok tényleg megtörténtek volna, teljesen felvilágosítani.

A török választások.

A Havas-ügynökség jelenti Szalonikiból, hogy az ottani parlamenti választásokon megválasztottak: Rehmi bey és Czetid bey mohamedánok 265 szavazattal, Artas görög 261, Karasso izraelita 240, Thomaios görög 240, Tlachov bolgár, Sadanski hive 100 szavazattal. Samaras pártönkivüli görög jelölt megbukott. A szandzsákban két mohamedánt választottak. Sandanski megbukott.

Eddig kilenczven kerület választási eredménye ismeretes. A megválasztott képviselők közt nagyszámmal vannak papok és magas állású államhivatalnokok, akiknek politikai hitvallását nem ismerik. A „Saba“ újság azt ajánlja, hogy a hadsereg parlamenti képviselőjével egy külön minisztert bizzanak meg. A külügyminiszter kijelentette, hogy semmi szín alatt sem akar tovább megmaradni állásában és hogy még a parlament megnyitása előtt visszalép.

Az osztrák áruk bojkottja.

Az osztrák áruk bojkottja egyre tart és mind számosabb jel mutatja, hogy a bojkottot a kormány támogatja és a hatóságok elősegítik. A kikötői munkások továbbra is megtagadják az áruk kiszállítását. Az idegen lobogó alatt érkező hajók rakományát sem juttatható el az ország belsejében levő rendeltetési helyükre, mert ámbátor az ilyen hajók áruit a kikötőmunkások kirakják, de a vámhivatalok, mihelyt meglátják az osztrák szállítóleveleket, melyeket pedig minden esetben fel kell mutatni, azonnal megtagadják azoknak láttamozását. Ez a körülmény is amellett bizonyít, hogy az osztrák áruk bojkottjában a török kormány keze működik.

KÜLFÖLD.

A kazablankai eset elintézése. Berlinben a kazablankai affért elintézetnek tekintik. Ma érkezett meg Berlinbe az a francia jegyzék, mely a német javaslatot elfogadja. A békebíróság eszerint nemcsak a ténybeli körülmények kérdésében, hanem a jogi kérdésben is dönteni fog. Az ezen egyezségről felvett jegyzőkönyvet a következő passzus vezeti be, melyet a berlini német nagykövet ajánlatára vettek fel a jegyzőkönyvbe:

„Németország és Franciaország sajnálják a Kazablankában történeteket és az abból eredő következményeket. Azt a kérdést, hogy melyik félnek kell bocsánatot kérni, a békebíróság fogja eldönteni“.

Berlinből jelentik, hogy Kiderlen helyettes-államtitkár és Cambon francia nagykövet ma a külügyi hivatalban a következő egyezményt írták alá:

A német, valamint a francia kormányok sajnálják azokat az eseményeket, amelyek 1908. év szeptember 25-én történtek Kazablankában és amelyek azt eredményezték, hogy alantasabb szervek erőszakot alkalmaztak és hogy közöttük tettelességre került a sor. Elhatározták, hogy ez esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket döntőbírósgal és terjesztik. Kölcsönös egyetértésben a két kormány, mindenike kötelezi magát, hogy e szervek eljárása felett sajnálkozásának ad kifejezést, amennyiben a döntésnek megfelelően, amelyet a döntőbírósgal a tényállás és a jogi kérdés tisztázása után ad-

A mai francia minisztertanácson Pichon külügyminiszter bemutatta a kormánynak a kazablankai incidens ügyében a német és francia kormány között kötendő megegyezés tervezetét.

A Temps a kazablankai incidens ügyében azt írja, hogy a francia és a német kormány, midőn a vizsályt harmadik személy döntése alá bocsátja, oly szinjátékot rendez a világnak, amely nem nélkülözi a nagyság ismertetőjelét. Ha mindazt meggondoljuk, ami a két államot korábban elválasztotta egyntástól, ha visszaemlékezünk sok vizsályukra, el kell ismerni, hogy a béke fenntartására irányuló törekvések, különös elismerésre méltó. Gyermekes volna azt hinni azonban, hogy Franciaország és Németország ezentul egyes érintkezési pontokban nem lesznek kénytelenek nehézségekkel megküzdni. Fődolog az, hogy meggyőződjenek arról, hogy e nehézségek nem megoldhatatlanok, ha méltányosság és kölcsönösség alapján foglalkoznak velük.

Finorszag forradalom előtt. A finnországi orosz csendőrpáncsnokság az utóbbi hetekben nagy szivóssággal jelentette Pétervárra, hogy Finnországban legközelebb forradalom fog kitörni és hogy Böckelmann főkormányzó erre az állásra nem alkalmas. Stolypin miniszterelnök erre azt a kérdést tette a főkormányzóhoz, vajon a szveaborgi erőd abban a helyzetben van-e, hogy szükség esetén Helzingforszt bombázza. Böckelmann erre Pétervárra utazott, ahol sikerült neki Stolypint a neki küldött jelentések alaptalanságáról meggyőzni. Szveaborgban és Helzingforszban nagyszabású katonai intézkedéseket tesznek, hogy abban az esetben, ha a finnek fellázadnának, ellenállásukat azonnal leverhessék.

A perzsa válság. Az angol és orosz követ együttesen lépéseket tettek a tebrisi helyzet ügyében és lenyhébb rendszabályok megtételét tanácsolták. Bagdádiban összegyűlt az előkelőségek tanácsa, hogy a közigazgatási és igazságügyi törvénykönyv tervezetét megalkossa. Oroszország el van tökélve, hogy nem avatkozik Perzsia belső dolgaiba, de ha a tebrisi orosz alattvalók életét veszedelem fenyegetné, akkor az orosz katonaság azonnal közbe fog lépni.

Az osztrák kormányválság.

Budapest, november 10.

Báró Bienert kabinetalakítása már az első kísérletnél nagy akadályokba ütközött. A miniszterelnök elkövette azt az első nagy hibát, hogy túlságosan befolyásoltatta magát a keresztény-szocialisták által. E miatt a német szabadelvűek között nagy az ellenséges indulat Bienert ellen. A miniszterelnök ugyanis ugyanazokkal a javaslatokkal lépett a német képviselők elé, melyeket ezek már Gessmann volt minisztertől hallottak. Fokozza a német szabadelvűek ellenséges álláspontját, hogy a keresztény-szocialisták a vasuti és pénzügyi tárczát követelik pártjuk számára. Különösen a vasuti tárczát tartják veszélyesnek a keresztény-szocialisták kezében, mert attól félnek, hogy a vasuti tisztviselők nagy tömegét agitáczióális célokra használják fel.

A német pártok vezérferfiainak álláspontja az, hogy a német szabadelvűek csak akkor léphetnek be a koalícióba, ha biztosítékot kapnak arra nézve, hogy a csehországi németek követeléseit teljesítve lesznek. Ezenkívül maguk részére követelik az eddig is általuk betöltött miniszteri tárczákat; még pedig a vasuti és közoktatásügyi tárczát. Politikai körökben reménytelennek mondják azokat a propozíciókat, melyeket Bienert tett tegnap a német szabadelvűeknek. Ily körülmények között mind valószínűbbé válik, hogy Bienert kénytelen lesz hivatalnok-minisztériumot alakítani.

Bécsből ma a következő híreket kaptuk: Báró Bienert mint deznált osztrák miniszterelnök tegnap látogatást tett báró Aehrenthal közös külügyminiszternél, majd hivatalosan megkezdte tárgyalásait a parlamenti pártok vezetőferfiival, így tárgyalásokat folytatott Prasek cseh miniszterrel és Fiedler

kereskedelmi miniszterrel, Chiari, Svatinszky, Pacher, Abrahamovic, Schreiner és Sylvester képviselőkkel, Bilinski lovaggal és Dzieduszycki gróffal. Bienert megbízása állítólag csak arra terjed, hogy az eddigi alapon alakítson parlamenti kabinetet. Bienert megbízása csütörtökön lejár, ha addig nem sikerül neki koalíziós kabinetet alakítani, a régi alapon, akkor haladéktalanul hozzáfognak a hivatalnok-minisztérium megalakításához. Ami az egyes pártok igényeit illeti, azt állítják, hogy a csehek még egy harmadik tárczára is igényt tartanak, a keresztényszocialisták két tárczával is megelégszenek, viszont kikötik, hogy mindkét tárcza közgazdasági tárcza legyen. Bienert az eddigi miniszterek közül csak Praseket és Fiedlert óhajtaná kabinetjébe bevenni. A német pártoknak három helyett négy tárczát ajánlanak, de a negyedik tárcza — tárczanélküli minisztérium lenne. Ebenhoch megmaradását illetőleg, a keresztényszocialista pártban két áramlat van. Az egyik határozottan Ebenhoch megmaradása mellett foglalt állást, a másik egy új embert akar. A vasuti minisztériumra Bilinskit akarják, mert a cseh-német vizsály miatt helyesnek tartanák, ha ezt a tárczát nem német ember kapná.

Az újab jelentések szerint a kormányalakítás egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. A szabadelvű képviselőket nagyon elkedvetleníti, hogy azokon a tárgyalásokon, amelyeket báró Bienert a pártvezérekkel folytat, mindjobban kitűnik, hogy Bienert erősen a keresztény-szocialisták befolyása alatt áll. A keresztény-szocialisták Fiedler és Prasek cseh miniszterek kivételével az összes tárczák újbóli betöltését követelik. A keresztény-szocialisták a pénzügyi és vasuti, illetve kereskedelmi tárczát maguknak követelik, míg a német szabadelvű pártoknak a két legveszedelmesebb tárczát, a közoktatási- és igazságügyminisztériumot akarják juttatni. Ezzel szemben a német szabadelvűek követeléseiket a következő két pontra foglalták össze: Határozott propozíciók a csehországi nemzetiségi kérdés megoldására nézve és az egyes pártok eddigi birtokállományának fenntartása a tárczák kérdésében. Ezek a differenciák a válságot nagyon kiélesítették és a német képviselők már számolnak azzal az eshetőséggel, hogy átmene-tileg Bienert elnöklété alatt hivatalnok-minisztériumot alakítanak.

A lengyel klub parlamenti bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a klub elnöke jelentést tett a politikai helyzetéről. A tanácskozás bizalmas volt, de annyi kiszivárgott, hogy a klub csak abban az esetben hajlandó a koalícióban megmaradni, ha a lengyeleknek bizonyos kivánságait teljesítik. A keresztény-szocialista párt egy tekintélyes tagja beszélgetést folytatván a „Narodny Listy” egy munkatársával, kijelentette, hogy a keresztény-szocialista pártban igen kevesen vannak, akik alkalmasak miniszteri állás betöltésére. Gessmann, aki egyik vezére a pártnak, ahogy odahagyja állását, félévig tartó körútra indul automobilon, hogy a keresztény-szocialista pártot Csehországban szervezze. Pattai és Fuchs, a keresztény-szocialisták vezetőferfiain nem igen örvendenek kedveltségnek a pártban s így nem marad egyéb hátra, mint Lichtenstein herczegnek és Weisskirchnernek vállalniok tárczát.

Bienert különben ma egész nap folytatta tárgyalásait a parlamenti pártok vezéréivel. A képviselőházban egyre inkább kifejezésre jutott az a felfogás, hogy a koalíziós kabinet megalakítása elé szinte legyőzhetetlen akadályok tornyosulnak és ennél fogva majdnem biztosra veszik, hogy rövid idő múlva a hivatalnokminisztérium megalakításához kell fogni. A hivatalnok-minisztérium elnöke szintén báró Bienert lenne. A miniszteri tárczák elosztására nézve ma az volt a vélemény, hogy Georgi megtartja mai tárczáját, míg a három nemzetiségi tárczát az illető nemzetiségek képviselőivel fogják betölteni. A „Wiener Allgemeine Zeitung” tudósítójának ma alkalma volt beszélgetéseket folytatni a különféle pártok vezérferfiival, akiknek véleménye megegyezik abban, hogy a parlamentaris kabinet megalakítása elé főleg a német-cseh nyelvkérdés gördíti a legnagyobb akadályokat.

A német császár nyilatkozata.

— Bülow a birodalmi gyűlésen. —

A német birodalmi gyűlésen ma tárgyalták a Bülow kancellárhoz intézett interpellációkat a „Daily Telegraph”-ban megjelent császári interviwre nézve. Berlinben rendkívül nagy érdeklődéssel várták a mai eseményeket. Már a kora reggeli órákban nagy közönség verődött össze a birodalmi gyűlés épülete előtt. A képviselők is nagy számmal jelentek meg és úgy a folyosókon, mint a karzatokon, amelyek zsufolásig megteltek, élénk élet uralkodik. Az udvar és a diplomáciai kar részére fentartott páholyok is teljesen megteltek. A házszabályok értelmében a mai napon is negyven jegyet bocsátottak a nagyközönség rendelkezésére. E jegyek megszerzése céljából már hajnali négy órakor hordárok jelentek meg a jegykiosztó iroda előtt, hogy magukhoz kaparíthassák a jegyek egy részét. A francia és angol lapok berlini levelezőik mellé külön tudósítókat küldtek és a karzatokon nem egy ismert tekintélyes külföldi újságíró volt látható.

Az interpellációk elhangzása után, melyek egyöntetileg támadták a császár beavatkozását a külpolitikába, Bülow kancellár állt fel szó-lásra. Czáfolta, hogy a császár haditervet dolgozott ki a burok ellen és kijelentette, hogy a német politika mindig arra törekedett, a jó viszonyt Angliával fenntartani. Kijelentette, hogy a császár a jövőben, a történeken okulva, magánnyilatkozataiban is tartózkodó lesz, mert ő és utódjai is csak úgy maradhatnak pozíciójukban. Bülow beszédét elég barátságosan fogadták, melynek részletes tárgyalását a holnapi ülésre halasztották.

A birodalmi gyűlés üléséről Berlinből a következő tudósítást kaptuk:

A birodalmi gyűlés.

A birodalmi tanács ülését gróf Stolberg elnök nyitotta meg. Napirenden volt azon interpellációk tárgyalása, melyeket a Daily Telegraphban megjelent császár-interju közzététele miatt jelentettek be. Bülow herczeg kijelentette, hogy az interpellációkra azonnal hajlandó válaszolni.

Az interpellációk.

Bassermann képviselő indokolja a nemzeti liberálisok interpellációját a császár-interju tárgyában. A császár-interju közzététele határtalan meglepetést és mély szomorúságot okozott, mikor kiderült, hogy az abban foglalt kijelentések autentikusak. Ezen kijelentések kritikája külföldön és belsőleg kedvezőtlen és lesújtó volt. Anglia visszautasította azt a törekvést, mely láthatóan kísérletet tesz arra, hogy a bizalmatlanság magvát hintse Anglia, Franciaország és Oroszország közé. Franciaország Oroszországgal együtt súlyosan érzi azon indiszkré-cziót, amely bizalmas közléseket árult el és megnehezítette Németország marokkói politikáját. Kína, Japán és Amerika figyelmessé lettek, hallván, hogy flottánk czélja a Csendes-Oceán, a burok és a németalföldiek meg vannak botránkozva. A hatás a belföldön mindenütt kedvezőtlen és pedig az összes szövetséges államoknál is és egyhangu tiltakozás történt az ellen, hogy a császár beleavatkozott a külpolitikába. Azok az események, melyek Hill amerikai nagykövettel történtek, élénk sajnálkozást keltettek. Külpolitikánk a birodalmi kancellár saját kijelentései szerint kell, hogy egységességet, szilárdságot, tárgyilagosságot, állandóságot és zajtalanságot tartson szem előtt. Mi, mint a monarchia hívei, nem revideáljuk monarchisztikus felfogásainkat, de a köztársaságiak ilyen eseményekben tékléletes agitációs anyagot látnak a monarchia ellen. Angliával való ellenségeskedés nálunk nem létezik. Mi nem akarunk a Csendes-Oceánon világpolitikát csinálni. Nem kívánjuk Bülow herczeg lemondását, tekintettel a belső és külső politika súlyos jeladataira. Nem akarjuk, hogy császár-és.neru-

zet között ír keletkeztek. Szükségesnek tartjuk, hogy az állam vezetése a felelős hivatalnokok kezébe legyen bízva. Szólok felolvassa a nemzeti liberális párt központi elnöksége által elfatározott nyilatkozatot, amely kijelenti, hogy a császár személyes beavatkozása a külpolitikába sem nem mozdítja elő a birodalom javát, sem nem áll összhangban az alkotmánnyal. A nyilatkozat, amidőn elismeréssel adózik a császárt vezérelt nemes motívumok iránt, azon óhájának ad kifejezést, hogy a császár tanúsítsa az alkotmányos uralkodóra kötelező tartózkodást. Bassermann e kívánsággal zárja szavait: Vajha ez volna az utolsó eset, amelyben egy régi kívánsággal kell a császárhoz fordulnunk. (Helyeslés.) Interpelláltak azonkívül még Singer szociáldemokrata, Heidebrandt-Lasa konzervatív és Hatzfeld herceg birodalmi párti.

Bülow herceg beszéde.

A császár bur haditerve.

Nem fogom mindazokat a pontokat érinteni, amelyeket az előttem szólott urak említettek. Tekintettel kell lennem arra a hatásra, amelyet szavaim a külföldön fognak gyakorolni és óvakodnom kell attól, hogy ne járuljon újabb kár ahhoz a bajhoz, amelyet a Daily Telegraphban megjelent közlemény okozott. (Halljuk! Halljuk!) Ó felseje különböző időpontokban angol magánbeszélgetésekkel szemben magánkijelentéseket tett, amelyeket egymással kapcsolatban a Daily Telegraphban közzétettek. Fel kell tennem, hogy e közlés nem ad vissza minden kijelentést híven. (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Egy pontról biztos tudomásom van, a hadjárat tervének történetéről. (Halljuk! a jobboldalon.) Nincs itt szó egy kidolgozott, részletes hadjárat-tervezetről, hanem csupán néhány tisztán akadémikus gondolatról. (Derűtlenség a baloldalon.) A birodalmi kancellár arr kéri a házat, hogy hallgassa meg nyugodtan.

Azt hiszem, csupán aforizmak és a hadvezetésre vonatkozó általános érvényű kijelentések voltak azok, a melyeket a császár a megboldogult Viktória királynővel folytatott levelezésében tett. Teoretikus nézetek voltak ezek és a hadi operációkra, valamint a háború kimenetelére nézve semminő fontossággal sem bírtak. Moltke tábornok, a vezérkar főnöke és elődje, gróf Schlieffen kijelentették, hogy a vezérkar a bur háborúról mint minden, az utóbbi évtizedekben a világon lefolyt nagyobb vagy kisebb háborúról jelentést tett a császárnak; mindkettő azonban kijelentette, hogy a vezérkari főnök sohasem vizsgálta a császárnak a bur háborúra vonatkozó valamelyes haditervét vagy valami a háborúra vonatkozó munkáját és így természetesen is továbbította azt Angliába. (Halljuk! a jobboldalon és a centrumon.) De másrésztől védenünk kell politikánkat azon vád ellen is, hogy a burokkal szemben kétszínű szerepet vitt. Okmányokból kiteszülő idejekorán óva intették a transzváli kormányt és figyelmeztették arra, hogy egy Angliával való háború esetén egymaga fog állani. A barátságos hollandiai kormány közvetítésével egyenesen azt a tanácsot adtuk neki 1899. év májusában, hogy igyekezék Angliával békés megegyezésre jutni, mert a háború konfliktus kimenetelére iránt semminő kétség sem foroghat fenn. Az intervenció kérdését illetőleg a Daily Telegraph cikke igen erős színeket fest. Maga a dolog már régen ismeretes. (Halljuk!) Leleplezésről tehát nem lehet szó. Azt mondták, a császárnak az a kijelentése, hogy Németország meddőlőre vagy intervencióra irányuló felhívásnak nem engedett, ellenkezik a diplomáciai érintkezés szabályaival. Talán az a legbiztosabb politika, a melynek indiszkréciókról nincs mit tartania. Annak megvizsgálására, vajon bizalmas dolgokon ejtett sérelemről van szó, jobban kell ismerni a közelebbi viszonyokat, mintsem azok a Daily Telegraph cikkéből kitűnnek. A közlés talán indokolt volt, ha valamilyen oldalról kísérlet tétett arra nézve, hogy visszautasító álláspontunk indokait elferdítsék vagy pedig, hogy magatartásunkat meggyanúsítsák. Előzőleg oly dolgok történhetek, amelyek ez ügy érintését bizalmas levelekben legalább érthetővé teszik.

A német-angol viszony.

Azt mondták, a Daily Telegraph cikkének egyes kifejezései tulerősek. Különösen áll ez a cikk azon részéről, amely szerint a császár azt mondtotta volna, hogy a német nép többsége ellenséges érzülettel viseltetik Angolország iránt. Németország és Anglia között komoly és sajnálatos félreértések forogtak fenn, de tudom, hogy a t. ház egyetért velem azon felfogásban, hogy a német nemzet a kölcsönös tiszteltet bázisán békés és baráti viszonyban hajjt Angliával élni (Élénk bravo-kiáltások.) és konstátálom, hogy az összes pártok szóinkai ily értelemben beszéltek. Tulozott színekkel fest a cikk a Pacific-tengerre vonatkozó érdekeinkről szóló részében, amennyiben Japánra nézve ellenséges árnnyalattal ír. Pedig ez indokolatlan. A távol Kelet te-

kintében soha sem gondoltunk egyébre, mint arra, hogy Németország részére a kelet-ázsiai kereskedelem egy részét megszerezzük és megtartsuk. Nem gondolunk arra, hogy ott tengeri kalandokba bocsátkozunk. A német flottaépítés programja semmiképpen sem bír támadó tendenciával, a Csendes Óceán tekintetében épp oly kevéssé, mint Európa szempontjából. A császár egyebekben teljesen egyetért a külpolitika felelős vezetőjével annál is inkább, mert elismeri azt a nagy politikai jelentőségét, amelyet a japán nemzet politikai tetterejével és hadiképességeivel kivívott. A német politika nem tekinti feladatának, hogy a japán népet megzavarja abban, hogy a fejlődéshez vezető kiküzdött uton ne haladjon.

Ha az érdemleges tények való formájukban egyenkint ismeretesek volnának, a szenzáció nem lett volna nagy. De mindenekelőtt nem szabad az anyagi oldal mellett az irányzat pszichológiai szempontjait elfelejteni. Két évtized óta a császár gyakran igen nehéz viszonyok között arra törekszik, hogy Németország és Anglia között barátságos viszonyt hozzon létre. Ez a becsületes és őszinte törekvés gyakran oly nehézségekkel volt kénytelen megküzdzeni, amelyek sok embert elcsüggesztettek volna. A népek emberileg érthető állásfoglalása a burok mellett igaztalan, gyakran mértéketlen támadásokra adott okot Anglia ellen. Angolország ellen irányuló ellenséges szándékokkal gyanúsították, holott mi olyanra soha sem gondoltunk. A császárt joggal hatja át azon meggyőződés, hogy ezen állapot mindkét országra szerencsétlenséget, a civilizált világra nézve pedig veszélyt jelent és ezért tántoríthatlanul ragaszkodik azon célhoz, amelyet maga elé tűzött. Egyáltalában, a császár nézeteinek tisztaságára, ideális gondolkodására, valamint mély hazaszeretetére vonatkozó kételemek mélyen sértők és igaztalanok. Mindent elkerülünk, ami úgy tűnik fel, mintha idegenek jóakarátának tulzott keresésének tűnhetnének fel. Másrésztől azonban értem, hogy a császár éppen azért, mert tudatában volt, hogy buzgalommal és őszintén működött közre az Angliával való jó viszony létesítésében, sértve érezte magát, mert újból és újból támadások hangzottak fel ellene, amelyek legjobb szándékaiban meggyanúsították. A német flotta iránti érdeklődésbe angol létérdékek ellen irányuló titkos szándékot magyaráztak, holott ilyesmire teljesen távol áll tőle. Épp ezért angol barátokkal folytatott magánbeszélgetésekben, utalással egy Angliára nézve súlyos időpontban elfoglalt magatartásával azt kívánta bebizonyítani, hogy Angliában félreismerik és tévesen ítélnek meg.

A császár óvatos lesz.

Az a tapasztalat, hogy e beszélgetések közléte Angliában nem idézte elő a kívánt hatást, hazánkban mély izgatottságot és fájdalom sajálkozást szült. Ez — nehéz napokban jutottam erre a meggyőződésre — azt fogja eredményezni, hogy a császár a jövőben magánbeszélgetéseiben is azt a tartózkodó álláspontot foglaltja majd el, amely az egységes politika és a korona tekintélye érdekében egyaránt nélkülözhetetlen. (Élénk bravo-kiáltások.) Ha ez nem volna így, sem magam, sem utódom nem vállalnánk a felelősséget. (Ismételt bravo-kiáltások.) Azért a hibáért, amelyet a kézirat kezelésében követtek el, egymagam hordom az egész felelősséget. Ellenkezik személyes jóérzéssel, hogy azok a hivatalnokok tekintessenek bünbakoknak, akik egész életükön át híven teljesítették kötelességüket, csak azért, mert egy esetben abban bizakodtak, hogy a leggyakrabban magam olvasok úgy is mindent és ugyancsak magam döntök. Sajnálom, hogy a vezetésem alatt 11 év óta hibátlanul működő killügyi hivatal gépezetében egy ízben hiba történt. Kezeskedem érte, hogy ez nem fog megismétlődni és hogy igazságtalanság, valamint a személyre való tekintet nélkül a szükséges intézkedések meg fognak történni. (Bravo!)

Bülow marad.

Amidőn a cikk megjelent, beadtam lemondásomat. Ez elhatározás szükségesnek látszott és különben sem esett nehezemre. A legnehezebb és legkomolyabb elhatározás, amelyhez eddig életemben jutottam, hogy a császár kívánságának engedve, megmaradtam hivatalomban. Csak azért határoztam el magam erre, hogy a politikai kötelesség parancsának tekintetem, hogy a súlyos időben tovább szolgáljam a császárt és hazámat. (Élénk bravo-kiáltások.) Hogy meddig leszek erre képes, az más kérdés. Abban a percben, mikor az egész helyzet komoly figyelmet igényel, ahol az a fontos, hogy állásunkat kitéve megőrizzük anélkül, hogy előtérbe töljünk magunkat, amidőn arról van szó, hogy nyugodt szilárdsággal érvényesítsük érdekeinket, nem szabad kishitűeknek látszanunk a külföld előtt és nem szabad megengednünk, hogy a baj katasztrófává nője ki magát. A dolog nyugodt vizsgálata után kitűnik, hogy a baj nem oly nagy, sem hogy kellő körültekintéssel ne lehetne jóvátenni. Anyai biztos, hogy senkinek sem szabad megfeledkezni azokról a tapasztalatokról, amelyeket e napok eseményei adtak. Nincs semmi ok, hogy elveszítsük nyugalmunkat,

ami elleneinknél azt a reményt ébreszthetné, hogy a birodalom befelé is, kifelé is megbénnult. A nemzet hivatott képviselőinek kötelessége, hogy higgadt-ságukat megőrizzék, amint azt a helyzet komolysága megkívánja. Ezt nem magamnak, hanem az egész országnak mondom. Támogatásuk ebben nem kegyelem, hanem kötelesség, amely alól a t. ház nem fogja kivonni magát. (Élénk bravo-kiáltások.)

A birodalmi kancellár beszéde után, a centrum-párt elmapoló indítványát 170 szavazattal 167 ellenében elvetették. Ezután Haertling képviselő a centrum-párt nyilatkozatát olvasta fel, amely azt mondja, a birodalmi kancellárnak elég erősnek kell lennie és elég akarattal kell bírnia arra, hogy befo-lyását a császárral szemben érvényesítse, mert e nélkül alkotmányos felelőssége nem érne semmit.

Liebermann német reformpárti ezután kijelenti, hogy pártja nem adhat bizalmi szavazatot a kancellárnak. Mellékes, hogy a mai viszonyok között, ki vezet a politikát; de, aki a külföldön azt hiszi, hogy e válság gyengítette Németországot, az csalódni fog. (Helyeslés.)

Az interpellációk tárgyalásának folytatását ezután holnap délután egy órára halasztották.

Szalay Péter halála.

Budapest, november 10.

Azon a helyen, ahol nemrégiben Falk Miksa ravatala állott, délszaki virágok és gyertyák között ragyogó érczoporsóban nyugszik az elhunyt Szalay Péter államtitkár. Lábainál bársonypárnán aranyos érdemelek ragyognak a koporsó mellett az Entreprise szolgálói állnak őrt kivont karddal.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, aki két napi távollét után ma érkezett vissza a fővárosba, a következő levelet intézte a megboldogult államtitkár özvegyéhez:

Méltóságos asszonyom! Fogadják kérem mélyen érzett részvétem kifejezését pótolhatatlan vesztesége felett. E veszteség érzékenyen ért engem és a vezetésem alatt álló kereskedelemügyi minisztériumot is, mert immár boldogult férjében kiváló és hű munkatársat veszítettem.

A minisztérium egyik legérdemesebb és legbuzgóbb tagját gyászolja és szinte pótolhatatlan vezetőjét a hazai posta-, távirat- és távbeszélő-intézet, melynek újjászervezése körül a boldogult hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Az az elismerés mely a boldogult működésével életében kísérte, az a siker, melyet fáradhatatlan tevékenységével aratott s az a meleg részvétel, melyet halála a legszelebb körökben előidézett, nyújthatnak némi enyhülést méltóságok nagy fájdalomának. Kossuth s. k.

A miniszter felajánlotta a családnak a ravatalozás céljaira a budapesti posta- és táviratigazgatóság nagy csarnokát, melyet azonban a család nem fogadott el, mert lakásáról kívánja halottját eltemetni. A miniszter nevében is — aki lépéseket járni nem tud, de egyébként is a mai napon kora délelőttől kezdve minisztertanácsban van elfoglalva — a gyászoló családnál Sztérenyi József államtitkár tett látogatást a délelőtti folyamán, hogy személyesen tolmácsolja a miniszter és a minisztérium részvételét.

A m. kir. postatakarékpénztár is méltóképen vesz részt a gyászban. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a postatakarékpénztár igazgatója, elrendelte, hogy az intézet épületére gyászlobogót tűzzenek ki s részvétiratot intézett az elhunyt özvegyéhez és a posta- és távirat vezérigazgatósághoz. A postatakarékpénztár vezetősége testületileg fogja magát képviseltetni a temetésen s koszorút helyez a ravatalra a következő felirással: „Szalay Péternek — a m. kir. postatakarékpénztár“.

Részint személyesen, részint levélben kondoleáltak: Josipovich Géza horvát miniszter, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag, Töry Gusztáv államtitkár, Kautz Gyula v. b. t. t. nyugalmazott bankkormányzó, báró Forster Gyula főrendiházi tag, báró Harkányi Frigyes, Téglássy István miniszteri tanácsos, dr. Bárczy István polgármester, Decsey Zsigmond kuriai tanácselnök, Hubay Jenő, báró Lipthay Frigyes,

Hevessy Lajos, Benke Gyula, Hajduka Emil vezérigazgatók és sokan mások, kondoleáltak a gyászoló családnak az összes postaigazgatóságok és valamennyi postahivatal.

Ma délelőtt Follert Károly posta- és távirat-főigazgató elnöklésével a vezérigazgatóság ülést tartott, amelyen meghatározták a holnapi temetés módjait. A beszterlés délután fél három órakor lesz a Dorottya-utca 14. szám alatti gyászházban. A szertartás végeztével menetben kísérik örök nyughelyére a megboldogultat. A menetet lovasrendőrök fogják megnyitni. Utánuk zászlóink alatt a posta- és távirat-alkalmazottak és szolgák egyesületének diszkrét tagjai fognak haladni. Mögöttük a korszak kocsik és azok mögött a felkészült haladnak. Majd a gyászkocsi, amelynek két oldalán posta- és távirat-tisztviselők és az Entreprise huszárai fognak lépdelni. A kocsik mögött haladnak a posta és távirat tisztviselői. Végül a kocsik zárják be a menetet. A menet az Erzsébet-hidon, vagy a Lánchídon keresztül halad a budai vizivárosi temetőbe.

A megboldogultat Follert Károly posta- és távirat-főigazgató fogja elbucuztatni a magyar posta és Teglássy István miniszteri tanácsos a kereskedelmi minisztérium nevében a betegeskedő Sztérényi József államtitkár helyett.

Szalay Péter halálát minden középületünkön fekete lobogó hirdeti. Gyászlobogót tűzött ki minden postahivatal, a kereskedelmi minisztérium és minden a hatáskörébe tartozó intézmény.

Szalay Péter államtitkár elhunyt alkalmából dr. Wagner-Jauregg, osztrák posta- és távirat-vezérigazgató a következő részvétlétvitelt intézte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez:

Mélyen meghatva Szalay államtitkár halálának hírével, bátorodom úgy a sajtó, mint az osztrák posta- és távirat intézmény nevében magyarméltóságodnak őszinte részvétünket felajánlani.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter részvétlétvitelére a következő:

„Fogadjátok méltóságod lesújtó gyászához, mely egyszersmind az ország érzékeny vesztesége, egyik régi tisztelőjének őszinte fájdalmas részvétét. Darányi Ignác.”

Sztérényi József államtitkár a következő sürgönyt küldte:

„E perczben értesülve a borzasztó csapásról, addig, míg személyesen teheném tiszteltem, kérem méltóságos asszonyomat, fogadjátok magam, mint családomban legmélyebben érzett fájdalmunk és részvétünk kifejezését, melyvel mérhetlen fájdalmunkban osztozunk.”

Ugy a kormány tagjai, mint a társadalom előkelőségei részről tömegesen érkeznek az elhunyt özvegyéhez és családijához levelek, sürgönyök és részvétlétvitelések.

Szalay Péter államtitkár családja a következő gyászjelentést adta ki:

Öz. Szalay Péterné, szül. Fleisch Ilona megtört szívvel tudatja saját maga és fia Szalay István és ennek neje, Lánchy Edit, valamint gyermekei, Péter és Miklós, ugyszintén az elhunyt testvérei és rokonsága nevében, hogy forrón szeretett férje, Szalay Péter kereskedelmi államtitkár, a m. kir. posták, táviratok és távbeszélők elnöki igazgatója, a II. osztályú vaskorona-rend lovagja, a Ferencz József-rend középkeresztese és számos külföldi érdemrend nagy-, középkeresztese és lovagja, folyó hó 9-én, délután negyed öt órakor hosszabb szenvedés után életének 63-ik évében a haloklók szentségével el látva elhunyt. A megboldogult hült tetemei szerdán, folyó hó 11-én délután fél három órakor fognak a halottasházban: V., Dorottya-utca 14. szám alatt a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni és ezután a budai vizivárosi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldozat folyó hó 12-én délelőtt 11 órakor fog a tisztelendő kapuczinus atyák vizivárosi templomában a Mindenhatóknak bemutatni.

Az EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Sztrájk Fiumében.

— Saját tudósítónktól. —

Fiume, november 10.

A horvát szocialisták tegnap este Susákon a Jelasics-téren gyűlést tartottak. A gyűlés után a munkások átjöttek Fiuméba, ahol a munkás-otthon előtt, majd pedig a korzón tüntettek az általános titkos választó jog mellett. A tüntetőket a rendőrség oszlatta szét s közülök kettőt bekísértek. — Ma délelőtt a központi vezetőség utasítására az általános titkos választó jog mellett állásfoglalás kifejezése céljából a szocialista munkásság holnapig tartó általános sztrájkot proklamált. A munkások a Zichy-térről kiindulva nagy tömegekben árasztották el az utcákat, a fuvarosokat mindenütt feltartóztatták s az üzleteket mindenütt bezárásra kényszerítették. Délután két órakor az összes üzletek be voltak zárva.

A szociáldemokrata párt is elhatározta, hogy a susaki szocialisták támogatására az általános választói jog miatt az általános sztrájkot megkezdi. A szociáldemokraták délutáni gyűlését a rendőrség betiltotta és a gyűlés megtartását csak írásbeli bejelentésre engedte meg. Derencin főkapitány-helyettes és Sandiner ténparancsnok megállapodtak a katonai készlet kirendelésében, ha a tömegsztrájk zavargásokká fejlődne. A rendőrség és szocialisták között kisebb összeütközések voltak.

Délután báró Zmajic susaki kerületi főnök, kívánságára nagyobb rendőrcsapat ment a susaki hidhoz a susaki szocialisták feltartóztatására. Később a sztrájkolók egy kereskedő üzletirakantát összetörték, majd az Európa-kávéház előtt megtámadták Derencin rendőrkapitány-helyettesét, többször megütötték, mire a nagy rendőrcsapat kivont karddal a tüntetőket szétverte. A merénylőket letartóztatták. Egy rendőr a fején megsebesült.

Később egy nagyobb rendőrcsapat a Voce del Popolo szerkesztősége elé vonult, mert közel 300 sztrájkoló a szerkesztőség előtt tüntetett. Egy kisebb szocialista csoport a Piazza Zichyn akart gyűlést tartani, ahol a rendőrség a sztrájkantányt jelelte ki, de a gyűlés megtartását betiltotta. A sztrájkantány helyére nagy rendőrcsapat vonult ki. A sztrájkolók a rizsgyár előtt megállítottak egy villamos kocsit, mely alkalommal a rendőrség egy embert letartóztatott. A város főbb utcáin valamennyi üzlet be van zárva, a sztrájkolók százával sétálnak az utcákon, éltetik az általános választójogot. A rendőrséghez beérkezett jelentések szerint a Danubius-gyár és a petroleumgyár kivételével mindenütt sztrájkolnak. A zavart növeli, hogy megérkeztek Buccari felől az összeroncsolt vasúti kocsik és a sztrájkolók és kíváncsiak nagy tömege nézegeti a kocsikat. Az állomásfőnök rendőri kirendeltséget kért. Ormay rendőralparancsnok a Piazza Zichyn kihirdette a rendőrség határozatát, hogy gyűlést tartani tilos és az ellenszegülők kihágásért megbüntettetnek.

Két fiumei illetőségű munkás szavatosságot vállalt a rendőrségnél arra nézve, hogy a rendet nem bontják meg, mire a főkapitány az értekezlet megtartását engedélyezte.

Hat órakor gyülekeztek a szociáldemokraták a Piazza Zichyn. Négy szónok beszélt, magyar, olasz, horvát nyelven ismertették a mai nap jelentőségét, miközben kitértek a választási törvényre s az általános választói jogot követelték. Tiltakoztak a pluriális választói jog ellen és kijelentették, hogy a titkos, általános választói jog érdekében a legvégső eszközökhöz nyulni hajlandók. A határozati javaslatot az értekezlet elfogadta.

Valamennyi gyár és ipartelep szünetel. Délután négy órakor a Danubius hajógyár, továbbá a petroleum- és torpedógyár munkásainak sztrájkja következtében beszüntették fizemeiket.

Az első izgalom csillapultával a rendőrség megállapította, hogy nyolcz gyárban kisebb zavarokkal dolgoztak. A rendőrség jelentése szerint a sztrájkolók nagyobb része a holnapi nap folyamán még sztrájkolni akar, de a helyzet bizonytalan. Megállapította továbbá a rendőrség, hogy a szocialisták azon állítása, mintha mindenütt sztrájkolnának, nem felel meg

a valóságnak. A sztrájkolók pontos létszáma nem állapítható meg. A kereskedő-czégek alkalmazottai dolgoztak.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 10.

Könnyen végzetessé válható, megdöbbentő baleset történt ma reggel Budapesten az államvasutak nyugati pályaudvarán. A Párkány-nánáról hajnalban induló 217. számú személyvonat nekiszaladt a simpár végén felállított baknak, mert a lokomotív-vezető nem tudta idejében megállítani. Irtózatos robajjal járt a karambol. A bak felgaskodott, a mozdony teljesen megforgódott. Az utasok, akiknek legnagyobb része a közeli helységekből a városba siető tanulók, munkások és hivatalnokok, már az ajtónál álltak kiszállásra készen, egyszerűen kiestek a vonatból. E karambol két súlyosabb és tízennégy könnyebb sebesüléssel járt. A sebesülteknek a kivonult mentők nyújtottak első segélyt. A két súlyosan sebesültet a Rókus-kórházba szállították. A baleset minden valószínűség szerint a rossz és hiányos szerkezetű fékek okozták.

A vasuti baleset lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Ma reggel hét óra öt perczkor kellett volna a nyugati pályaudvarra beérkezni a 217. számú párkány-nánai személyvonatnak, amely négy óra ötvenhárom perczkor indult el Párkány-Nánáról. Ez a vonat a második reggeli vonat, amely a fővárosba érkezik. Rendesen túlszűfolt ez a vonat, mert a főváros környékéről ez hozza be a hivatalnokokat, a tanulókat, munkásokat és kofákat. Már hét órakor jelezték a nyugati pályaudvar állomásfőnökségének, hogy a párkány-nánai vonatnak félóra késése van. A vonat Szob állomáson vesztegelt soká és a késése állomásról-állomásra nőtt, mert rengeteg felszálló utasa volt. A vasuti kocsik annyira tele voltak utassal, hogy a folyosókon, a perronokon ember-ember hátán tolongott. A környékbeli falvakból ezzel a vonattal siettek be az emberek, még azok is, akik rendszeren villamoson vagy helyi érdekű sztrájkot a fővárosba érkező, mert féltek, hogy a tegnapi hófúvás miatt ma is forgalmi zavarok lesznek.

A vonatnak utolsó állomása a rákosi rendező-pályaudvar volt. Innen kezdve Katzer József mozdonyvezető teljes sebességgel vezette a vonatot, hogy a késésből legalább valamit behozzon. A nyugati pályaudvar külső, rendező-pályaudvarán Katzer már fékezni akarta a vonatot, de nagy rémülettel látta, hogy a Westinghouse-fék nem működik rendszeren és a sikos síneken a kerekek feketlenül gördülnek tovább.

A vonat már beért a második vágányon a pályaudvar nagy csarnokába, a türelmetlen utasok a perronon tolongtak, felnyitották a kocsik ajtajait s többen a lépcsőkön állottak s a vonat még mindig nem lassította a menetét. A mozdonyon Katzer kétségbeesett erőlködéssel igyekezett megállítani a vonatot, de igyekezete hiábavaló volt. A mozdony nekirobogott a pályaudvar végében álló vashaknak. Óriási csattanás hangzott fel, az erős ütődéstől a vonat kocsiainak ablakai bezúzódtak s esőrömpölve hullottak alá. A nagy rázkódásban a kocsik lépcsőin álló utasok lezuhantak, a kocsiiban pedig egymásra dőltek az emberek. Az ütődés a vonatot egy méternyire visszadobta, majd ismét a baknak szaladt s csak ekkor állott meg.

A vonatban ülők nem tudták, hogy mi történt. Érezték az összeütközést, látták az ablakok bezúródását és a vérző arcocsal, bezúzott fejű szaladgáló lajgató emberek nagy pánikot támasztottak. Az utasok egymást legázolva menekültek ki a kocsikból s akik sértetlenül szabadultak, rémildözve futottak ki a pályaudvarról kiabálva:

— Nagy szerencsétlenség! Husz halott, száz sebesült!

Ezalatt a pályaudvar tisztviselői Daróczy Rezső állomásfőnökkel élőkön, megnyugtatták a még benmaradt közönséget, hogy nincs nagyobb baj. Nyomban értesítették a mentőket is, akik dr. Kovács Aladár királyi tanácsos, mentő-igazgató, dr.

Fischl mentő-főorvos vezetésével két kocsival, hat mentő-orvossal, öt ápolóval és hat hordozó-ágygyal vonultak ki.

A pályaudvaron összesen tizennégy sebesültet találtak. Kettő: Verebély József földmives 27 éves felesége és Illyefalvi Vitéz Lenke 8 éves tanulóleány szenvedtek súlyosabb, de nem veszélyes sérülést. Verebélyné a mentők a Rókus-kórházba vitték, a kis leányt pedig szüleinek Rákospalotán lévő lakására szállították.

Apróbb zúzódásokat és a betört ablaküvegektől könnyebb horzsolásokat szenvedtek: Fuchs Antal 45 éves vasuti ellenőr, Markó Gyula vasuti hivatalnok, Pechligán Ödön 14 éves tanuló, Reiner Gizella 16 éves tanulóleány, Witthall Lajos 49 éves máv. hivatalnok, Kiss Antal 22 éves cipész, Ullreich Nándor 45 éves vasuti hivatalnok, Eszéki Olga 15 éves tanuló, Pásztor Natália 38 éves postahivatalnok, Pényes Lajos 25 éves hivatalnok, Skabányi Béla 27 éves hivatalnok.

Ezeknek a sérüléseit a mentők bekötötték. A pályaudvaron a rendőrség részéről Bossányi rendőrfelügyelő, az üzletigazgatóságtól Olló Elek felügyelő jelentek meg és jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Kocsi nem rongálódott meg, csupán több ablak tört be. A vasbak felborult és a gyalogjárón, mintegy félméter hosszúságban felszakadt az aszfalt. Vizsgálat indult meg, hogy megállapítsák, mi okozta a balesetet. A mozdonyvezető állítása szerint a sinek sikossága miatt nem bírta a vonatot belső időben megállítani és ez okozta a balesetet.

Az államvasutak igazgatósága a szerencsétlenségről a következő jelentést adta ki: A nyugati pályaudvaron ma reggel 35 perc késsései a csarnok harmadik érkező vágányára 10 kilométer sebességgel bejárt 217. száma személyszállító gyorsvonat a mozdonyvezető részéről idejében alkalmazott rendes fékezés ellenére a deres sineken bekövetkezett kerékeszsúság folytán a vágányt elzáró baknak nekiment. A nekimenés folytán 14 utas lényegtelen ütéssel szenvedett és segélynyújtás nélkül távozott a pályaudvarról, kivéve Veres Józsefné szokolai lakost, aki állítólag belső sérülést szenvedett és ezért a mentők által a kórházba szállítottatott.

UJDONSÁGOK.

Fellázadt mozdony.

A nyugati pályaudvaron történt baleset után ma nyomban konstatálták, hogy a mozdonyvezető a hibás. Nem fékezte meg kellő időben és kellő erővel a balul járt vonatot, ez volt az oka, hogy az csaknem teljes sebességgel rontott neki a sín végét őrző ütköző-baknak. Még szerencse, hogy ott volt ez az ütköző-bak, mert különben az egész vonat rohanva szaladt volna ki a sínből, le a lépcsőn, a Teréz-körra.

Szegény mozdonyvezető azzal védekezik, hogy nem ő a hibás, hanem a masina. A vágató vasló egyszerre fölmondta az engedelmisséget, hiába rázta a féket, eresztette a gőzt, a sikos sinen nem akarta lassítani a futását. A mozdony föllázadt, buta, nekiszegzett homlokkal szaladt az ütköző-baknak, nyers erők rövid néhány pillanatra urrá lettek a dirigáló emberi elme fölött s ez a pár pillanat éppen elég volt, hogy fölidézze tizenöt ember romlását.

Nem lehet tudni, hogy a fegyelmi bíróság hisz-e a kézkubonyos ember szavának? A fegyelmi bíróságot köti a paragrafus, köti az előre megállapított perrend. Sem tanu, sem közjegyzői okirat nincsen arról, hogy mi történt a makranczos vasszörnyeteg és a rajta ülő ember között? Micsoda szörnyű viaskodás a fékkel, amelyik elerőtlenedett, a hatalmas, grandiózus gépezettel, amelyik máskor minden gyenge ujjnyomásnak engedelmeskedve, hol lassította, hol gyorsította futását. Valamely borzasztó, mért fagyasztó, idegszálat tépő érzés lehet egy nagy vasszörnyeteg hátán az

ilyen hirtelenül, váratlanul támadt tehetetlenség. Tudni azt, hogy az a nagy elemi erő, amit eddig istenkisértéssel fékeztünk, a fejünkre nőtt, makranczos daccezal a maga útjára indult. És most hiában vagyunk érző, gondolkodó, akarni, tenni tudó emberek, holt bizonyossággal rontunk neki egy pusztító végzetnek. Kétségbeesés, merészség, gyáva siránkozás, vakmerő elhatározás, mind hiába való. A pálya végén vár ránk az ütköző-bak, amelyiken szétzúzzuk a fejünket.

Masinaiseit épeszű emberről föl lehet tenni, hogy ilyen veszedelemmel szemben vigyáz a maga bőrére s nem szalad neki fejfel az ütköző-baknak. Ezért én tanu és közjegyzői okirat hiányában is fölmenteném azt a gépészembert és elhinném neki, hogy nem ő, hanem a masina volt a hibás.

NAPIREND. Naptár. Szerda, november 11. — Róm. kat.: Márton p. h. — Prot.: Márton. — Görög-orosz: okt. 29. Anasztázia. — Zsidó: March, 18. — A nap két reggel 7 órakor, nyugszik délután 4 óra 23 perczkor. — A hold két este 6 óra 51 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 6 perczkor.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — A fővárosi törvényhatósági bizottságának ülése d. u. 4 órakor.

Allandó kiállítás a Könyves Kálmánai Nagymező-utczai 37-38. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velazquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fatai festők kiállítása az Urana Képzőiskola szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum zárva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képtárak zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Rath György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára zárva 9-12-ig, a téli hónapok alatt november 1-től február végéig k. lden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Személyi hír. Erzsébet főhercegnő és Windischgrätz Ottó herceg családjával a napokban Voloskába érkezik hosszabb tartózkodásra. A herceg ugyanis e hó 15-től ápriliséig kibérelte a voloskai Iréne-villát és családjával együtt ott fogja a telet tölteni.

— György görög király Bécsben. György görög király ma meglátogatta Lueger polgármestert, ki megmutatta a királynak a Rathhaus helyiségeit, majd pedig bemutatta a véletlenül ott időző Weisskirchner képviselőházi elnököt.

— Új királyi tanácsos. A király Hiemesch Ferenc brassói polgármesternek a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Bárány Frigyes. Erdemes tudós embert, a legkiválóbb orvostanárt ért ma királyi kegy: dr. Korányi Frigyes, a főrendiház tagja, a közegészségügy terén szerzett érdemeinek elismerésül a magyar báróságot kapta. Korányi Frigyes egyike hazánk jelenleg élő legkiválóbb orvosainak, aki ma is, sikere tetőpontján, fáradhatatlanul dolgozik orvostudományunk fejlesztésén. Korányi 1828. december 20-án született Nagykállóban és orvosi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol 1851-ben nyert oklevelet. Később Bécsben folytatta tanulmányait Schuh tanár sebészeti klinikáján, majd Nagykállóban telepedett meg, mint gyakorló orvos. 1865-ben mint az idegkór tan magántanára, egy évvel később mint a budapesti egyetemi belgyógyászati klinika igazgatója és nyilvános rendes tanára működött. Eredményes pályáján olyan orvosi iskolát teremtett, amely minden tekintetben kiállja a versenyt Európa bármely orvosi iskolájával és ennek az iskolának a vezére csaknem kivétel nélkül Korányi tanítványai közül kerültek ki. Áldásdus működését a királyi kegy már régebben is jutalmazta: egyszer a királyi tanácsosi címmel, később a vaskorona-rend, majd a magyar nemesség és a főrendiházi tagság adományozásával. Most bárói rangra emelte a király a tudós férfit és törvényes utódait, őszinte öröme a magyar tudós világnak és a magyar társadalomnak.

— A császár és a császári jubileum. Bécsből érkezett távirati jelentések szerint Alexandrovics Mihály orosz nagyherceget fogják megbízni azzal, hogy ő felségének hatvanéves uralkodói jubileuma alkalmából a császár szerencsekívánatait tolmácsolja. A nagyherceg alkalmasint november második felében érkezik Bécsbe.

— Kinevezések. Dr. Zoltán Béla, az alexandriai nemzetközi konzuli bíróságnál alkalmazott kereskedelmi és váltótörvényszéki bírónak a király az ítélőtáblai bírói címet és jellegét, dr. Rákosi Imrénének, a konstantinápolyi konzuli főtörvényszéknél alkalmazott fiemei ügyésznek pedig a főügyési címet és jellegét adományozta.

— Az abruzzói herceg házassága. Véglegesen elintézték azt, hogy az abruzzói herceg házassága nem lesz morganatikus házasság. Ezt a hírt közli ez a londoni távirat: A „Daily Express” római levelezőjét mérvadó helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Viktor Emanuel király beleegyezett az abruzzói hercegnek miss Elkinsseel való házasságába. Nem morganatikus házasságot fognak kötni, hanem az amerikai misst teljesen az olasz ház tagjainak rangjára emelik. Miss Elkinst két olasz hadihajó fogja új hazájába, Olaszországba kísérni.

— Szerényi államtitkár Gelléri Mórhoz. Szerényi József államtitkár a most lezajlott iparkongresszus elnökéhez, Gelléri Mór iparegyesületi igazgatóhoz a következő levelet intézte:

„Kedves barátom! A kétnapos ipartestületi kongresszus lezajlott; melegen üdvözöllek annak komoly, az ügyhöz és iparosainkhoz méltó lefolyása alkalmából. A maga helyén alkalmazott tapintat és erély a vezetésben, a józan mérséklet és komoly tárgyilagosság a tanácskozásban oly eredményre vezetett, mely kétségkívül mély nyomokat fog ama két fontos ügy megoldásánál maga után hagyni, melynek a kongresszus rendelve volt. Nem szenvedély kell ily kérdések megoldásához, hanem komoly, higgadt megfontolás. Az csak árthat, ez ellenben csak használhat. Már pedig ezekben az ügyekben csak használunk szabad, szívélyes üdvözléssel igaz hived, Szerényi.”

— Főúri vadászat. Gróf Erdődy Sándor ma nagyszabású vadászatot rendezett vépi uradalmán Lajos bajor királyi herceg tiszteletére. A vadászaton Lajos bajor királyi herceg, báró Laszberg királyi kamarás, báró Leonrod Vilmos udvarmester, Bischl Ottó őrnagy és Nagy József főszolgabíró kíséretében érkezett meg a vadászatra, a melyen résztvettek gróf Szapáry Pál és neje, gróf Széchenyi Péter és neje s mások. Terütekre került 420 fácán és 360 nyul. Délután három órakor a herceg és a vendégek tiszteletére ebéd volt a vépi várban. Lajos herceg az esti gyorsvonattal visszautazott sárvári kastélyába.

— Tudós ünnepése. Az ampelológiai intézet tisztviselői Istvánfi igazgatót, egyetemi tanárt, kedden szép ovációban részesítették és értékes emléktárggyal lepték meg, az ampelológiai intézet szervezése és működése tíz éves fordulójának alkalmából. A szépen sikerült ünnepélyen tudományos életünk számos kiváló képviselője is részt vett.

— Az Újságírók Egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének segítőalap igazgatótanácsa ma délután dr. Bródy Lajos elnöklésével ülést tartott. Az elnök az ülés elején üdvözölte az egyesület új főtájkárát, Purjesz Lajost. Bejelentették az igazgatótanácsnak, hogy Harsányi testvérek 400 koronát adományoztak az egyesület segítőalapjának, Tábory Kornél pedig 10 korona adományt küldött. Az igazgatótanács az adakozóknak köszönetet szavazott. A folyó ügyek tárgyalása során az igazgatótanács 620 korona segítséget szavazott meg.

— Áthelyezett hadtestparancsnokság. A közös hadügyminisztérium rendeletére legközelebb megtörténik a 9. hadtest parancsnokságának Josefstadtból Leitmeritzbe való áthelyezése. E hadtestnek jelenleg Koller Albert tábornok, vezénylő tábornok a parancsnoka; annak idején báró Schönaich Ferenc hadügyminiszter is parancsnoka volt e hadtestnek, melynek körletébe tartoznak: a 10. gyaloghadosztály, a 29. gyaloghadosztály (Josefstadt), a 26. Landwehr-gyalogdandár, a 19. gyalogdandár, az 51. és az 52. Landwehr-gyalogdandár és a 9. tüzérdandár. A 9. hadtest csapatainak legnagyobb része Leitmeritzben és Leitmeritz környékén fog elhelyeztetni.

— **Zeppelin és a német császár.** Friedrichshafenből az a hír érkezett, hogy gróf Zeppelin léghajója délután egy óra 50 perczkor a császárral és gróf Zeppelinnel baj nélkül felszállt. A léghajó negyed három órakor Immenstaad fölött lebegett el, azután Friedrichshafen irányában folytatta útját. A Zeppelin léghajója délután három órakor Manselben leszállt. Ujabbban jelentik, hogy az a hír, hogy Vilmos császár felszállt a Zeppelin-féle léghajón, téves és személyének a szintén vadászruhát viselő Fürstenberg herceg személyével történt összetévesztésből keletkezett. Az összetévesztés egyrészt úgy történhetett meg, hogy a sajtó képviselői Manselben csak igen távolról nézhettek a felszállást, másrészt, hogy Friedrichshafenben gróf Zeppelin irodájában is soká azt hitték, hogy a császár van az első gondolában. A tévedés csak a léghajó kikötése után derült ki.

A császár gróf Zeppelin-nek a fekete sas-rendet adományozta és azt Manzellben maga tűzte fel a gróf mellére, akit ezután háromszor megcsókolt, majd azt kiáltotta: Éljen Zeppelin! A közönség viharos ovációkkal üdvözölte a császárt és a grótot, aki prémes kabátján a rend szalagját viselte. A Zeppelin I. felszállása előtt a császár gróf Zeppelin vezetésével megsejmelte a léghajó építő-csarnokát. A léghajó felszállását a császár a gőzhajóról nézte végig és estére meghívta gróf Zeppelint és Hergesell tanárt Donau-Essingenbe.

Ujabbban jelentik Donau-Essingenből: Vilmos császár, mikor a fekete sas-rendet Zeppelinnel átnyújtotta, beszédet mondott, melyben többek közt a következőket mondta: A haza büszke lehet arra, hogy oly fia, aki a XX. század legnagyobb németje, aki találmánya által az emberiséget újabb fejlődési pontra juttatta és nem tulsz az, ha azt mondjuk, hogy ma az emberi kultúra fejlődésének egyik legnagyobb momentumát értük meg. Adja a gondviselés, hogy mint ön, életünk alkonyán valamennyien büszkén mondhatjuk el, hogy ily sikeresen birtuk szolgálni drága hazánkat.

— **A boszniai küldöttség tagjai Budapesten.** A boszniai muzulmánok és Szerajevo város diszküldöttséget menesztettek Bécsbe a királyhoz az annexió keresztülvitele alkalmából. A deputáció mai fogadtatása alkalmával Ferencz Ferdinánd trónörökös a következőket mondotta: — Bosznia-Hercegovina a Habsburgok koronájának új és pompás ékköve. Legyenek meggyőződve, hogy a mohamedánokat válásuk háborítatlan gyakorlásában és a lakosságot mindenkor meg fogják védelmezni. A bosnyákok kitűnő tulajdonságait már régen ismerem az itt szolgáló katonák magatartásából. A jövő nyáron magam is lemegyek Bosznia-Hercegovinába, hogy annak természeti szépségeiről is meggyőződjem. Visszajövet a küldöttség tagjai Budapesten át utaznak vissza Boszniába és ez alkalomból Budapesten is kiszállnak és két napot töltenek a magyar fővárosban. Ez alkalomból kifolyólag a főváros tanácsa ma rendkívüli ülést tartott Vaszilievits János alpolgármester elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak még Almády Géza tanácsos, Magyarevits Mladen tiszti főorvos, Vukassinovits József mérnök, Sztankovits Szilárd polgármesteri titkár és többeknek felszólalása után elhatározták, hogy a bosnyák küldöttség fogadtatása alkalmából felmerülő költségek fedezésére kétezer koronát szavaznak meg.

— **Tudományos ásatások Halason.** Érdekes ásatások folytak e hó 8-án és 9-én Kiskunhalason. A város keleti szélén lévő „Kuruczalom”-ban építkezés alkalmával csontvázakra bukkantak, melyek a város levéltári adatai szerint az 1703. év október 5-én lefolyt csatában elesett kurucz hősök csontmaradványai. Zseni József buzzgólkodása folytán tudomásra jutott a dolog a budapesti Embertani Intézet igazgatójának, dr. Török Aurél udvari tanácsosnak, aki rögtön a helyszínére küldötte dr. Bartucz Lajos és Teszák Károly tanáregedeit, kik az egész halmot felásatván, a talált csontvázakat tudományos vizsgálat czéljából az Embertani Intézetbe fogják szállítani.

— **Letartóztatott bankigazgató.** Tonaro déltiroli községben a Banca di Roma fiókjának igazgatóját értékpapírok elsikkasztása miatt ma letartóztatták. Az elsikkasztott papírok értéke körülbelül egy negyedmillió lírát tett ki.

— **Sardou halálához.** Victorian Sardou halála általános és mély részvétet keltett nemcsak Franciaországban, hanem az egész művelt világon, ahol az elhunyt színműíró darabjait ismerték. Halálának körülményeiről még ezek a tudósítások érkeztek: Sardou négy héttel ezelőtt tüdőgyulladásban megbetegedett, de rövid idő alatt egészsége annyira helyreállt, hogy marly-i falusi birtokáról visszatérhetett Párisba. Itt azonban betegsége kiújult, amelyhez most már veseműködési zavarok is csatlakoztak. Az elhunyt író halálos ágyánál ott volt egész családja, neje, három fia, leánya és veje, Róbert de Flers, a híres vigjátékíró, aki Caillavet-vel együtt írja darabjait. Sardou temetése holnap, szerdán, fél-tizenkettőkor lesz. Sardou nejeének kívánsága szerint az emlékboszorút még a gyászszobában fogják elmondani. Bucsuztatót fog mondani a többi között a kormány egyik tagja, valamint az akadémia és a színműírók egyesületének egy-egy képviselője is. Az egyházi beszentelés után a holttestet Marly-be, Sardou falusi birtokára szállítják, ahol azután a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A Sardou-család a világ minden részéből rendkívül sok részvétlét kapott. Az elhunyt kívánsága szerint koszorút és virágot teljesen mellőznek a temetésnél. Sarah Bernhard a következőket mondta el az elhunyt nagy színműíróról:

— Erélyes és határozott jellemnek festették élettem, én azonban ellenkezőleg igen engedékenynek ismertem őt, aki bármikor kész volt arra, hogy a környezet benyomásait is tekintetbe vegye és viszonozta a saját benyomásait annak alárendelte. A tüzőltök, a gépkezelők, a statiszták mind közönség voltak az ő szemében. Ebben a tekintetben Dumas pérenek, a színházi rendezők királyának az iskolájához tartozott. Épp úgy, mint Dumas, kissé ideges volt, de amellet figyelte mindenre. Még a legkisebb részletek sem kerültk el figyelmét. Ráült a székekre, amelyeket a darabban használtak, kipróbálta az ajtókat, kinyitotta, betette, becsukta; kivágotta a szöveget, tanulmányozta a távlatot, felment a karzatra, hogy meggyőződjék, vajon jól hallanak és jól látnak-e onnan a nézők, sirt, nevetett, produkálta a különböző szerepeket. Tanulmányozta a színpadi hatást a nézőtér minden pontjáról és egyetlen próba alkalmával háromszor-négyszer is eljátszta a darabot. Fagyoskodva, meleg városi bundába takarózva jött el a próbákra. A bundát átadta a szolgának és alig hogy leült, már is átkozódni kezdett a léghuzat miatt, a hideg és a szél miatt és megint visszakérte a szolgától a bundát, felvette, majd újból levetette és mindamellet a már megkezdett próbából a legcsekélyebb részlet nem kerülte ki figyelmét. Ez így tartott három órán keresztül. Majd elfáradva, elfogyasztotta a magával hozott uzsonnát és a szereplőket megkínálta egy pohárka vörösborral, amelyet a portugál királytól kapott ajándékba. Közben pedig azzal a kifogyhatatlan jókedvével és szeretettel méltó kedvességével, amely őt mindenkor jellemezte, jézusi anekdotákat és történeteket meséltgetett.

— **A poliklinika jubileuma.** Ez idén érte meg a poliklinika fennállásának huszonöt éves jubileumát, melyet az intézet zaitalan, de annál méltóbb formában ünnepelte meg. Hogy a jubileumnak maradandó emléke legyen, még mult évben elhatározták, hogy ez alkalomból gyűjteményes tudományos munkát adnak ki és a munka szerkesztésével Schaffer Károly, Török Lajos és Vas Bernát tanárokat bízták meg. A munka e napokban hagyta el a sajtót. A jubileumi munkát gróf Apponyi Albert, vallás- és közoktatásügyi miniszternek, mint a poliklinika elnökének ajánlották. Az intézet történetét Eröss Gyula, egyetemi tanár, igazgató írta meg, a tudományos dolgozatokat pedig az intézetnek fő- és segédorvosai írták. Az emlékmunka diszkötésű példányát legközelebb küldöttség fogja gróf Apponyi Albertnek átnyújtani. A főorvosi testület tegnapi ülésében mutatták be a munkát és annak első példányát felkes beszéd kíséretében dr. Schaffer adta át dr. Eröss Gyulának, az intézet igazgatójának. Ülés után társasvacsorára gyűltek össze a jubileumi munka szerzői és felkes felköszöntőket mondtak az egyesület elnökségére, a szerkesztő-bizottságra és az intézet igazgatójára.

— **Kristóffy beteg.** Kristóffy József volt belügyminiszter a Labancz-ut 43. szám alatti lakásán nagybetegen fekszik. Az orvosok vakbélgyuladást konstátáltak s ma délben meg is akarták operálni, de ezt a baj jobbrafordultával nem tartották szükségesnek. A beteg fiának előadásá szerint Kristóffy lázas ugyan, de a körülményekhez képest elég jól érzi magát s az éjszakát elég nyugodtan töltötte.

— **Havazások.** Az ország egyes vidékeiről egyre érkeznek a híradások állandó nagy havazásokról. A fővárosban tegnap megszünt a havazás s az éjszaka folyamán már sok száz munkátlan ember dolgozott a hőtörmelék eltakarításán. — Vidékről a következő jelentéseket kaptuk: Kaposvárról jelentik: Tegnap este óta az egész megyében erősen havazik. — Szekszárdról jelentik: Itt és a környéken beült a havazás. A hegyeket és földeket magas hóréteg borítja. Sok gazda még az őszi vetést nem végezhette el. — Segesvárról táviratozzák: Itt és a vidéken ma erősen beköszöntött a tél nagy havazással, mely már közel félméter magasságra. — Magyarkanizsáról jelentik: Két napi eső után az éjjel erős fagy beült esett a hó. — Makórol táviratozzák: Az egész éjjelen át hóvihar volt. A hó a 20 centiméter magasságot elérte. — Tenkéről táviratozzák, hogy ott hétfőn bőséges eső esett, mely után kedd reggelre nagy havazás állott be. — Ujvidéken és a környéken ma harmincz centiméteres hó esett. — Nagybecskerekén és környékén 9-ről 10-re virradóra hó esett, amely teljesen eltakarja a szántóföldeket. Különben szokatlanul hideg van. — Marosvásárhelyt és a környékén husz centiméter magas hó esett. Nagy hideg van. — Itt említjük meg, hogy a főváros utcáit borító hatalmas hótömeg eltakarítására és az utcai közlekedés biztosítására a székesfőváros köztisztasági hivatala rendkívüli intézkedéseket tett. Mindenekelőtt külön munkásokat vett föl, annyit, amennyi jelentkezett és a kiegészítőket a rendes személyzethez rendelve, két csoportra osztotta, éjjelre és nappalra, hogy a munka szakadatlanul folyhasson. Az elmúlt éjjel 1207 munkás, 27 hóeke és 187 kocsi végezte a takarítás munkáját, amelynek következtében ma reggelre az összes forgalmi akadályok eltűntek az utvonalakról. Ma reggel óta pedig egy másik, 1192 főből álló csoport és 25 hóeke folytatja a nagy takarítást. Balló Alfréd, a köztisztasági hivatal helyettes főnöke és tisztviselői éjjel-nappal ellenőrzik a munkálatoakat. Ha az olvadás is segítségükre lesz, a hótakarítás munkáját két-három nap alatt befejezik. A meteorológiai intézet jóslása szerint újabb havazástól nem kell tartani.

— **A kisiparosok helyzete.** Az ország minden részéből összegyűltek ma az egri ipartársulat meghívására a kisiparosok, hogy megvitassák nehéz helyzetüket és sérelmeik orvoslására a szükséges lépéseket megtegyék. Az új városnézet nagytermében mintegy kétszázötvenen jöttek össze, nagyobbára ipartestületek megbízásával s keservesen panaszkodtak helyzetükről. A gyűlés lefolyása imponzans volt, mert a szónokok megtartották hidegvéruket s így elérték a közeputat, amelyen haladva, el is fogják érni végcéljukat. Az iparosok nem váltak ketté, az elégedetlenkedők is bementaradnak az ipartestületek Országos Szövetségében, azonban megkövetelik a Szövetség vezetőségétől, hogy ügyeket nagyobb szerttel, több odaadással és lelkesedéssel vezessék. A gyűlés határozatlag kimondotta, hogy elvárja és megköveteli az Ipartestületek Országos Szövetségének elnökségétől és vezetőségétől, hogy mulasztásait pótolja minden téren és minden eszközzel, mert a kisipar a mai körülmények között tönkre megy. E határozat következtében nem kívánta a nagygyűlés megalakítani a vidéki ipartestületek országos szövetségét, nehogy a kisiparosok kettéválva, erejüket kisebbítsék.

A nagygyűlést az összehívó egri ipartestület nevében Seman Mihály elnök nyitotta meg. Bognár Károly után Marossy Sándor előadó foglalta el ezután a helyét és hosszabb beszédben foglalkozott az iparosok helyzetével. Javaslatoat terjeszt a közgyűlés elé, amelyben indítványozza, forduljanak a képviselőház elnökéhez azzal a kérelemmel, hogy hasonló oda, miszerint a kormány változtassa meg a munkásbiztosítási törvényt oly értelemben, hogy annak keresztülvételét az állam támogatásával ruházza át az egyes ipartestületekre, állami ellenőrzés mellett. A javaslatot nagy éljenzéssel fogadták. Azután élénk vita fejlődött ki, melyben Melkó Bertalan, Marossy Sándor, Kókai Lajos (Rudas), Szabó Károly (Nagyvárad), Konolcsi Dezső (Eger), Weigenberg (Baja), Óvári (Eperjes), Szigetvári Sándor (Enying) és többen vettek részt. Végül Bognár Károly elnök megköszöni a város és a rendőrhatalóság közreműködését, a vidéki ipartestületek kiküldötteinek szives türelmét, majd Seman Mihály ügyvezető elnök bezárta a nagygyűlést, amely az elnökök felkes éljenzésével véget ért.

— **Diákbotrány a bécsi egyetemen.** Nagy botrány játszódott le ma délelőtt a bécsi egyetemen. A botrány csakhamar véres verekedéssé fajult, melynek több sebesülte is van. A zsidó nemzeti diákok ma reggel már hat órákor megszállták az egyetem följáróját. Nyolcz óra tájban nagy csapatokban érkeztek német nemzeti diákok, akik a zsidó diákokat a följáróról le akarták szorítani. Csakhamar rendőrök jelentek meg, akik a két ellenséges tábort elválasztották egymástól, de a német nemzeti diákok keresztül törtek a kordonon és verekedni kezdtek. Verekedés közben lezuhant a följáró parkánya s a rajta álló diákok lezuhantak a mélységbe. Sokan többé-kevésbé veszedelmesen megsérültek. A német nemzeti diákoknak végül sikerült a zsidó diákokat az egyetem bejárójától elkergetni. A verekedésben harmincnél többen megsérültek. Délután egy német nemzeti diák beszédet mondott s felszólította társait, hogy energikusan oltalmazzák meg a bécsi egyetem német karakterét s aztán arra kérte őket, hogy nyugodtan távozzanak. Elvonulásuk után a rendőrök megszállták az egyetem összes kapuit s azokon senkit sem bocsátottak be. Délután helyreállott a nyugalom.

— **Munkásgimnáziumok.** A józsefvárosi munkásgimnázium nagybizottsága dr. Havas Rezső elnökségével ülést tartott tegnap a Józsefvárosi Népkörben. Az ülésen Déri Gyula részletesen ismertette a munkásgimnázium feladatát s beszámolt az Uránia-Egyesület vidéki munkásgimnáziumainál elért eredményekről. A múlt évben hatszázötven előadást tartottak száztizenháromezer hallgatónak s most ismét hatvan helyen szerveznek munkásgimnáziumot. A józsefvárosi munkásgimnázium első évfolyamát november tizenötödikén, vasárnap este hat órákor nyitják meg a Práter-utcai polgári leányiskola dísztermében. Az előadó Déri Gyula lesz, aki Magyarország földrajzát fogja ismertetni vetített képekkel. Zentán a minap nyitották meg a munkásgimnáziumot, amelyet a város és a vármegye intelligenciája szervezett. A gimnáziumnak a megnyitás napján száz hallgatója volt, akiket nyolcz tanár tanít.

— **A pestis terjedése.** Londoni táviratok hivatalosan megerősítik, hogy október 23-án Liverpoolban egy ember pestisben meghalt. Múlt vasárnap éjjel egy másik ember is meghalt ebben a betegségben s egy harmadik embert barakkórházban ápolnak, aki tegnapelőtt pestisben megbetegedett.

— **Biztonsági intézkedések a vegyi gyárakban.** A fővárosi tanács most adta ki szabályrendeletét, amely arra vonatkozóan intézkedik, hogy a vegyszeres és vegytisztító-gyárak miképpen tartoznak felszerelni azokat a helyiségeket, amelyekben robbanékony anyagokat tartanak: 1. A műhely alatt levő s a benzín raktározására szolgáló tartályokból megfelelő csőszervezet útján összeköttetés létesítendő oly nagyságu, teljesen zárt földalatti aknával, mely az egész benzinkészlet befogadására alkalmas. 2. Az egész gyári szerkezet a Martini Kűnecke-rendszer szerint, vagy ugyanazon elveken nyugvó más, de egészen hasonló rendszer szerint kettős csővezetékkel látandó el. 3. A műhelyben a padlóra ráfekvő s a levegőnél nehezebb benzinpára elvezetéséről megfelelő ventiláció útján gondoskodni kell. 4. A műhely padlózata asbestburkolattal látandó el. 5. A műhely ajtóit tűzálló anyagból való ajtókkal cserélni kell s önműködő szerkezettel látandók el. 6. A műhely levegője megfelelő nedvességben tartandó s a benzínben esetleg keletkező villamos áram elvezetésére megfelelő biztonsági szer használandó. 7. A tartályokból a benzín a desztilláló-készülékben csövön keresztül vezetendő, úgy, hogy a műhelyben a benzint levegő egyáltalában ne érintse. 8. A gyártelepen egy és ugyanazon időben mindössze 1000 (egyezer) kilogramm benzín tartható.

— **Elütötte a hóéke.** A szombathelyi pályaudvaron ma délelőtt az állomásra berobogó győri szerelvényvonat hóéke elütött egy Szalay nevű embert. Szalayt a hóéke mintegy 200 lépésnyire maga előtt toltta és teljesen összeroncolt. Az azonnal megindult vizsgálat megállapította, hogy Szalay saját gondatlanságának lett áldozata.

— **Egy cseh újságíró tragédiája.** Prágában Katz Herman, a „Bohémia” szerkesztője, ma délelőtt a Károly-hídról a Moldvába vetette magát, ahonnan holtan huzták ki. Katzot, aki a csehországi németek politikai életében nagy szerepet játszott, magánviszonyai és a csehek üldözése kergették a halálba. Az öngyilkos harmincz esztendőn át volt a Bohémia szerkesztőségének tagja.

— **Merénylet egy postamester ellen.** New-Yorkból jelentik, hogy Morgan postamester ma reggel, amikor leányát elkísérte az iskolába, az utcán egy örült ember megtámadta és revolveréből rálőtt. Az örült ember azzal vádolta Morgant, hogy a részére küldött aianlott leveleket elikkasztotta. Morgan sebe veszedelmes, de nem halálos. A merénylő öngyilkosságát követelt el.

— **6000 kilogramm dinamit.** Predealon lefoglaltak egy hatezer kilogrammos dinamitszállítmányt. A nagymennyiségű dinamitot, amely Budapest felől érkezett és Romániának tartott, tegnap későn este hozták vissza Brassóba, mert nem volt kiviteli engedélye, amely pedig a robbantószerkezők fölföldre való szállításához egy legutóbb kibocsájtott miniszterelnöki rendelet következtében a háborus időkre való tekintettel szükséges. Nincs kizárva, hogy nem Szerbiába akarták-e a nagy dinamit-transportot szállítani és pedig, hogy a terv könnyebben sikerüljön, Románián keresztül. A dinamitot a rendőrség szigorú őrizet alatt tartja az illetékes minisztérium intézkedéseig.

— **Letartóztatott leánykereskedő.** P. Gábor gyári munkás tegnap délután betért Kossuthfalván egy ismerős fodrászhoz. A fodrász elmondta neki, hogy tizenhét éves Erzsébet nevű nővérét, aki Budapesten elárulónő, látta az érsekújvári nyilvános ház tulajdonosával együtt menni. P. Gábor rögtön Budapestre jött s a nyugati pályaudvaron lesbe állott. Csakhamar ráakadt nővérére, aki egy elegáns ur és egy asszony társaságában volt. P. Gábor az illető urat nyomban kérdőre vonta s heves szóváltás után tettlegességre került a dolog. A veszekedésnek rendőri beavatkozás vetett véget s valamennyien a főkapitányságra kerültek, csak az asszony szökött meg időközben. A rendőrségen kiderült, hogy az az ur tényleg azonos Waldmann Ede érsekújvári nyilvános ház tulajdonosával, aki P. Erzsébet azon ürügy alatt, hogy Érsekújvárt egy cukrászdában szerez neki helyet, magával akarta vinni. A rendőrség kerítés bűntette címén letartóztatta Waldmann Edét.

— **Betérés egy püspöknél.** Soltz Gusztáv evangélikus püspök Verbőczy-utca 28. szám alatti lakásán a minap iróasztalának fiókjából eltűnt egy ezerekoronás, tizenegy százkoronás bankjegy, továbbá kétezer korona tíz- és huszkoronás papírpénz. A püspök a lopással egy körülbelül harmincz éves, elegáns, monoklis fiatalembert gyanúsít, aki könyöradamánygyűjtés címen fértözött a lakásba.

— **Politikai gyilkosság.** Carnac amerikai szövetségi szenator ma Naschvilben egyik politikai ellenfelének fia agyonlőtte. A szenációs politikai gyilkosságnak az az oka, hogy Carnac újságjában erősen nekitámadt a merénylő édes atyjának.

— **Házasságok.** Stern József kereskedő Nagykanizsán, eljegyezte Eichner Ilonát, Eichner Soma budapesti szerkesztő leányát.

A következő családi jelentést kaptuk: Dr. Hertzka Tivadar és neje, szül. Modern Jozefin örömmel tudják fiuknak, Lotárnak, néhai Van Glabbeke Edouard és neje, szül. de Keyser Bertha leányával, Van Glabbeke Máriaival Wiesbadenben f. é. november hó 14-én a Szent Bonifácziusról nevezett templomban törtéendő házassági egybekelését.

Ehrenwald Imre Hirsch Heddával e hó 22-én vasárnap délelőtt tizenegy órákor a Dohány-utcai izr. templomban tartja esküvőjét.

Vajda József, gróf Nákó Sándor fiúmeje kormányzó magántitkára, e hó 21-én délután három órákor vezeti oltárhoz a fiúmeje kapuczinusok templomában Seidler Klárát, Breisach Ernő és neje nevelt leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A románok és analfabéták.** A gyulafehérvári és fogarasi gör. kat. főegyházmegyei román tanítók egyesülete tegnap tartotta évi gyűlését, melyen dr. Mihályi Viktor balázsfalvi érsek is jelen volt. Az összes tanítókerületek teljes számmal képviseltették magukat. Többek közt határozatba ment, hogy az analfabéták oktatása végett téli tanfolyamokat rendeznek. Együttal kitűztek tíz jutalomdíjat azon tanítók számára, akik az analfabéták oktatásában a legtöbb eredményt érik el.

— **Anarchisták vagyunk — pénzt akarunk!** Hét lengyel és oroszból álló rablóbanda ma éjjel Koppenhága közelében egy falusi birtokos házat megtámadta, a birtokost megölte, a birtokos feleségét pedig súlyosan megsebesítette. A rablók ezután kifosztották a házat és elmenekültek. A rablók vezére a szavakkal állított be a halálra rémült birtokos családhoz:

— **Mi anarchisták vagyunk és pénzt akarunk.** E szavak után a birtokost egy székhez kötötték, revolverrel agyonlőtték, az asszonyt pedig kés-sel szurkálták meg. A tetteseknek nyoma veszett. A közelben lévő királyi kastély őrségét megerősítették.

— **Vasutas-halál.** Nem ritka, sőt — fájdalom — mindennapi vasutas-sors az, amely, mint Fiuméből jelentik, Bozsics Vincze vasuti fékezőt utólérte. A punto-frankói állomáson tolatás közben két vagon ütközői közé került, amelyek mellét összezúzták és szörnyet halt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget maga Bozsics okozta, ki a figyelmeztetés dacára a kocsi közé ment.

— **Testvérgyilkosság.** Az alkohol nyomorultjairól és bűnöseiről szól az alábbi félelmes történet. Streibel Péter eszéki szabó tegnap meglátogatta testvérét, Streibel Ferencz zenészt. Csakhamar a harmadik testvér is megérkezett, Streibel Antal, mázoló. A három testvér asztalhoz ült, hogy borozgatás közben agyonüssék az unalmas vasárnap délutánt. Elfogyott már otthon a bor, amikor az egyik testvér indítványára áttértek a szomszéd korcsmába s tovább borozgattak. Közben Péter és Antal, a két testvér valami miatt összeszólalkozott, majd később tetteleskedni kezdtek. Péter kifutott az utcára, Antal bátyja utána s az utcán megismétlődött a verekedés, miközben Péter tört rántott, testvére mellébe dőtte s aztán elmenekült. Hamarosan megérkezett a rendőrség is s a súlyosan sebesültet a kórházba szállították, de utközben meghalt. Este 9 órákor a gyilkos testvért letartóztatták, éppen mikor a bródi gyorsvonatba akart beszállni. A halottat neje kívül öt apró gyermeke siratja.

— **Csaló kereskedő.** A rendőrség letartóztatta Róth Dávid harminczhét éves volt dombóvári kereskedőt, csalás címén. Az illető hitelbe vásárolt több budapesti czégtől s daczára annak, hogy fizetésképtelen lett s peresítették is, hitelezői elől az üzletet eladta 6760 koronáért, amely pénzből rokonait kielégítve, Budapestre jött és itt rejtőzött el. A rendőrség azonban kinyomozta, elfogta és át fogja adni a szekszárdi ügyészségnek.

— **Megfagyott örült.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a Rax nevű hegyen tegnap halva találtak egy husz évesnek látszó fiatalembert, akiről később megállapították, hogy Keller Antalnak hívják és az örültek házából szökött meg. A fiatal ember egészen meztelenül feküdt a Rax turistaháza előtt megfagyva. Később kiderült, hogy a fiatal ember egy nappal ezelőtt Bécsből jött a vonaton, ahol utitársait folyton az iránt faggatta, hogy mi volna a legyszerűbb módja az öngyilkosságnak. Valaki tréfából a havas tájra mutatva, így szólt: Ha például most meztelenül kiül a Raxra, akkor bizonyosan a legrövidebb idő alatt megfagy. Az örült fiatal ember megfogadta a tréfás tanácsot, felment a Raxra, meztelenre vetkőzött és meg is fagyott. Holttestét guggoló állásban találták meg.

— **Elütötte a villamos.** A budafoki vámnál az 512-es számú közúti villamos elütötte Tóth István ötvenhat éves napszámot. A szerencsétlen embert életveszélyes sebeivel a mentők a Rókus-kórházba szállították.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Harczánfalva valódi áldás gyomorbajosoknak és székesszűrésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

— Halálozások. Némethipcei és rózsahegyzi Zimányi Alajos kir. közjegyző, az Országos Közjegyzői Kar elnöke, udvari tanácsos meghalt.

Dr. Horváth Kornél orvos, szakíró harminczhat éves korában Aradon meghalt.

Özv. Kardhordó Alajosné, szül. Márky Teréz november 8-án hetvenötödik évében elhunyt Kurtakeszen.

Horváth János, a magyar királyi postamester és postakiadók országos egyesületének elnöke, Békés vármegye törvényhatósági bizottságának tagja Mezőberényben hatvanhárom éves korában elhunyt.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezesse magát félre az utánzatoktól.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Leukámia (fehérvérűség) ellen a Röntgen-sugarak dr. Hönig Izsó Villanygyógyító Intézetében eredményesen kerülnek alkalmazásba, nemcsak a vér összetétele javul, hanem az oly kellemetlen lépeménnyel járó, csontfájdalmak és általános testi gyengeség is feltűnő gyorsan javul e kényelmes és teljesen fájdalommentes kezelésre.

x Mire használható a Diana-sósorszesz mint házi-szer? Masszirozás által a megfázástól eredő fájdalmak enyhítésére és csillapítására. A Diana-sósorszeszrel masszírozzák a derekat, a lábakat, a fejet, a homlokot, arcot, nyakat, ujjakat, hátat, kezét és a testnek többi részeit. Kővér nők és urak soványítás szempontjából is csak Diana-sósorszeszt használnak masszírozás által. Egy eredeti füveg Diana-sósorszesz ára 40 fillér. Mindenütt kapható.

x Fodor-léle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x A visszatetsző szaga és íze következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

x Kiss szerencsése nagy! Miért a legnépszerűbb a három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig már annyi milliót fizetett ki készpénzben, t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy-felárusítóhelye. Huzás november 19-én. Ajánlatos olvasóinknak, hogy tegyenek szerencse-kisérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bank részvénytársaságnál (Kossuth Lajos-utca 13.) sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Hangverseny. Pathy Ilonka zongoraművész nő mutatkozott ma be a Royal hangversenytermében. Ismét egy csodagyerek. Már a multkor Weltmann-hangversenyen kifejtették a csodagyerek-epidemiának káros voltát. Amit Pathy Ilonka ma produkált — aki még jelenleg is az Országos Zeneakadémián Chován tanár tanítványa — rendkívül biztató ígért. Semmiel sem több. Kissé túlságos önbizalomnak tartjuk ezt a mai szereplést. Ahhoz, hogy valaki a Royal-teremben önálló hangversenyt rendezzen, tíz és nyolcz koronás helyárrakkal, nem ágérni, hanem nyújtani kell valamit. Játéka nem eléggé gördülékeny, felgósága befejezetlen, önállótlan, még a pedál rendeltetésével és használati módjával sincs teljesen tisztában. Ezzel szemben azonban lámpaláznak, naivitásnak semmi nyoma. Majdnem unottan ül a zongorához és olyan hatásokat igyekszik kiaknázni, mint a műpauza és az egyéniségre való törekvés látszatával bíró, teljesen önkényes tempóválasztás. Azt hisszük, hogy jól teszi a kisasszony, ha még egy pár évig szorgalmasan tanul és reméljük, hogy tanulmányai befejeztével fog még nekünk nagyobb, igaz gyönyörűséget szerezni zongorajátékával. (o. d.)

(*) W. Hagermann hangversenye. Érdekes és alighanem nagyszerű hangverseny lesz e hó 15-én, vasárnap este a Royal-szálló termében. Egy fiatal amerikai énekes, Worthington Hagermann itt,

Budapesten kezdi meg nyilvános szereplését. Hagermann még alig huszonhat éves fiatalember, Párisban Jean Reszke-nek, a világhírű tenoristának énekiskolájában képezte ki magát s rendkívül színes, meleg baritonhangja van. Beethoven, Elias, Schubert, Schumann, Hubay és Herzfeld dalok vannak felvéve műsorában s ugy lehet, hogy mint Kubeliké, a Hagermann név is innen indul karrierjére.

(*) Az Operaházban holnap, szerdán Verdi „Aidá”-ja kerül színpadra. A czimszerepet Vasquezné, Amnerist Fodorné, a papnőt Palócziné, Radamest Lunardi, a királyt Venczell, Amonazrót Váradí Sándor, a hírnököt Juhász adja. Vezérlő karmester Benkő H., rendező Alszegey Kálmán főrendező. (Évi bérlet 122.) Csütörtökön „A bolgyó hollandi” kerül színpadra az Operaházban ötvenedszer. (Évi bérlet 121.) A folyó hó 12-én bemutatandó „A hegyek alján” című dalmű újonságot a premiéren a következők játszzák: Sebastianó Takács, Tommazó Venczell, Murució Dalnok, Márta Szamosi Elza, Pepa Paier Margit, Antónia Ambrusné, Rozália Váradí Margit, Luri Szoyer, Pedró Környei, Nandó Déri.

(*) Salome Pétervárt. Pétervárt Wilde Oszkár Salome című darabjának előadását a rendőrhatalóság megengedte és így a darab most már Pétervártot is előadható lesz. Természetes azonban, hogy a Salome távolról sem kerül olyan formában az orosz színpadra, mint a hogy azt költője akarta, mert az orosz rendőrség az engedély megadásához csodálatos föltételeket kötött. E föltételek közül különösen kettő érdemel említést. Az egyik föltétel az, hogy a darabból az összes bibliai neveket törölni kell és helyükbe pogány neveket kell iktatni. A másik az, hogy Salomenak nem szabad keresztelő szent János levágott fejét tálcán hozni a színpadra, hanem a le-takart, vagy üres tálcával kell táncot lejténie. A színház igazgatósága e súlyos föltételeket csodálatosképpen elfogadta és a darabot előadásra kitzette.

(*) Vígshízház. A Vígshízházban holnap, szerdán, negyedszer adják a „Mennykőcsapás”-t, Xan-roff Léon mulatságos bohózatát, amely tegnap is, az újonságokra nézve kritikus első hétfői estén is, zsufolt házat vonzott. Ezuttal is különösen nagy sikere volt Hegedűs Gyulának, aki az arczatlan Alfréd szerepét legderűsebb alakításai közé számíthatja, valamint Varsányi Irénnek, aki Toupin Fannyt, a szeretetreméltóan léha párisi leánykát személyesíti. Kiss Irén, Csáky Irén, Tanay Frigyes, Szerémy Zoltán, Tapolczay Dezső, Fenyvesi Emil, Tihanyi Miklós és Győző Lajos gyorstempójú együttesében kitűnően érvényesül a „Mennykőcsapás” minden víadamsága. Holnapután, csütörtökön, a „Virraszt a szerelem”, Fiers és Caillavet kedvelt víjátéka kerül színpadra. André szerepét ezuttal Tanay Frigyes fogja játszani.

(*) Raskó Géza vendég szereplése. Az aradi Nemzeti Színházban két estén, pénteken és szombaton vendég szerepelt Raskó Géza, a Király-Színház baritonistája. A „Varázskeringő” és a „Dollárkirálynő” című operettekben lépett fel zsufolt ház előtt nagy sikerrel.

(*) A Besztercebányai színházegéshez. Besztercebányán tegnapelőtt dult tűzvész alkalmával — mint ismeretes — a színház is teljesen leégett. A besztercebányai színházban ezidőszent Mezei Kálmán színigazgató társulata játszott és a tüzesetből kifolyólag most a társulat jóformán kenyér nélkül maradt. A tíz ugyanis nemcsak a színházat hamvasztotta el ruhatárostul, könyvtárostul, hanem a színészek és színésznők legnagyobb részének ruháimú is áldozatul estek, mert ezek a színház közelében levő házakban laktak, a melyek szintén leégték. A színészegyesület megbízásából Mészáros Kálmán irodaigazgató Besztercebányára utazott s az ő jelentése kapcsán intézkedik majd a színészek dolgában az egyesületi tanács.

(*) Hangversenyek. A Kemény-Szerémi-Kladviko-Schiffier vonósnegyes első estéje csütörtökön, november 12-én lesz este fél nyolczkor a Royal-teremben, Piday Jenna dalénekesnő közreműködésével. Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók, Váci-utca 20.

Róna Józsefné dalestéjét, mely november 17-ére volt hirdetve, a „Tiefeland” premiéreje miatt péntekre, november 20-ára halasztották.

A filharmóniai hangversenyekre szóló jegyek árusítását a mai naptól fogva a

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban: ruházható minden ember finoman és elegánsan. Az országos Zélinger Samu elsőrangú ruházati üzletében.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu mintu gyapjuszövetekből mérték szerint készítek finom öltönyt. — — — — — 21 frtért aazon finom prima öltönyt 26

Mérey czég helyett Rózsavölgyi és Tsa (Krisztof-tér 3.) végzi s a november 23-iki III. hangverseny napi jegyei is már kizárólag ott kaphatók.

Dr. Hönig Izsó

Villanygyógyító és Röntgen-intézet

Elektromágneses gyógyítás. Bevált gyógymód minden idült bajnál.

Rendelés d. e. 8—11-ig, d. n. 2—6-ig.

Az új Prospektus most megjelent.

Kivádnatra mindenkinek ingyen megküldetik.

Budapest, IV., Károly-körút 24. sz.

I. emelet, (Lift).

TELEFONSZÁM 102-39.

FŐVÁROS.

(*) Közkutatásügyek. A főváros közkutatásügyi bizottsága ma délután gróf Festetich Géza tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Az elnök tanácsnok tekintettel arra, hogy amióta az ügyosztály vezetését ávette, ma először elnökölt a bizottságban, üdvözölte a bizottság tagjait és egyben felhasználta az alkalmat, hogy a maga és az ügyosztály személyzete nevében a gondjaira bízott ügyekre nézve kérje a bizottság jóakaratu támogatását.

Ha ereje — ugymond — talán kisebb is, mint elődeié, lelkesedése és ügyszerepe van akkora, mint azoké volt. Ezuttal a tanácsnok nagy vonásokban kifejtette azt a programot, amelyet az ügyosztály élén követni kíván. Kijelenti, hogy elődje és mestere, Bárczy István szellemében kívánja a reá bízott ügyeket adminisztrálni.

Az élienzéssel fogadott beszéd után dr. Szalai Mihály örömmel üdvözölte az előterjesztett programot. Ebből az alkalmából felemlítette Friedreich István (Göröcsöni Dénes) ügyét, amelyet már a közgyűlésen is szóvá tettek, s amelyben az interpellációra adandó válasz még egyre késik. Az ilyen tanárnak működése alkalmas arra, hogy megbontsa a társadalmi és felekezeti békét. Ilyen embert a főváros pénzén tartani nem lehet. Ugy van különben informálva, hogy a polgármester válasza az lesz, hogy Friedreich-Göröcsöni viselkedését helytelenít ugyan, de az ebben az ügyben való döntés a kultuszminiszter fennhatósága alá tartozik. A főváros tehát nem tehet egyebet, minthogy a dolgot tudomására juttatja a miniszternek. Dr. Szalai most azt kívánja, hogy a bizottság legalább elvi tekintetben tegyen deklarációt. Végül megsürgött az erdei iskoláknak az ügyét, amelyet annak idején Piperkovics tanácsnok kilátásba helyezett.

Gróf Festetich tanácsnok Szalainak válaszul, arra kérte a bizottságot, hogy a Göröcsöni ügyben várják be a polgármester választát, amely valószínűleg minden irányban megnyugtató lesz, de ha nem volna, a bizottság még mindig ráér elv deklarációt tenni. Az erdei iskolák ügyét alapos tanulmány tárgyává fogja tenni.

Mátyus Arisztid felszólalása után áttértek a napirendre s mintegy 30 kulturális intézménynek szavazták meg a rendes segélyt és több apróbb ügyet intéztek el, mire a közgyűlés véget ért.

(*) Az adóbizottság elnöke. A kormány az 1908—1910. évekre alakított adófelszámoló bizottság elnökének Parányi István ügyvédet nevezte ki.

(*) Uj nyugdíjszabályzat. A főváros tanácsa Bárczy István polgármester elnöklésével ma délután rendkívüli ülést tartott, amelyen folytatta és befejezte a fővárosi tisztviselők új nyugdíjszabály-

Magyar-utca 6. az emeleti termekben. Huzom-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mellet.

21—26 frt

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti termekben.

Huzom-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mellet.

KÖZGAZDASÁG.

Emelkednek a Közuti részvények. Nap-nap után adunk hírt a Budapesti Közuti Vaspálya Társaság részvényeinek áremelkedéséről. A tegnapi nagy emelkedés által kedvet kapva, ugyanis ma reggelre nagy vételi megbízások érkeztek, amelyekkel szemben áru egyáltalán nem mutatkozott. Így néhány perc kellett csak, hogy a részvény árfolyama 574-ről 581.50-ig felszálljon. Az emelkedés oka, mint értesülünk az, hogy a külföldi tőzsdék, amelyeken a Közuti részvényt jegyzik, erősen vásárolják e papírt. Nem csoda tehát, hogy a mostani emelkedést beavatott tőzsdei emberek még a kezdetek kezdetének mondják.

Új telefonösszeköttetés Ausztriával. A budapesti posta- és távírdáigazgatóság közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter rendeletére Budapest és Gumpoldskirchen között a helyközi távbeszélő forgalmat f. évi november 8-án életbe léptette. A szóban lévő viszonylatban váltott egyszerű beszélgetések díja 3 percenként 2 korona 60 fillér, a sürgősöké pedig ennek háromszorosa.

A Vasúti párnakölcsonzó r.-t. megszűnt. Annak idején hírt adtunk ennek a különös czélú társaságnak az alakulásáról. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter azonban elutasította a társaságnak azon kérését, hogy a párnát a Máv. vonalain az utasoknak kikölcsonózhassa, így azután a társaság megszűnt, mielőtt még elkezdte volna működését.

Vasutmegnyitás. A karánsebes—hátszegi vasutnak Karánsebestől Alsó-Baucasig terjedő szakaszát holnap, szerdán adják át a személyforgalomnak. Az ünnepélyes megnyitáson Krassó-Szörény vármegye közigazgatási bizottsága részéről részt vesznek: Issekutz Aurél alispán, dr. Fischer Benő, Pattyánszky Szilárd, Macassy Vilmos és Bogdán Oktáv.

Szerb buza a budapesti piacon. A 6 korona 30 filléres védvámok életbe léptetése óta ma történt meg először, hogy idegen származású buza kelt el a budapesti piacon. Az állandóan emelkedő árak lehetővé tették, hogy egy hajórakomány 3000 mázsa 75 kilós szerb buza került forgalomba 24 korona 80 filléres árában, szállítandó novemberben, esetleg a hajózás megnyitásával. Amint hirlik, még további nagyobb tételek vannak alkudozás alatt és ha a külföldi gabonaárak a legközelebbi időben lényegesen nem emelkednének, akkor erősebb gabona-invázióra lehetünk elkészülve, nemcsak Szerbiából, hanem Románia és Bulgáriából is. Már volt alkalmunk rámutatni, hogy a budapesti piac az idén tulszárnyalta az összes európai tőzsdék buzaárát, sőt hogy nálunk a buza majdnem egy koronával drágább, mint Berlinben, a legnagyobb importra szoruló ország fővárosában. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a hozzánk közelebb fekvő Balkán tartományok gabonájukkal piacunkat keresik fel, ahol a buzájukért sokkal többet kapnak, mint a távolabb eső Németországban. Utóljára 1904-ben volt számottevő importunk, főképpen Romániából. Akkor gazdaközönségünk azt a nagy hibát követte el, hogy őszszel kevés buzát hozott a piacra, mert az akkori nagy árak dacára buzájával spekulált és ezáltal beengedte az idegen buzák hozatalát. A saját termését pedig a következő tavasszal csak 4 koronával olcsóbban értékesíthette. Reménylünk, hogy gazdáink az idén nem esnek a régi hibába és elegendő kínálattal ellensúlyozzák az idegen gabonák behozatalának lehetőségét.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitellezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Nagy Albert rőfűkereskedő, Miskolcz; — Barakovics Vioroszlav és Anna, Eszék; — Blau Lajos és Albert kereskedő-cég, Tiszalök.

Szociális biztosítás. Az osztrák kormány most hozta nyilvánosságra az aggkorra és munkaképtelenség esetére szóló törvényjavaslatot. Lényege abban áll, hogy a munkások az aggkori és munkaképtelenség esetére való biztosítás értelmében megfelelő járadékot kapjanak, meghatározott heti díjfizetések ellenében, melyek a legalacsonyabb bérosztálynál heti 12 fillérral kezdődnek és fokozatosan emelkednek a bérek nagyságához képest. Ezeket a heti fizetéseket felében a munkaadók, felében a munkások fizetik. Az új törvényjavaslat azonban a munkások

aggkori biztosítása mellett még egy másik osztálynak és pedig az önálló keresettel bíróknak aggkori biztosítására is kiterjeszkedik s ezáltal az iparosok, a mezőgazdák és a parasztszótálynak aggkori biztosítására vonatkozó problémát is megoldotta, midőn a javaslatot a törvényhozás elé terjesztette. A gazdasági szempontból önálló egyedeként szereplők közül azonban csakis azoknak a biztosítását vette tervbe, kiknek adóköteles jövedelme nem haladja meg évente a 2400 koronát és legfőleg két segédmunkást foglalkoztatnak. Az önállóknak járadékánál is egy alapösszeg van meghatározva, melynek minimális kezdő összege 150 koronában van megállapítva és fokozatosan emelkedve legfőlegbb évi 300 koronáig terjedhet. Az önálló foglalkozással bírók díjfizetése a munkásokéval szemben havi részletekre van felosztva. Az aggkori és a munkaképtelenség esetére történő biztosítás különös szociális előnye abban áll, hogy a munkaképtelen munkás a jövőben nem lesz a többé-kevésbé megtűrt koldus, hanem egy bár kicsiny járadéknak is a tulajdonosa.

Lótenyésztési jutalomdíjazás Pestmegyében. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete tegnap Kiskunfélegyházán lótenyésztési jutalomdíjazást rendezett a városi és járásbeli gazdák nagy részvételével. Elővezetett 65 anyakacsa és kanczacskó, melyek közül 18 kapott díjat 520 korona értékben és három oklevelet.

Szövetkezetek felszámolása. Az a nagy pénzügyi krízis, amely a múlt évben végigsöpörte egész Európát, nagy rendeket vágott a budapesti hitel-szövetkezetek között is. Egymásután adtunk hírt azon szövetkezetek felszámolásáról, amelyek nem bírtak ellentálni a válságnak s többször megállapítottuk azt is, hogy jobbra az utóbbi években alakult szövetkezetek voltak kénytelenek felszámolni. Most jegyzékbe foglaljuk azon szövetkezeteket, amelyek ez évben mondták ki a felszámolást. Ezek:

	Alapítási év	Váltó- és kötelező követelése
Budapesti ált. népbank m. sz.	1903	560.432
Budapest-belvárosi hitelintézet	1903	430.665
Budapest hitelegyesület m. sz.	1904	11.108
Budapest hitelforgalmi szövet.	1902	1,007.703
Budapest józsef- és ferenczv. korona-hitel-szövetkezet	1898	719.055
Budapest takaré-egy. m. sz.	1904	332.747
Fővárosi bank m. sz.	1904	467.974
Fővárosi hitelintézet m. sz.	1901	194.901
Fővárosi népbank m. sz.	1902	1,156.129
Gazdasági tak. és hitelszöv.	1905	22.938
Hazai leszámítoló- és takarékszöv.	1898	876.066
Hitel- és előlegbank m. sz.	1906	172.761
Hitelintézet m. sz.	1905	202.755
Kárpátia takaré- és hitelszöv.	1905	263.289
Korona takaré- és hitelszöv.	1895	1,587.591
Köz- és magántisztviselők tak. és hiteltársulata	1906	—
Lakatosmesterek hitelszövetk.	1907	—
Lipótvárosi keresk. hitelint.	1906	—
Lipótvárosi takarékbank m. sz.	1906	543.958
Magyar hitelszövetkezet	1899	580.962
Magyar tak.- és hitelegyesület	1899	302.954
Országos ipar-hitel-szövetkezet	1886	929.321
Önségély takaré- és hitelszöv.	1896	1,047.834
Pestmegyei takaré-egyesület	1905	305.082
Polgári bank m. sz.	1901	614.081
Rákospüsti takarékp. m. sz.	—	48.789
Takarékpénztár-szövetkezet	1901	1,022.449
Terézvárosi polgári bank m. sz.	1905	52.227
Terézvárosi takarékegy. m. sz.	1881	217.746
Unio tak.- és hitelszövetkezet	1902	416.388

Ebből a táblázatos kimutatásból megállapíthatjuk, hogy — amint fentebb is megállapítottuk — jobbra az utóbbi években alakult szövetkezetek voltak kénytelenek felszámolni. E jegyzékből is kitűnik, hogy kisemberek több, mint 13 millió koronával vannak érdekelve, mely összeg a felszámolás következtében kamatokkal, perköltségekkel és illetékekkel együtt jóval többet jelent. Elkéintve attól, hogy több mint 13 millió koronának záros határidőn belül való előteremtése éppen a kisemberekre nézve különösen súlyos anyagi megpróbáltatással jár, de különösen is nehéz probléma éppen a kisemberek hitelkérdésének megoldása, miután azoknak eddig főleg a hitelszövetkezetek voltak egyedüli hitelforrásai. A szövetkezetek összeomlása ebből az egy szempontból ugyan sajnálatos, viszont azt kell tekintetbe venni, hogy a kisembereket hallatlan módon kiuzsorázták. De ha a reeskomptok megvonása folytán további szövetkezeti összeomlások következ-

nek majd be, úgy a kisemberek hitelkényei egyáltalában nem fognak kielégítést találni. Ennek pedig nem szabad addig bekövetkezni, míg e kérdés olyan czélszerű megoldást nem nyer, amely lehetővé teszi, hogy a kisemberek is szolid, hosszabb lejáratu, mérsékelt kamatúba hitelben részesüljenek.

Gazdaszövetség ülése. A Magyar Gazdaszövetség Bujanovics Sándor elnöke alatt tartott igazgatóválasztmányi ülésén az elnök meleg szavakban emlékezett meg gróf Dessewffy Aurél, a szövetség elnökének kitüntetéséről. A választmány üdvözlő iratot fog intézni Dessewffyhez. A szövetség belligyeinek elintézése után köszönetet szavaztak Meskó Pál titkárnak a Károlyi-ünnepségek rendezése körül kifejtett eredményes munkájáért. A közigazgatási tisztviselők számára rendezendő szociális tanfolyam már megkezdett előmunkálatairól Meskó Pál referált, a választmány elhatározta, hogy a tanfolyam sikere érdekében megkeresést intéz a belügyminiszterhez, a földművelésügyi miniszterhez, előadások tartására fel fogják kérni gróf Széchenyi Aladárt, Mezey Gyulát, dr. Németh Józsefet, Nagy Emilt, Emödy Józsefet, Molnár Istvánt, a további teendőket pedig megbizta az igazgatóválasztmány Bernáth Istvánt és Meskó Pált. A mezőgazdasági érdekképviselet kérdésében kimondották, hogy az érdekképviselet megvalósítását szükségesnek tartja, ebben az értelemben felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez, amelyben helyesnek véleményezi az eddigi tárgyalások alapjául szolgáló Bernáth—Rubinek-féle javaslatot. Az igazságügyminiszter homestead tervezetét Bernáth István ismertette, többek hozzászólása után határozta, hogy kisebb bizottságot küldjenek ki, amelynek kötelessége lesz konkrét javaslatot terjeszteni az igazgatóválasztmány elé. Ugyancsak Bernáth István számolt be a kultuszminiszter által egybehívott szabadtanítási értekezletről, melyben a szövetség tevékeny részt vett. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy Apponyi Albert miniszter a szövetségnek, valamint a szövetség vidéki szervezeteinek a szabadtanítási akcióban előkelő szerepet szánt.

Aradi gyáriparosok gyűlése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókja hétfőn délután tartotta ujjalakuló gyűlését. Az ülésen Arad városát Variassy Lajos polgármester, a kamarát pedig Kristyóri János kamarai elnök képviselte. A gyűlést Hatvany-Deutsch Sándor nyitotta meg, ismertette a Gyáriparosok Szövetségének működését és gyakorlati oldalról kimutatta a gyáriparosság szervezkedésének sürgős szükségét. Utána Fábry Sándor intézett felhívást az aradi iparossághoz a Szövetség körüli tömörülésre. Ezután a fiók ujjalakítását hajtották végre a következőképen: Társelnökök lettek: Fábry Sándor és Neumann Adolf, alelnökök: Reinhardt Gyula és Reisinger Sándor, a választmány tagjai: Müller Gyula, Bleyer Ármán, Sármezey Endre, Weisz Márkus és Rosenthal Adolf (Csaba), a budapesti választmányba pedig Lusztig Ármán küldetett ki. A megalakulás után dr. Hegedűs Lóránt ismertette beszédében az iparosságot jelenleg foglalkoztató gazdasági kérdésekben a Szövetség álláspontját.

Az új orosz kölcsön. Párisból jelentik: Az új orosz kölcsönt 1300—1400 millió franknyi összeg erejéig bocsátják ki és legnagyobbbrészt Párisban fogják elhelyezni. London 100 millióval, Amsterdamban és Brüsszelben egyenként 50 millióval vesznek részt. Az orosz pénzügyi kormány azt tervezi, hogy a járadékot nem 5 százalékos, hanem 4 és fél százalékos kamattal bocsátja ki. A kibocsátás ideje még nincs megállapítva, de január előtt aligha lesz lehetséges a piacokat erre megnyerni.

A vasárak visszaesése. A belföldi vasművek zár- számadási szerint a vasárak folytonos csökkenése nemcsak az üzletek ellanyhulását jelenti a kínálat növekedése következtében, hanem a jövő kilátásait sem tünteti fel kedvező színben. A vasárak leszállításával nem ért véget a német vasnak a versenye Ausztriában és Magyarországon, de a német nyersvasárak leszállításával egyelőre csak azok a vasművek szenvedhetnek veszteséget, melyek több nyersvasat termelnek, mint amennyit saját üzemükben további feldolgozásra használnak. Egyelőre Ausztriában és Magyarországon csak egy-két nagyobb ilyen vasmű van, mely több nyersvasat termel és így a további árszállítás eshetősége csak akkor következhet be, ha a belföldi művek nagyobb nyersvasfelesleggel lesznek kénytelenek a német vassal a verseny felvenni. A vaskartelnak ezért most a legfőbb gondja abban áll, hogy a nyersvas-termelés feleslegét a belföldön elhelyezhesse.

Szeszfűzől tanfolyam gazdatiszteknek és szeszgyártólajdonosoknak. A kassai m. kir. gazdasági akadémián január 5-től 20-ig szeszfüzől tanfolyamot ren-

deznek gazdaszettek és szeszgyártulajdonosoknak. Ezen tanfolyam célja megismertetni a résztvevőkkel a szeszgyártás elméletét és a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon résztvehet minden gyártulajdonos, aki legkésőbb folyó évi december hó 25-ig a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságánál ebbeli szándékát levélben bejelenti.

A téli kikötők. Darányi földmívelésügyi miniszter összeállította az érdekeltek részére a téli kikötők és menhelyek befogadó képességére vonatkozó adatakat. A pozsonyi téli kikötőben 250, a komáromiban 300 nagyobb és 100 kisebb vízi jármű, az újpestiben 600 jármű, a lágymányosiban 100, a tassiban 30 gőzös, 170 uszály, a dunapenteleiben 110 hajó, a szekszárdi menhelyen 100 gőzös és 400 hajó talál elhelyezést. A sugovicsaiban 110 hajó és 40 malom fér el. A baraczkában 107 uszály, melyek közül 57 terhet vehet, vagyis 31 kerekos gőzös és 50 darab üres uszály. A zimonyiban 300 hajó, a pancsovaiban 100 hajó, az orsovaiban a hajók természetes telőt találják, a Kazán-sorosban kellőleg felaprózott jégtáblák nagyobb sérüléseket nem szoktak okozni. Az óbecseiben több száz hajó, az eszékiben 40 teljes rakomány uszály vagy gőzhajó találhat menedéket. A barsi kikötőben 60 darab gőzös talál helyet. A síofeki kikötő egyszersmind a Balatonon forgalomban levő járóművek téli kikötője is. A Balaton közep vizállása alá 2 méter mélyre van kikötője. Képzett rakodópartjának hossza 130 méter. A fonyódi kikötő vizmélysége a közép Balatonvizállás alatt 2 méter. Mintegy 200 folyóméter képzett rakodópartja van.

Érték szerinti elvámolás a posta által. Jeleztük, hogy a kereskedelemügyi miniszter legújabban kiadott rendelete értelmében a posta november 1-től kezdve a külföldről eredő olyan cikkeket tartalmazó postai küldemények elvámolását is közvetíti, amelyeknek elvámolása a feladó kívánatára a tényleges érték szerint eszközölendő. E küldemények elvámoltatásával azonban csak oly kincstári postahivatalok foglalkoznak, amelyeknek székhelyén érték szerinti való elvámolásra felhatalmazott vámhivatal működik. Az ily küldeményekhez tartozó szállítóleveleknek feltűnő módon ezzel a megjegyzéssel kell ellátva lenni: „Elvámolandó tényleges érték szerint.” A küldeményre vonatkozó árubevallás két példányban állítandó ki és ezek a feladó által aláírandók. Csatolandó továbbá a vámtarifa-törvény 9. szakaszának megfelelő számla vagy szállítási jegyzék, vagy ezek helyett harmadik árubevallás, melynek azonban szintén a czég látomásával és a számlák egyéb előírt adataival kell ellátva lenni. A számlaösszeg koronaértékben tüntetendő ki.

Megszűnt a szabókartel. Ismeretes, hogy a budapesti egyenruhakészítő kereskedők, u. m.: a Tiller, Spitz és Blum czégek kartelt kötöttek Nagyipari Közszállítási Vállalat cimen és ezen a czégen pályáztak az egyes árlejtéseken. Ez a kartel most megszűnt. Megszűnt pedig azért, mert legutóbb egy nagyobb árlejtés alkalmával fölszólították a karteltulajdonosokat, hogy a kartel-ajánlatot nem veszik figyelembe és csak akkor lesznek tekintettel az ajánlatra, ha a kartelt felbontják. A kartelált czégek, nehogy a nagy szállítástól elcsusszanjanak, inkább felbontották a kartelt s egyenként pályáztak. Az illetékes hatóság felülvizsgáltatta az ajánlatot a budapesti kereskedelmi és iparkamarában és így megállapították, hogy csak ennél az egy szállításnál 26.000 koronával kért többet a kartel.

Kereskedők gyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés óbecsei kerülete tegnap tartott a kerület székhelyén. Galambos Pál nyitotta meg a gyűlést és fejtegette, miért kell szervezkedni

a kereskedőknek is és indítványára kimondta a gyűlés a kereskedők tömörülését az O. M. K. E. táborába.

Oderberg nincs elzárva. A mai napilapokban megjelent az a közlemény, hogy Oderberg állomás a magyarországi rendeltetési porosz szénküldemények részére elzáratt, illetékes helyen szerzett értesülése szerint nem felel meg a valóságnak. Az oderbergi átmenet tekintetében jelenleg semmilyen forgalmi nehézség vagy forgalmi korlátozás nem áll fenn.

Beszűntetett hajójárat. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhirre teszi, hogy tekintettel a rendkívül alacsony vizállás miatt a Kisdunán beállott hajózási nehézségekre és az előrehaladott idősakra, menetrendszerű hajójáratát a Kisdunán Budapest és Dömös között november 10-én esedékes felfelé menetelét a vonalon fekvő állomások személy- és áruforgalmával együtt ez évre végleg megszünteti. — Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság közhirre teszi, hogy a Budapest és Tolna—Dombori közötti személyhajójáratokat a folyó évre a következőkép szünteti be és pedig: utolsó menet Budapestről Tolnára folyó hó 16-án; utolsó menet Tolnáról Budapestre folyó hó 17-én.

Árufelvétel beszüntetése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. igazgatósága közhirre teszi, hogy Korneuburgban, Bécsben és Pozsonyban a Zimony alatt fekvő állomásokra szóló árúk felvételét e hó 10-én, Budapesten pedig e hó 12-én kis viz miatt további intézkedésig megszünteti.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Földváry Gábor kataszteri irattárt kezelő irodatisztét ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadónyilvántartási biztossá, Herczegh Pál tisztjelöltet a nagyági és társulati bányaműhöz segédmérnöké, Kozma Gyula székesfővárosi kezelési gyakornokot a központi díj- és illetékkiszabási hivatalhoz pénzügyi irodatiszté ideiglenes minőségben, Bányai Károly székesfővárosi adófelügyelői kezelési gyakornokot pénzügyi irodatiszté a budapest-vidéki pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben, Kaundert György igazolványos altiszt, budapesti lakost pénzügyi irodatiszté a nyitrai pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nedomacszy Krisztina okleveles tanitónőt az ómoldovai (volt határőrvidéki) községi elemi iskolához rendes tanitónővé, Curtini Mária okleveles tanitónőt a fumei állami elemi népiskolához rendes tanitónővé; a nagyváradai ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe Zakariás Gyula dzseji lakost, végzett joghallgató ideiglenes minőségű díltalan joggyakornokká; a pozsonyi ítélőtábla elnöke Hulyák Tivadar zsolnai lakost, végzett joghallgatót a pozsonyi ítélőtábla területére díltalan joggyakornokká; a felsővisi járásbírószághoz újonnan szervezett román tolmács állásra a máramaroszi zeti törvényszék Aczél Odón felsővisi lakost; a fő- és szekvárosi pénzügyigazgatóság Gyuricskó Iván pénzügyminisztériumi díjnokot a fő- és szekvárosi fogvasztási adóhivatalokhoz segélydíjas fogvasztási adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Deutsch Miksa, Lajos és Zoltán bősárhelyi lakosok Németre, Kohn Dávid marosvásárhelyi lakos Kovácsra, Weisz Izrael pécsi lakos Vermesre, Neumark Mór nagyváradai lakos saját és Neumark Elvira és Irma nevű kiskoru leányai Nemesre, Krausz István miskolci lakos Lévaire, Ruppik Márton diósgyőri lakos saját, valamint Ilona és Kálmán nevű kiskoru gyermekei Radványira, Kampler Armin szentesi lakos Komlóra, Jaborek Viktor székesfőváradai lakos Juhászra, kiskoru Würtz Éva és Jakab nemesnádudvari lakosok Váradira, Szencz Dávid vállusi lakos saját, valamint József és János nevű kiskoru gyermekei Szabóra, Blum Tamás és Lajos váczhartányi lakosok Virágra, kiskoru Róth Nándor ungvári lakos Radványira, kiskoru Sproncz Sándor morvagyörödi lakos Székelyre, kiskoru Goldfinger Imre békéscsaba lakos Dénesre, Spitzkopf Mária, továbbá kiskoru Spitzkopf Károly és

Karolina budapesti lakosok Szigetire, Malga György szegedényi lakos saját, valamint Mária nevű kiskoru gyermeke Miklósrá, Steiner Miksa pozsonyi lakos Törökre, kiskoru Lanczman György vasszentmihályi lakos Lányira, Füglein Károly kecskeméti lakos Földvárira, Róth Leó budapesti lakos Révészre, Flischer Salamon budapesti lakos Fenyvesre, Berkovits József kassai lakos Bárdosra, Berger Ede és kiskoru Berger Imre tatai lakosok Bedőre, Fassbinder János temesvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Anna és Péter családi nevének Kádára, Csóze István süttői lakos, valamint kiskoru gyermekei István és Gyula Csákira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A zombori pénzügyigazgatóságánál pénzügyi titkári, a nagyváradai és a lőcsei pénzügyigazgatóságoknál egy-egy pénzügyőri szemlést, a szelvényi járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra 2 hét; a zsolnai és a körmöcbányai járásbírósnál egy-egy irnoki állásra 4 hét; Pozsony város törvényhatóságánál egy központi hajdu állásra 5 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó

32 éven keresztül. Ép ily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetőleg

Étvágy és álm

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni:

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban,



Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

VIZÁLLÁS.

m é t e r		m é t e r	
nov. 10. nov. 9.		nov. 10. nov. 9.	
lan	Székely	0.22	0.22
duna	Passau	0.87	0.93
	Linz	1.67	1.65
	Bécs	1.74	1.71
	Pozsony	0.01	0.01
	Komárom	0.82	0.85
	Budapest	0.85	0.82
	Paks	0.08	0.07
	Mohács	0.17	0.18
	Gombos	0.84	0.84
	Ujvidék	0.08	0.08
	Pancsova	0.61	0.65
	Orsova	0.87	0.89
Horva	Morvafalu	0.06	0.08
Vág	Zsolna	0.84	0.82
	Troncsén	0.23	0.22
	Szend	0.82	0.82
	Székely	0.60	0.60
	Sárvár	0.15	0.22
	Győr	0.06	0.06
Dráva	Várasd	1.07	1.06
	Zákány	0.88	0.88
	Barca	0.48	0.48
	Eszék	0.22	0.21
	M. Spetdah.	0. —	0. —
	Záráb	0.18	0.18
	Székely	1.11	1.06
	Mitrovicza	0.41	0.41
	Dás	0.42	0.40
	Szalmár	0.16	0.18
	N. Maltény	0. —	0. —
	Munkács	0.04	0.08
	Homonna	0. —	0. —
	Perecsny	0. —	0. —
	M. Szeged	0.18	0.18
	Tokoháza	0.08	0.08
	V. Namony	1.10	1.09
	Tolna	0.60	0.60
	Tiszafüred	0.92	0.93
	Szolnok	0.98	0.99
	Csongrád	1.08	1.03
	Szeged	1.17	1.28
	T. Becse	1.28	1.24
	Titell	0.02	0.01
	Hód	1. —	1.10
	Bartfa	0.40	0.40
	Podrez	0.07	0.08
	Ladócz	1.10	1.17
	Zaolca	0.20	0.17
	H. Németh	0.20	0.17
	Bereity	0.08	0.28
	R. Uffalv	0. —	0.27
	Csongrád	0.28	0.28
	Csongrád	0.84	0.89
	Balányos	0. —	0.10
	Tonka	0.80	0.40
	Gurahone	0.85	0.26
	Borosonó	0.58	0.58
	Bákcs	0.50	0.54
	Gyoma	0. —	0.63
	Gy. Pehóvár	0. —	0. —
	Banyicska	0.08	0. —
	Soborsin	0. —	0. —
	Arad	1.42	1.42
	Makó	0.53	0.50
	K. Kestély	0.48	0.52
	Kispest	0.38	0.36
	Temesvár	1.25	0.98
	Böcskerék	1.28	1.31

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

HETI MUSOR.

November	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Orania	Várszínház
12 Csütörtök	Agglegények	A bolygó hollandi	Virraszt a szerelem	Van de — nincs	A tulsó partró	Jótekonyczélú előadás	—
13 Péntek	Agglegények	—	Menyőcsapás	Van — de nincs	A tulsó partró	Bűn és bunhódos	—
14 Szombat	Cyrano de Bergerac	Eliana	d. u. Vizsgaelőadás este 10 óráig	Van — de nincs	A szerencse haj	Vizsgaelőadás	Közönyt közönyve
15 Vasárnap d. u. est	A vasgyáros A piros bugye láris	Trobador és táncgyöveg	A pénz Menyőcsapás	Van — de nincs	A sasfiók	—	—

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, november 10.

A készáru piacra ma szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett a malomok tartózkodók voltak ugyan, de azért, ha drágábbra is voltak tartva az ajánlatok, még sem ucsították el egészen maguktól. Mivel az árubirtokosok nem voltak túlkövetelők, közepes forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 25.000 mm. buza kelt el, a tegnapiaknál 20 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 26.20 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 23.30 korona 75.5 kilós pestvidéki üszkös búzáért. A határidőpiacra a mai üzlet igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán, amely ma is meglehetősen élénk volt, többször változott az irányzat és e szerint az árfolyamok is hol lefelé, hol pedig felfelé ingadoztak. Zárlat felé újra kifejezetten szilárd volt az irányzat, de a magas kezdő árfolyamok nem kerültek újra felszínre. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen csak kevés eltérés mutatkozik az árfolyamokban, nevezetesen az áprilisi buza árfolyama teljesen változatlan maradt, az októberi buza négy fillérrel, az áprilisi rozs tizenkét fillérrel, a májusi tengeri hat fillérrel gyöngült, az áprilisi zab két fillérrel javult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.20—25.80
"	76	24.60—25.05	80	25.35—25.90
"	77	24.90—25.20	81	25.75—26.00
"	78	25.00—25.35	82	—
Fejérmegyeri uj	75	—	79	25.10—25.55
"	76	24.40—24.85	80	25.15—25.50
"	77	24.70—24.90	81	—
"	78	24.80—25.15	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	24.85—25.60
"	75	—	79	25.15—25.60
"	76	24.55—24.95	80	25.20—25.85
"	77	24.75—25.05	81	—
Bánsági uj	74	—	78	24.80—25.35
"	75	—	79	25.30—25.35
"	76	24.50—25.05	80	25.35—25.90
"	77	24.90—25.00	81	25.55—26.00
Bácskai uj	74	—	78	25.00—25.35
"	75	—	79	25.30—25.80
"	76	24.50—25.05	80	25.35—25.90
"	77	24.90—25.20	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.35—20.20
középműsű uj	—	—	—	20.15—20.10
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.05—16.20
II.-rendű	—	—	—	15.70—15.95
Köles	—	—	—	13.75—14.00
Zab I.-rendű	—	—	—	16.65—17.00
II.-rendű	—	—	—	16.10—16.45
Tengeri beföldi uj	—	—	—	—
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacra ma elkel:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80.5 kg. 26.— korona, 500 mm. 80 kg. 26.— korona, 200 mm. 78.5 kg. 26.— korona, 200 mm. 79 kg. 26.— korona, 200 mm. 80 kg. 26.— korona, 500 mm. 80 kg. 26.20 korona, 300 mm. 80 kg. 26.10 korona, 100 mm. 80 kg. 26.— korona, 600 mm. 80 kg. 26.— korona, 100 mm. 80 kg. 26.— korona, 150 mm. 80 kg. 26.— korona, 500 mm. 80 kg. 25.90 korona, 3000 mm. 79.8 kg. 25.80 korona, felső, 2000 mm. 79.4 kg. 25.80 korona, felső, 1900 mm. 79.4 kg. 25.80 korona, felső, 150 mm. 79 kg. 25.80 korona, 2000 mm. 79 kg. 25.70 korona, sárga, 150 mm. 78.7 kg. 25.60 korona, 100 mm. 78.7 kg. 25.50 korona, 150 mm. 78 kg. 25.80 korona, 100 mm. 80 kg. 25.80 korona, 100 mm. 78 kg. 25.70 korona, felső, 700 mm. 78 kg. 25.50 korona, felső, 300 mm. 78 kg. 25.45 korona, felső, 200 mm. 77 kg. 25.20 korona, felső, sárga, 100 mm. 76 kg. 25.15 korona, üszkös.

Pestvidéki: 130 mm. 78.5 kg. 25.80 korona, 100 mm. 78 kg. 25.50 korona, 200 mm. 78 kg. 25.30 korona, 500 mm. 78 kg. 25.65 korona, 100 mm. 77 kg. 25.30 korona, 300 mm. 76.5 kg. 25.15 korona, üszkös, 350 mm. 75.5 kg. 23.30 korona.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 79 kg. 25.30 korona.

Bácskai: 100 mm. 81 kg. 26.— korona, 400 mm. 79.8 kg. 26.— korona, 130 mm. 80 kg. 26.— korona, 700 mm. 80 kg. 26.10 korona, 700 mm. 80 kg. 26.— korona, 100 mm. 77 kg. 25.20 korona

Bihari: 200 mm. 78.5 kg. 25.40 korona, 500 mm. 77 kg. 25.50 korona.
Erdélyi: 100 mm. 76 kg. 24.30 korona, üszkös.
Fehérmegyei: 300 mm. 79 kg. 25.70 korona, 200 mm. 78 kg. 25.50 korona.
Dunai: 1300 mm. 77 kg. 25.20 korona.
Szerb: 3000 mm. 75 kg. 24.80 korona.
Rozs: 900 mm. 20.20 korona, kp. p.
Árpa: 100 mm. 16.— korona, kp.
Zab: 100 mm. 15.60 korona, kp., dohos, 100 mm. 14.80 korona, kp., hibás.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délre:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1909. áprilisra 12.73, 12.75, 12.67, 12.72, 12.64.
Buza 1909. októberre 10.84, 10.82, 10.80, 10.84, 10.78.
Rozs 1909. áprilisra 10.59, 10.61, 10.54, 10.58, 10.51.
Zab 1909. áprilisra 8.53, 8.51.
Tengeri 1909. májusra 7.49, 7.51, 7.45.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.67—12.68
1909. októberi buza	10.79—10.80
1909. áprilisi rozs	10.50—10.51
1909. áprilisi zab	8.51—8.52
1909. májusi tengeri	7.45—7.46

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 6-tól november 8-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	37017	1841
Rozs	816	248
Arpa	1276	267
Zab	11695	21142
Tengeri	4001	—
Liszt	421	8349
Korpa	—	2306

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde tartott irányzat mellett nyílt meg a mérsékelt forgalom mellett a vezetőértékek alig mutattak változást, csupán a Közuti vasuti részvények, melyek a mutatózó nagy keresletre az előtőzsdén már öt koronával emelkedtek. Némi vásárlás volt az Osztrák hitelrészvényekben is, melyek egy koronával emelkedtek. Az alpesi részvények jelentékeny áresése a bécsi tőzsdén kedvezőtlenül befolyásolta a bányarésztékeket. A déli tőzsdén a Közuti részvények áremelkedése további három koronára rugott, később azonban a zárlat felé bekövetkezett realizációkra visszahanyatlott 578.50 koronára. A többi érték árfolyama a teljes értéktőzsde következtében lemorzsolódott. Javulást mutat ellenben a Hazai bankrészvény, mely 3.50 koronával emelkedett. A helyi piacra mérsékelt forgalom mellett kötés volt a Salgótarjáni, a Városi vasut-részvényekben, mely utóbbiak élénk keresletre három koronával emelkedtek. A járadékpiacra ma valamivel szilárdabb volt. Forgalomba került még a mai üzlet folyamán: Leszámitolóbank 478.50 koronán, Rima 531.50—531—532 koronán, Városi villamos vasut 262—264.25 koronán, Hazai bank 280.50 koronán és Hazai sorsjegy 99 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde barátságos.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 632.75—634.— Magyar hitelrészvény 737.—738.50. Osztrák-magyar államvasut 684.—. Rimamurányi vasút 531.—532.—. Jelzálogbank —.—. Közuti vaspálya 574.—576.—. Városi villamos vasut 262.—. Magyar koronajáradék 92.10.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 634.—634.50. Magyar hitelrészvény 737.50—737.75. Rimamurányi vasút 531.75—532.25. Magyar leszámitoló bank 478.50—478.50. Jelzálogbank 423.50. Közuti vaspálya 581.—577.50. Városi villamos vasut 262.—265.—. Magyar koronajáradék 92.07—92.10. Hazai-sorsjegy 99.—. Konvertált jelzálog-sorsjegy 97.—. Salgótarjáni közszabvány r.-t. 580.—581.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrákhitel részvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. november hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde eleinte nyugodt, később szilárd. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 634.50—635.25—635.— Magyar hitelrészvény 738.50. Rimamurányi 532.50—533.—. Államvasut 684.50. Közuti villamos 577.—580.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 10. (Saját tudósítónktól.) A külföldi piacokról érkezett jelentések kivétel nélkül szilárdabbak voltak, minnek folytán a kínálat búzáért és rozsért 5 fillérrel magasabb árakat követelt, bár eredménytelenül. A fogyasztás ma sem jelent meg a piacon és csak igen kis kitételek történtek változatlan árak mellett. Takarmánycikkben sem volt élénkebb a forgalom és ugy tengeriben, mint zabban, valamint árpában is meglehetősen üzletelenség uralkodott, ennek dacára azonban a kínálat nem volt hajlandó árengedményekre.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.95—13.50 korona, marosi és bánáti 12.75—13.15 kor., mosoni 12.35—12.75, korona, tótfelvidéki 12.30—12.85 korona, déli vasuti 12.35—12.75 korona.

Rozs: 10.30—10.45 korona, pestvidéki —.— korona, déli vasuti 10.25—10.45 korona különböző magyar 10.25—10.45 kor., osztrák 10.25—10.45 korona.

Arpa: 9.20—10.50 kor., bécsi 9.—9.60 kor., tótfelvidéki 7.90—9.80, közép-dunai 8.30—9.—, déli vasuti 8.40—9.50 kor., felsőmagyarországi 7.60—9.30 kor., tiszavidéki 7.60—8.50, sörárpa 7.90—8.40, takarmányárpa 7.40—7.75 korona.

Magyar tengeri: régi 9.30—9.55, új 7.40—8.50 korona, cinquantin 10.25—10.40, új 9.—9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.50—9.10 kor., közepes —.— kor., elsőrendű 9.05—9.45 kor., válogatott —.— korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.— korona.

BÉCSI ÉRTEKTŐZSDE.

Bécs, november 10. Az általános gyenge irányzat a mai előtőzsdére is átment, de nagyobb eladásokat csak az alpesi bányarészvényekben eszközöltek, míg a többi értékekben továbbra is nagyon csendes volt a forgalom. Államvasuti részvények ismét a gyengébb irány felé hajoltak és csak a hitelrészvények tartották jól az árfolyamukat. Később, minthogy az alpesi bányarészvények javultak és a Hitel- és Államvasuti részvényeket is keresték, a hangulat kissé javult, de általánosságban az előtőzsde zárlatáig tartózkodó maradt. A déli tőzsdén folytatódott a javulás, mely később berlini jelentésekre még jobban kidomborodott.

II órákor: zárulnak:

Osztrák hitel. 633.50. Magyar hitel. 738.—. Länderbank —.—. Államvasut 684.25 —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Déli vasut 119.50 —.—. Alpesi bányarészvény 639.50. Rimamurányi 530.50. Májusi járadék 96.—. Magyar koronajár. 91.95. Orosz érték —.—. Török sorsjegy 178.75. Német márka 117.30.

I órákor jegyzetek:

Osztrák hitel 634.—. Magyar hitel 738.—. Länderbank 431.—. Unio-bank 538.—. Államvasut 684.25. Anglo-bank —.—. Bankverein —.—. Déli vasut 119.50. Gözhajó —.—. Alpesi bányarészvény 640.—. Májusi járadék 96.—. Magyar koronajáradék 91.95. Török sorsjegy 178.—. Német márka 117.30. Elbavölgyi vasut —.—. Rimamurányi 531.—. Orosz járadék —.—. Keleti vasutak —.—. Skoda —.—. Magyar jelz. —.—. Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, november 10. (Osztrák értékek zárata) 4.2 százalékos papír-járadék 96.—. 4 százalékos osztrák arany járadék 115.05. 1860-as sorsjegy 152.75. Osztrák hitelsorsjegy 465.—. Angol osztrák bankrészvény 291.25. Bécsi Bankverein 512.75. Osztrák-magyar bank 1745.—. Déli vasut 119.20. Dunagőzhajózási társ. 958.—. Dohány rész. 362.—. Cs. k. arany (vert) 11.32. Német bankv. 117.22. Osztr. Lloyd 417.—. 4.2 sz. ezüst. jár 95.90—99.—. Osztr. koronajáradék 96.—. 1864-es sorsjegy 262.50. Osztrák hitelintézeti részvény 633.50. Union-Bank 539.—. Osztrák Länderbank 431.50. Osztrák-magyar államvasut 683.75. Elbavölgyi vasut 446.—. Alpesi részvény 640.50. 20 frankos 19.14. Londoni váltóár 239.67. Lipótkohó 430.—. Töröksorsjegy 178.40. Nyugodt.

Bécs, november 10. (Magyar értékek zárata) 4 százalékos arany-járadék 110.—. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.75. Magyar hitelbank részvény 737.70. Magyar leszámitoló és váltó részvény —.—. Rimamurányi 531.—. Magyar ezuloripar 18.65. Adria hajózási részvénytársaság 334.—. Magyar koronajáradék 91.95. 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.50. Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.—. Kassa-Oderbéri vasut részvény —.—. Magyar jelzálogbank 422.25. Magyar keresk. bank 3375.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, november 10. (Értéktőzsde.) A tegnapi nyugati tőzsdék irányzatának lanyhasága és a new-yorki gyenge zárlat dacára a mai tőzsde megmaradt szilárd alapisírázat mellett. Ez nem csak a fennforgó politikai kérdés békés megoldásának kilátására vezetendő vissza, hozzájárult ehhez a londoni ércpiac további fölfelé való mozgalma. Bankok egy százaléknak néhány tizedével javultak, ami mellett a Deutsche Bank részvényei iránt élénk kereslet mutatkozott. Bányaeértékek közül Deutsch-Luxemburgiak erőteljes áremelkedés mellett előnyben részesültek. Vasuti részvények közül az érdeklődés főleg Baltimore és Pennsylvania, valamint Prinz Heinrich-vasut iránt központosult. Járadékok szilárd irányzatot követtek esendes üzlet mellett. Hajózási részvények a fölfelé irányuló mozgalmukat folytatták. Villamosági részvények árfolyama csak nehezen tartották magukat. A zárlat szilárd volt, anélkül, hogy az árfolyamokon lényeges változás állott volna be. A készpénzpiac iparértékei túlnyomólag szilárdak voltak. Napi pénz 2%, magánleszámitolási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.—, osztrák hitelrészvény 199.70, Déli vasut 22.30, orosz bankjegyek 214.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.90, Disconto Commandit 179.—, Dinamit-truszt —, Harpeni 194.50, Unifikált török járadék 91.—, 4,2 százalékos ezüst-járdék —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.60, Magyar koronajárdék 92.20, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 103.—, Gelsenkircheni 179.10, Laurakohó 195.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) november 10. 4,2 százalékos papírjárdék 99.20, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.90, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.60, Osztrák hitelintézeti részvény 199.70, Osztrák-magyar államvasut 146.80, Északnyugati vasut —, Bustlehradi vasut —, Londoni váltóár 204.32, Bécsi Bankverein 139.20, Villamos részvény 144.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön 76.50, 4,2 százalékos ezüstjárdék 99.20, Osztrák koronajárdék 96.20, Magyar koronajárdék 92.20, Osztrák-magyar bank 125.70, Déli vasut részvény 22.20, Elbe-ölglyi vasut —, Bécsi váltóár 862.75, Párisi váltóár 814.83, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) november 10. 4,2 százalékos ezüstjárdék 98.80, 1860. sorsjegy 154.—, Déli vasut 22.35, 4 százalékos aranyjárdék 97.50, Osztrák hitelrészvény 200.53, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.45, Nyugodt.

London, november 10. Angol consol 84 1/2.

Páris, nov. 10. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.92, Osztr. aranyjárdék 97.50, Magyar aranyjárdék 93.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.—, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járadék 502.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.10, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.67, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 523.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 430.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.40, 4 százalékos unifikált török jár. 90.05, Török sorsjegy 168.—, Török dohányrészvény 391.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzálogbank 455.—, Banque de Paris 1496, Banque Ottomane 703.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 127.—, Meridional vasut 665, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 568.—, Rio Tinto 18.63, Sucrerie d'Egypte —, Tula 271.—, Thomson Houston —, Uríkányi köcsén 164, Chartered 22.25, De Beers 346.—, East Rand 108.—, Jagersfontein 114.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 60.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2. Olasz aranyváltó (rövid) 3/16. Váltó Svájcra (rövid) 1/16. Csek Londonra 250.95, Magánkamatláb 2 1/2. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárosarnok.
1908. november 10-én.

A beállott havazás minden üzleti forgalmat megakasztott. Remélhető, hogy ez az állapot hamarosan megszűnik. A hideg beálltával a leszurt borjuban, sertésben, füstölt árukban, vágott hizlalt baromfiban

nagyobb forgalom várható. Vaj lanyha. Rózsaburgonya, makói hagyma keresett, Nyul, öz és más vad felküldését legjobban ajánlhatjuk. Válogatott fajalmában és körteben a kereslet élénk. Tojás szilárd.

Mal árak:
Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 120—140 K, eleje 96—108 K, vidék borju. bőrbőben hosszan mérve súlylevonás nélkül 108—112 K helybeli borjúhús 120—132 K, sertésusz szalonával 124—126 K, lehuzott sertés 112—116 K, szalonna friss 120—128 K, szalonna sózott 124—128 K, szalonna füstölt 144—148 K, olvasztani való 132—136 K, hár 144—148 K, sertészsír 144—148 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidék) kg.-ja 1.30—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.60 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.60—1.80 K, szarvas —.80—1.90 K, dámvad —.90—1.— K, vaddisznó —.80—1.00.— K, kg.-ként egészben, nyul nagy 2.80—3.— K, nyul sült 1.80—2.— K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 2.80—3.— K, szalonka — K, darabonként. Fenyvesmadár kötege —.

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 1.20—2.— K, sütni való 2.—2.40 K, kacsza sovány 2.70—3.20 K, kacsza hizott 4.—5.— K, liba fiatal 5.—7.— K, lud hizott 10.—14.— K, tyuk 3.20—3.60 K, pulyka 5.—7.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.12—1.32 K, hizott rucza 1.30—1.40 K, hizott pulyka 1.40—1.50 K, levestyuk 1.40—1.60 K kg.-ként, Pulárd 1.80—2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10—2.20 K, II. 1.90—2.— K, főzvaj (köptlt) 1.60—1.80 K, tehénturó —.18—20 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 6.80—7.20 K, rózsua új 7.—8.— K, fehér 4.60—5.20 K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa 8.—10.— K, petrezselyem 8.—12.— K, vörshagyma makói 19.—20.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 30.—40.— K, káposzta 6.—7.— K, 100 kg.-ként. Burgonya, új —, K, kalarábé —, K, 100 db., spárga solo K, közép —, K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes —, K, kifejtett —, K, zöldborsó hüvelyes —, K, kifejtett —, K. Paradicsom 10.—16.— K, 100 kg.-ként. Uborka salátának —, K, ecetbe —, savanyítani — K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő —.40—60 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarman, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 30—50 K, másodrendű 16—24 K., harmadrendű apró áru 10—16 K. Körte elsőrendű —.80—1.— K, másodrendű 30—50 K, dió I. 40—50 K, II. 30—40 K. **Vegyesárak:** Méz —.80 —, K, gyümölcsíz —, K, gomba száraz 2.50—3.— kilogrammonként.

Tojás: bacsikai 110—115 K, erdélyi apróbb áru —.— K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, november 10. Felhajtató: 159 drb élő borju (közte 11 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 92—100 fillér, kivételesen 102—106 fillér; középmínőségű élő borjúkért 80—90 fillér; leölt borjúkért 84—104 fill. silány és rugott borjúkért 50—68 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Daczára a csekély felhajtásnak, az irányzat élettelen volt, az árak 1—2 fillérrel kg.-kint hanyatlottak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, november 10-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig ferjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 114—116 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 116—117 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-ig) 117—118 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül súlyban) — fillér, közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) 118—120 fillér, Könnyű (páronként 240 klg.) 118—120 fillérig.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 10. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1512 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Pöfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1547 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 3059 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1571 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1488 drb sertés, 19 darab süldő, — drb malacz. **Mai árak:** Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 96—100 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 92—96 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillér, ételsúlylevonással 112—120 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 110—122 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 110—122 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill-ig, könnyű 140—300 klg-ig. — fillérig, ételsúlylevonással — fillér. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillérig, Malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az arak a nagy felhajtás következtében 4—6 fillérrel csökkentek.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 10-én reggel 7 órakor.

Prognózis a következő 24 órára:

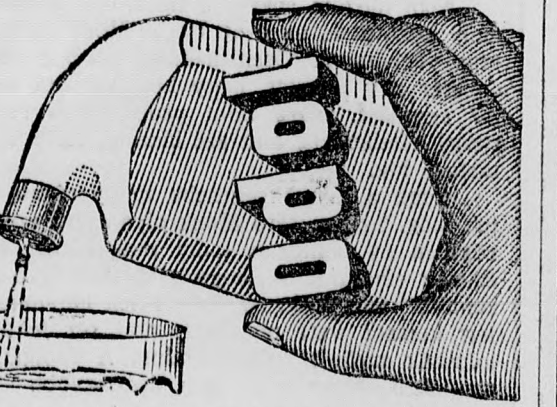
Hideg és túlnyomóan száraz idő várható.

Állomás	Legnagyobb mín. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet		Csapadék mm.		Hőmér. sikklet	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
A-Szlátina	05.9	2.0	NE	1	4	7	0	5	5
Ungvár	03.9	1.6	NW	1	1	ny	0	2	2
Késmárk	07.8	0.4	N	1	4	4	0	3	18
Losoncz	05.7	0.0	NE	2	0	1	0	0	10
Ogyalla	05.3	15.0	S	1	0	5	0	0	16
Budapest	04.5	1.7	NW	1	0	4	0	3	1
Herény	05.5	8.3	—	1	1	2	0	0	9
Keszthely	04.3	3.9	—	1	1	14	0	0	5
Pécs	05.1	1.6	—	1	5	5	1	2	2
Zágráb	05.4	0.9	SE	1	4	5	1	1	1
Fünne	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szeged	03.9	1.5	N	1	4	14	2	3	3
Pemesvárad	03.3	0.4	W	1	4	15	5	1	1
Nagyvárad	02.3	0.0	E	4	4	22	2	1	1
Kolozsvár	04.8	0.7	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszombat	02.1	0.2	E	1	—	13	6	8	0
Szatmár	—	0.2	S	1	4	11	1	1	1
Eger	—	1.2	NE	3	1	11	2	1	2
Árvavárja	—	11.0	N	2	0	—	1	1	5
Selmeczbánya	—	4.2	NW	1	1	1	0	0	6
Komárom	—	—	SE	1	0	12	4	0	18
Magyar-Óvár	—	8.8	NW	1	2	4	0	8	8
Sopron	—	6.0	NW	1	2	5	2	10	10
Füzök	—	1.2	NW	1	2	4	1	1	1
Cirkevenca	—	5.3	NE	2	2	—	7	7	7
Debrecen	—	3.1	NE	2	3	16	0	5	5
Kecskemét	—	3.0	—	4	6	1	7	7	7
Oroszáza	—	1.6	N	3	4	8	1	2	2
Arad	—	0.4	SE	2	4	21	6	1	1
Zombolya	—	1.3	NW	1	4	13	5	2	2
Vörse	—	1.4	W	1	—	8	0	1	1
Orsova	—	2.6	NW	1	4	2	6	2	2

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYA



Az Odol kitűnő hatása különösen ama sajátságán múlik, hogy beszívódik az odvas fogakba és nyákhártyákba s azokat ugyszólván telíti.

E hatás mikéntjének óriási fontosságát értjük meg jól, míg tehát a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájbilités rövid pillanataiban hatnak, addig az Odol határozottan tartós hatása, mely hatás még jóval tovább tart, mint ameddig a fogakat tisztítjuk.

E tartós- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműen bizonyították, hogy az Odol e különös hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájban s így a fogak elpusztulását megakadályozza

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerinti a képzelhető legjobb fog- és szájpótlást gyakorolja

SZÍNHÁZAK

Szerdán 1908. november 11-én

Nemzeti Színház

Stuart Mária. Szomorujáték 5 felvonásban. Irtó Schiller, Fordította Ecsedi Kovács Gyula és Sulyovszky J. Ezsébét. S. Fáy Sz. Stuart Mária. Daddley R. Talbott György. Cecil Vilmos. Kent eróf. Davison. Paullet Anias. Mortimer. Anbespino. Kezdeté fél 8 óraker.

M. Kir. Operaház

Aida. Opera 4 felvonásban. Zenejét szerzője Verdi. Szövegét írta Ghislanzoni. Venczel. Fodornó. Vasquecmó. Lunardi. Erdős. Váradi. Juhász. Palóziné. Kezdeté 7 óraker.

Művészinház

Mennykőcsapás. Bohózat 3 felvonásban. Irtó Xantoffi Lón. Fordította Góth Sándor. Vici. Alfred. Brútiel. Aglaure. Poupin Fanny. Hector. Ornagy. Honore. Haumonó. Julie. Pierre. Kezdeté fél 8 óraker.

Műrszínház

A cigány. Eredeti népszimű 3 sz. Irtó: Szépligeti zenéjét Donler Károly. Várszegi földesúr. Horvath Z. Karta. Helényi. Gyuri. Bako. Marton. Kovács. Rebecka. Csillag T. Evi leánya. V. Molnár R. Zsiga cigány. Gabányi. Petti. Meszaros. Rózi. Hegyesi M. Kezdeté 7 óraker.

Királyszínház

VAN, DE NINCS. Operett 3 felvonásban. Irtó: Márton Ferencz. Zenejét szerzőtte Jacobi Viktor. XVII. Neponuk. Boross. Amarantha, felesége. Maday arany. Kudoxia. Orley P. Parádicsom. Lasztor. Irás hadgyimnáz. Szirmai. Fucos, pénzügym. Papir. Syrion, apród. Simai. Komorna. Hornyik J. Dr. Vandenits V. Gábor. Miska, szolgálja. Paláthy. Udvari köllő. Sáfány. Udvari szabó. Szabó. Kezdeté fél 8 óraker.

Magyar Színház

A szerencse fia. Komédia 4 felvonásban. Irtó: Drégely Gábor. Eprekerti Reiner. Vágó. Reiner. Forrai R. Emma, leányuk. Meszaros G. Varga, szabó. Körmendi. Irtó, leánya. Háthori G. Szontági Márion. Garas. Kormos Antal. Garos. Galkuti, igazgató. Réthai. Szűcs Adolf könyvk. Dobi. David, tőzsdetog. Rákai. Lili, leánya. P. Makai. Zsai Zinkó Dani. Z. Molnár G. A miniszter. László. Sebás György. Papp. Kezdeté fél 8 óraker.

Uránia-színház

Bűn és bűnhődés. Kezdeté 1/8 óraker. Apolló - Projektográf. TELEFON 63-39. Szőlőtermelés Szekszárdon. (Saját felvétel). Jeruzsálem látképe. Kerek egy tíz filléres bélyeg. Vasöntő-ipar. Néma hős. Tükörképek. Gondolatolvasó. Régségbuvár. Elet a tengeren. KEZDETE: 5 óraker, vasár- és ünneppnap 3 óraker.

ROYAL ORFEUM

Ma és minden este 8 óraker. The BAGGESENS nevelő orkán jelenében. Elise Wulff és Waldoff excentrikus akrobata. LES THERESAS dance akrobata. THE 4 JANSLY's kariat játékok. UJ MŰSOR. CHESTER DIECK a csoda biciklista. HASSON és JENNY gömbfutók. Etienne de Mary excentrikus francia. JOHN BELL amerikai kötélhúzó. Heténi Heidelberg Albert operette: Csuda - szanatorium. A téliert reggeli 5 óráig van nyitva. Jegyek a nappali pénztárnál, Bárd jegyirodájában, Euterpe zeneműkereskedésben és Kontinó dchányföldszékhelyeknél.

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIERE. VI. Teréz-körút 28. Telefon 62-83. Minden este 9 1/4 óraker. HANS STRICK és MIKA MIKUN. A müncheni 'Elf Schanzlichter' cabaré tagjai. (Német és francia chanssonok. - Zenei gyorsjárat.) Azonkívül a teljes fényes új novembri műsor. Tarohányi Olga, Nyáray Antal, Dr. Szalay, Virágh M. - 8 bohózat. 23 cabarészám. Jegyek az összes jegyelárusító helyeken. Bővöbbit a plakátok.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 46. szám. - Telefonszám: 115-84. Igazgató Widtschy Rezső József. Karmester Nádor Mihály. Révész Ilonka, Kondor Ernő, Negrády Gigi, Csabai Zsófi, Lugoai Jenő, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dalnoky Imre, Bálint Béla, Tarjan Vilmos, Bártaszóky Lajos konferenciér. „RABLOK A BANKBAN” Aktuális trófia, elődaja az egész személyzet.

STEINHARDT MULATO

Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23. Kezdeté 1/2 óraker. Ma és mindennap: eredeti újdonságok. A DAKTILOSKOPIA bohózat, Irtó: Lucian. Meztelen tények 10 városi életképek, Irtók: Tisztességes lakók Gilgner és Tassig. Továbbá: Steinhardt, mint utpesti betűró, Irtó: Szőke szakáll. Gyártás, Solti Hermin és Pápy teljesen új magán-szamaikkal, valamint: Eovio és Benedetto, Mary Belfor, Tenzion et Desmoines felépte. Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. Konti Józsefné dchányföldszékhelyénél árudájában Andrássy-ut 29. A gyönyörű tolltartókon - táncz reggeli, kitűnő attrakciók. Hegedű Gyula zenekara játszik. Vasárnap délután fél 4 óral kezdettel másrészt helyére előadás.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintatípusokat megzere Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég.) BUDAPEST, VII. ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-28.

SALZER MARCELL

a nagyhirű német humorista csütörtökön, november 26-án tartja a Royal-teremben egyszere VIG ESTÉLYÉT. Vig előadások versben és prózában. Busch V., Ettinger, Lillenkrón, Dattes, Ostini, Presber, Rideannus, Rosogger, Schlicht stbbiek műveiből. POPULÁRIS helyárák. JEGYEK: 0, 5, 4 és 2 korozáért Molitor Oszkár. Euterpe zeneműkereskedésben IV., Kossuth Lajos-u. 15. sz. alatt (a Semmelweis-utczával szemben) kaphatók.

LICHTENSTEIN

Dóra dalénekesnő és KRAH SÁNDOR zongoraművész hangversenye a fív. Vigadó kistermében. JEGYEK: 10, 8, 6 és 4 korozáért Molitor Oszkár. Euterpe zeneműkereskedésben IV., Kossuth Lajos-u. 15. sz. (a Semmelweis-utczával szemben) kaphatók.

BUTOR

DUA VÁLASZTÉKADÓRÓGY KÉSZÍTÉSÉRE RÉSZLETFIZETÉSRE KENDHIVÜLI ÖLCSŐÁRON VÁGHATÓ. EHENTREU TESTVEREKTEL BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁRK) HUFÁR. ARJEGYZER INGYEN. TELEFON 62-27.

MARGIT GYÓGY FORRÁS

(Margittely) Beregmező. a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések eseteforog fenn. Megrendelés: Edekerly L.-nél Budapeston és a forrás kezelőszékhelyénél Munkács.

MINDENKI

WAGNERHEZ megy, a ki kitűnő hangszereket olcsó pénzben akar venni. Hegedűk 2 frt. 50 krtól, fuvolák 3 frt. től, beszélőgépek 5 frttől feljebb. Harmonikumok a legolcsóbb árak mellett. WAGNER „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15. Arjegyzék ingyen.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Ma és minden este: IFJABB SYLVESTER SCHAEFFER. Az artisták királyának fellepte. Sevilla rózsája REGEL H. kiállításos spanyol balletje. és a nagyszabású NOVEMBERI MŰSOR. Jajtelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál. PENZTÁRI TELEFON: 93-36. A téliertiben reggeli 5 óráig VORÓS-ELEK cigányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SÁNDOR Budapest, Révai-utca 18. sz. Az előadás kezdete fél 9 óraker 9 1/4 óraker: MA Ujdonság! A detektivkirály. Bohózat, Irtó: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 óraker. FREIE LIEBE. Képletkép, Irtó: Satyr. Rendező: Werner Ódó. Továbbá: Türk Berta, Nana, Gerő József és Zöldi Márton új szelő-szamaikkal. Trobitsch Sándor mint háremör. Nappali pénztár d. o. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Az első emelet Castuo de Parisban elsőrangú táncz attrakciók. Kezdeté fél 12 óraker.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK. NISZAJÁNDÉK-TÁRGYAK. A LEGELÖNYÖSEBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERÉSZ-és MŰORÁSZ üzletében szerezhetők be. BUDAPEST, Erzsébet-körút 29. VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTYORDITOK. ARJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.

Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

DIANA sósborszeszt

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy **masszirozást.**

Mert bedörzsölés által rögtön simulnak a meghűléstől és megerősítéstől keleikozott és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a **masszirozás alatt** mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe **veszik** mint érvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

Kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsokéek, sportférflak

részére nélkülözhetetlen szer, a **DIANA-sósborszesz.** Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Aki sokat utaznak

azek minden, az utazásnál elöljelhetlen kellemelenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** hatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségétől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. Ezjón utazókat megóvjja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valóságga nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások

Ék testi erajök után szerzik meg a mindennapi kenyereit, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA-sósborszeszben.** A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Hivatalnokok, díjnokok

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találhatnak a **DIANA-sósborszesznél,** amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápolószer

a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz,** amely eltünteti a mitesszereket, az arcbort simává, tisztává varázsolja. Sikerral alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbüz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdeséget kölcsönöz.

Egyedüli készítő: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.**

Minden üvegnek plembálva kell lenni Használt „DIANA sósborszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Fejfájásban

szenvetke állása szerint a **DIANA-sósborszesz** Hízosan ható és a legokosabb házi szer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a **DIANA sósborszeszt.**

minden hámban ?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól **masszirozza** magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a hágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA sósborszesznek a fodrásztermekben

Mert köztudomásu lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál **DIANA-sósborszesznél** nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.
Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.
Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.
Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

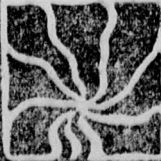
Mert pattanások képződése ki van zárva.
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.

Köztudomásu, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb borbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós borbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Éppen ezért tanácsos a **DIANA-sósborszesz** befecskenkezés minden borotválkozás és hajvágás után.

! Legerősebb sósborszesz !

Az egész országban mindenütt kapható.

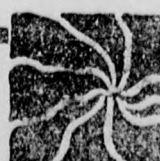


Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy üveg **DIANA-sósborszesz**
40 fillér

Egy nagy üveg **DIANA-sósborszesz**
1 korona

Egy legn. üveg **DIANA-sósborszesz**
2 korona



PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ



Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
Karácsonyfára való dísz-
angyal-harang

ára **1** korona.

Minden karácsonya-csúson könnyen megörösi-
hető. Gyertyatűzőkkel, 8 órabarral, bronz-
zott & angyalok és lassútolóval, mely a meggy-
zött nyestek által keletkező hőég folytán ömögéstől
készen forog és közben skálában valósgos égi
angyal-hangokat eseng. Teljes magassága 30 cm.
szélessége 10 cm. díszítő bormentve 1 korona 25 fillér
előzetes beklüldése mellett.

**Karácsonyi képes nagy
árjegyzék** az összes létező árucikkokról
kiváncsra ingyen és bormentve.

Teljes közlőműberendezések
valamint egyes alkatrészeik.
Gyárútkészítést valamint Soller-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK
sz. v. -emek, -kocskák, -váltók, fordítók, kocsivassalutrészek stb.

Motorok és lokomobilok
benzin, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek
valamint szerzőmunk. szerzőmunkák, vas- és gép-
szakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan
előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál
Budapest, V., Váci-körút 30. szám.

Modern urasági butorok

alkalmi vétel és eladás
háló-, ebédlő-, szalon-
arizsoba és irodai teljes
berendezések. Dus raktár
szőnyegek, függönyök, teri-
tők, csillárok, vas- és réz-
butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
2. sz. emeleti Gyár-utca
Telefon 14-09.

Butorok

a leggyorsabbtól a leg-
finomabbig, modern stílus-
ban, kitűnő minőségben és
szolid árak mellett
SÁRKÁNY J.
butoriparosnál
VII. ker., Erzsébet-körút 26
alatt műhely és raktárban
kapható.

**Villamos
világítás**
saját dynamóval, lakó-
házak, gazdaságok ré-
szére. Telefon és villa-
mos cikkek árjegyzéke
ingyen. Aránját és
felvilágosítás ingyenes.
Strigl és Gärtner, elek-
tromérnökök, Budapest
VI., Gyár-utca 1. sz.
27865

BUTOR

részletfizetésre
vagy meghatározott időre szolid
árak és legkedvezőbb fi-
zetsé feltételek mellett.
Felvilágosítással szolgál
Liszt István
BUDAPEST, IV.
Koronaherceg-u. 2.
(Kigyó-tér sarkán)
butor raktárban.
Több mint 500 köppel ellátott
árjegyzékünket bármikor 60 fillér
ellen franko elküldjük

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított,
brilliansokkal, gyöngyö-
kkel, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 kor.
költségmentesen kivál-
tok és teljes értéket ki-
fizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Most jelent meg!

Gróf Vay Péter
Kelet művészete
és műzisése.
Két színes műlappal és tizenkét mű-
melléklettel.
Negyedrétekalakú díszes kiállítású kötet.
Ára 16 korona.
A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
Kapható:
Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át a Dorsetti
kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACS
v. ez. és kir. emed orvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt,
sebeket, dujjakórt (szuppurációt), bőrbajokat, elgyengült férfierőt,
idősekben a szellemi és az anyag utóhéjait, szög- és há-
gerincbajt, valamint minden női bajokat.
BENDEL: 3-4ig és este 7-9ig.
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyítást.

Mindenki keresse a nevét!

Rendelje meg a NEVE mellett álló SZERENCSESZÁMOT!

A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a
szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik,
hogy az önt érdeklő név mellett álló számban eltalálta azt
a sorsjegyet, melyre nagy nyercmény jut.

Adél	63192	Elek	120665	Jakab	109798	Ottó	63192
Agnes	93408	Elemér	86812	Juliska	18662	Ódon	93408
Adolf	107342	Emil	96630	János	85137	Paula	107342
Agoston	129192	Endre	109316	Jenő	105772	Pál	129192
Anna	2750	Ernő	6401	József	109824	Péter	2750
Aladár	120196	Ferencz	38124	Kálmán	18871	Piroska	120196
Albert	2900	Frigyes	83624	Klára	85140	Regina	2900
Alfréd	94119	Gizella	109398	Károly	80074	Róbert	94119
Aranka	109879	Gábor	120678	Klotild	106739	Rudolf	109879
Ákos	83200	Gáspár	1409	Kornél	109981	Rozália	83200
Ambrus	108685	Gergely	101432	Kristóf	22017	Salamon	108685
András	120622	Géza	109362	Lajos	65801	Sári	120622
Antal	4030	Gusztáv	101482	László	80964	Samu	4030
Árpád	94160	Gyula	109876	Leó	106907	Sarolta	94160
Berta	108660	György	121420	Lenke	110701	Sándor	108660
Blanka	120651	Hermína	8568	Lipót	106928	Szeréna	120651
Borbála	94138	Henrik	44390	Lőrincz	22041	Simon	94138
Boriska	108857	Hermann	101944	Lujza	65875	Tamás	108857
Bella	83894	Hugó	109667	Márton	106930	Teréz	83894
Bálint	108861	Ilona	121798	Mátyás	111566	Tibor	108861
Béla	120658	Irma	8569	Mihály	22521	Tibamér	120658
Balázs	36461	Ignác	91412	Miklós	66014	Tivadar	36461
Dániel	95384	Izabella	101754	Margit	111574	Valéria	95384
Dénes	109014	Irén	109723	Miksa	23018	Viktória	109014
Dezso	120660	Imre	121878	Mária	93401	Vilmos	120660
Emma	4729	István	12527	Mór	107336	Vilma	4729
Ernesztin	36608	Iván	105362	Matild	111575	Vince	36608
Éva	83720	Janka	17349	Nándor	83114	Zsófia	83720
Ede	96606	Johanna	58080	Olga	94119	Zoltán	96606
Erzsébet	109304	Jolán	84125	Oszkár	109014	Zsigmond	109304

Fenti számokat sziveskedjék azonnal megrendelni, miután ezek
könnyen elkelnék.

Huzás már jövő héten 19-én és 21-én.
Egész sorsj. 12 K, fél sorsj. 6 K, negyed sorsj. 3 K, nyolcad 1 K 50.

Török A. és Tsa

bankház R.-T. Budapesten. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet
Központ: IV., Szervita-tér 3ln. TÖRÖK-PALOTA.
Fiókok: Teréz-körút 46. Váci-körút 4.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a
Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.
vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I., Bors-utca 1 A



Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
kaphatók

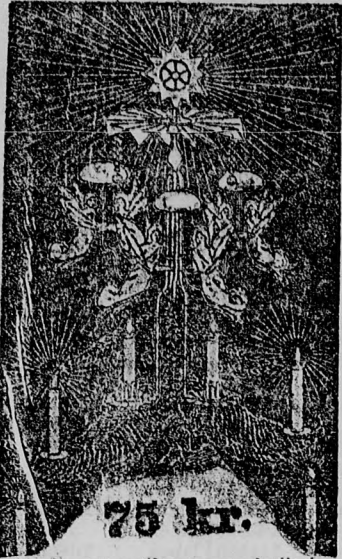
Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Ne vásároljunk külföldön

A karácsonya ragyogó ékessége! Olcsóbb és jobb, min a külföldi utáncatok.

„Glória angyalharangocskák“



75 kr.

(1905. t. cz. a. tőr-
vényesen védve. Kí-
sárolás Piskli és
Haasnál.)

Fényár közepett ra-
gyogva a karácsony
köszöntőit hirdetik
Tündéres fényével
bárgyolja az egész
karácsonyt. A s
gyertya melege a
jelen a róla lecsúszó
patent kaspárok
az angyalharangokhoz
verődve, egyszerre
többféle igen kelte-
mes, tiszta ösz-
hangot hallatnak.
— Így a fényár
közepett ragyogva,
a szent írásokhoz
vonuló nyál cse-
gőre emlékeztetve a
balelemből kiválasztó
arajvát a hitben ott
bennünk és gyer-
mekeinket. — A
kályhára állva is
kittűnően működik.
A Piskli és Haas-
féle

„Glória angyalharangocskák“ ára erős kéregdoborban
használati utasítással 75 kr.
November 10-ig előre vásárlóknak 68 krajczár, mely
időn túl a kéregdobor semmi alatt nem adható.
8 darab 3 ft. 90 kr., 9 db. 8 ft. 90 kr., 12 db. 7 ft. 40 kr.
24 db. 14 ft. 25 kr., 88 db. 21 ft. 60 kr., 50 db. 23 ft. 80 kr.
Piskli és Haas-féle „Glória angyalharangocskák“ pazar leírásai-
ban, tájékoztató nyelven 1 ft. November 10-ig előre
vásárlóknak 92 kr. — 8 db. 5 ft. 15 kr., 9 db. 7 ft. 65 kr.
12 darab 10 forint.
Okulva a miltakok! Minthogy közvetlen az ünnepek előtti
vidéki rendeléseket már nem fogadunk el, saját érdekében is
kérjük a t. közönséget, hogy a harangokat jelen hirdetésünk
után rendelje meg.
Piskli és Haas sportüzletének karácsonyi/adjaz idényosztálya
Budapest, VII., Andrássy-ut 13.
Zorfié gyönyörű fadiz-udonságok, 12 darab egy
dobozban 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 115, 120, 125, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180, 185, 190, 195, 200 krajczár stb.

Ezen specialista legjobban ajánlható skorleolt gasda
tapasztalattal alapján, melyeket a kórhasz kúgysszeri
és bajkórak osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emestált kórházi orvos
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegséget
(hugyosfolyást ebeket, syphilist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség
megoldásában) is meglegő eredménnyel, a rendszer
foglalkozás megsavarása nélkül.

Hitos eikor folytán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.
Kendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(A Pannónia szállóval szemben.)
Atjádó ház. — Bejártat a lóposónál. — Kéllőn várószobák.

Benzin-, nyersolaj- és szívógáz- motorok



Motoros csép-
lőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kőrní, ingyen küldjük.
Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi egyedárúslól:
Szabó Emil és Társa
Budapest, Fereoz József-ter 6. szám.
(Gresham-pálota)

GUMMI

és hálhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.
Valódi NEVEBERIF 6 korona. SUNLIGHT elsőfűcsont-
fehér 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattal.
MENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS PORBE-
FUVO 10 korona. IREIGATOR, HAVIKÓTÓ

sérvkötők a legolcsóbb WEINSTINGLER DIANA

árakon
kótszergyar
Budapest, VII., Szövetség-utca 11. szám.
Árjegyzék ingyen. Képviselek keresetnek.

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. Magyar,
német gyorsírás oktatás in-
gyenes gépírás tanítás az
összes rendszerű írógépe-
ken. A „Stenográfia“ Or-
szágos Gabalsberger gyors-
író és gépíró iskolában ha-
vonta új magyar, német
gyorsírás, gépírás, keres-
kedelmi és sokszorosítási
tanfolyamok nyílnak. Leve-
lező és vitairási tanfolya-
mok. Okleveles gyorsíró
és kereskedelmi iskolai
rendes tanárok. Az intézet
sokszorosító és másoló iro-
dája elvállal mindennemű
írás és diszmunkák elké-
szítését és sokszorosítását.
A „Kalligrafia“ széprási
osztályában fényesen be-
vált gyakorlati módszer
következtében minden eset-
ben sikeres széprásokta-
tás. Mérsékelt tandíj. Be-
iratások naponta Elszárolag
Rákóczi-ut 60. I. em. Nem
tévészlendő össze hasonló
hangzású iskolákkal. Kér-
len tájékoztatót.

Vadászfegyver

gyűjtőmőny, részben örök-
sőbből származó egyenként
is pótom áron eladó. Közö-
ttik Toplewer-kulcsu Lan-
caster 20 forint. Előrefekvő
lakatszerkezettű, modern
Hammerles 35 forint.
Grener-záru, Bücksflinte
40 forint. Schnelleres
Mannlicher 28 ft. Ejjecto-
ros (tölténykivető) Hammer-
les, 105 ft. Drilling, valódi
Krupp aczélesövekkel 65
ft. Winchester 35 ft. Né-
hány jobb revolver, mint
Brauning Welodogghamer-
les, ugyanítt Görz Zeiss.
Voigtländer és más finom
fényképezőgép, perasa sző-
nyegok es egy motorké-
rőkpár nagyon olcsón azon-
nal eladó. IV/E. Egyetem-
tér 5. szám. Radónál. (Nem
Egyetem-utca. 49082

Szabók részere
mindennemű zsinór, gomb
és szabó-kellék képes
nagy árjegyzéket kívánatra
ingyen küldi a Budapesti
Paszománygyár Részvény-
társaság Nagymező-utca
46. 27903.

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és
nélkülözhetetlen háziszser, igen
számos esetben kitűnő szolgál-
latot tesz, mert

erősítő! üdítő! szőlő!

Barack-pálinka

közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserű
paratlan hatásu!!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár
r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt
csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét
gyártmányt kérni.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ES ALPACCA EZÜSTBÖL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN

EKSZERTELEPEN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEYZÉK 2000 PÁZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.



KISS szerencsése NAGY



Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyona szert tenni csakis szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal *állandóan reménye van* gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 125.000 sorsjegy közül 62.500 okvetlen nyer, tehát *biztosan minden második sorsjegy*. A nyereség-ésélyek páratlanok, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál, mint a húzásoknál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség *teljes bizalommal van* az osztálysorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinél életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját *neve*, vagy más önnek kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihúva már a legközelebbi húzásokon.

Jegyzék

a XXIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték 62.500 nyereségéről, mely a 125.000 sorsjegy közül 6 hónap alatt kilész sorsolva

Legnagyobb nyereség

1,000.000 kor.

(EGY MILLIÓ KORONA)

	Korona
1 jutalomdíj . . .	600000
1 nyereség . . .	400000
1 "	200000
2 " 100000	200000
2 " 90000	180000
2 " 80000	160000
2 " 70000	140000
2 " 60000	120000
1 " 50000	50000
3 " 40000	120000
3 " 30000	90000
6 " 25000	150000
9 " 20000	180000
13 " 15000	195000
44 " 10000	440000
61 " 5000	305000
22 " 3000	66000
475 " 2000	950000
961 " 1000	961000
1635 " 500	817500
165 " 300	49500
39675 " 200	7935000
5325 " 170	905250
5325 " 130	692250
8765 " 110, 80, 40	550500
62.500 nyereség és jutalomdíj	K 16,457.000

Kisérélje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsése NAGY! KISS KÁROLY és Társa

bank részvény-társaság, a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ:

Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fióközletek:

Erzsébet-körút 22. és Rákóczi-ut 55. sz. alatt.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

Adél	19647	Constantin	107497	Ferdinand	8249	Izidor	18689	Manó	119178	Róland	66814
Adolf	91535	Clementina	90394	Ferenc	102585	Izsa	90405	Marcel	67866	Rozália	52124
Adorján	17036	Clariissa	103186	Flóra	78290	Jakab	8360	Margit	91934	Rózsi	106192
Adrien	119145	Cézar	18893	Flórián	102187	Janka	92318	Mária	102260	Rudolf	90701
Ágnes	92495	Cecília	90543	Flóris	106185	János	75005	Mariska	37790	Salamon	71580
Ágost	100982	Carolina	73318	Podor	87691	Jonó	90411	Márk	93347	Sámson	107648
Ákos	90690	Camilla	105991	Franciska	108067	Jolán	45580	Márkus	23107	Sámuel	90886
Aladár	34290	Bosko	96058	Frida	91825	Jónás	108899	Márton	90783	Sándor	58112
Alajos	22262	Boriska	29353	Frizyes	8532	Józsa	93858	Máté	18850	Sarolta	119190
Albert	75016	Dánia	105598	Pál	78298	József	29832	Malvin	90802	Sobeszlén	71818
Altonz	91943	Dávid	8225	Gábor	94967	Judith	90785	Mattid	62925	Simon	41592
Amália	100926	Dométor	90431	Gabriel	50570	Julia	92591	Matyas	32468	Stefánia	45187
Ambrus	96828	Demjén	78376	Gáspár	106267	Juliska	108798	Melinda	90542	Szaniszló	91545
Andor	68003	Dészes	9737	Gedeon	9855	Kalmán	39410	Menyhért	39410	Szeréna	110539
András	100359	Dezsa	39081	Gergely	107250	Kamill	32428	Mihály	67669	Szidónia	90747
Anna	79837	Domokos	13851	Gertud	91549	Karolin	108069	Miklós	90550	Szilárd	51850
Antalka	90368	Dóra	102996	Géza	20192	Károly	21887	Miklós	79381	Tamás	48968
Antonia	18623	Dorottya	89751	Gida	37474	Kázmér	94211	Miksa	57750	Tibor	78469
Aifred	119188	Döme	78318	Gizella	91527	Katalin	51285	Milán	39742	Teofil	27199
Alice	18813	Dömötör	20176	Gottfrid	94902	Kelemen	102242	Mór	54790	Teodor	90709
Aranka	18602	Eberhard	93888	Guidó	5218	Kiara	41633	Náci	119117	Teréz	107849
Arnold	22250	Edith	108111	Juzsliáv	20552	Klotild	91509	Nándor	50888	Terka	27111
Aron	48172	Ede	10758	Gyárás	105996	Konrad	108008	Natalia	91938	Tihamér	90803
Arpad	92484	Eduard	92316	György	80114	Kornélia	96392	Náthán	78281	Tibor	18810
Arpád	8173	Elek	94465	Győző	108225	Kornél	4820	Nelli	65959	Titusz	54406
Arhur	107694	Elemér	100958	Gyula	91342	Korné	90670	Nesztí	97746	Tivadar	96005
Attila	80145	Eleonóra	67642	Gyuri	38555	Kristina	82673	Netti	78313	Tobias	30752
Augusta	92478	Ella	102544	Hajós	100955	Károly	119115	Nina	8371	Tódor	29307
Autó	107694	Ella	91764	Holló	53327	László	54748	Olga	51211	Türk	57321
Aurelia	88851	Rivra	78801	Honrik	103902	László	106182	Olívér	10864	Urban	60119
Balázs	42495	Ciza	67894	Hermann	56804	Lánárd	90761	Orbán	90761	Valentin	41593
Bálint	96833	Ennuuel	119175	Hermína	92350	Lenke	22286	Oszkar	108076	Valéria	94975
Beatrix	107641	Emil	92491	Hubert	68013	Leó	108108	Ottó	39770	Vencel	54743
Béla	90738	Emilia	91820	Hugo	102755	Lauro	4418	Ottó	90796	Vendel	107640
Bendi	13621	Emma	108066	Ibolyka	48189	Leontin	91946	Ödön	108398	Verona	48176
Barabás	22252	Endre	26553	Ida	19122	Leonora	108005	Pál	94280	Vidor	98078
Benedek	90708	Erna	102188	Ignác	91533	Lidia	24756	Paula	8540	Viktor	5224
Benjamin	54716	Ernesztin	91944	Ika	83459	Lina	91823	Péter	109958	Viktória	108088
Bertold	4058	Erő	39743	Iris	113138	Livia	80568	Piroska	78407	Vilma	22164
Berta	24730	Ervin	91924	Ilma	8229	Lóránt	39544	Pista	93659	Vilmos	92480
Berta	108002	Erzsébet	102258	Ioana	20188	Lipót	41539	Pongrác	60150	Vince	108060
Berlalan	79304	Etel	46904	Imre	107651	Lóránc	90638	Rachol	24757	Walter	45186
Bianka	95021	Eugénia	73858	Iren	10481	Lucia	13288	Rafaél	91324	Wladimir	18538
Bódog	102300	Eva	38063	Irma	94938	Ludmilla	22416	Reina	60105	Zoltán	92302
Boldizsár	78354	Fabián	44944	István	46903	Lukács	103888	René	58128	Zsolt	87651
Borbála	119174	Fanni	119102	Iván	119193	Ludvig	23051	Rozsó	90443	Zsigmond	21501
Cristján	8168	Felicia	38662	Ivor	91340	Lujza	17002	Richard	92492	Zsófia	91888
Cornélia	108068	Felix	75014	szabella	54410	Magda	28716	Róbert	39764	Zsuzsanna	22193

A szives megrendeléseket pos áfordult-val kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Az I. oszt. sorsjegyek

Árai:

Nyolcad	1.50	korona
Negyed	3.-	"
Fél	6.-	"
Egész	12.-	"

Húzása:

november 19. és 21-én

Tessék kívágni és címünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

Kiss Károly és Társa bank részv.-társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereségjegyeket küldeni.

A sorsjegy árát (mellékelve bélyegeken küldöm, (A meg nem felelő módor egyidejűleg postautalványon küldöm / sziveskedjék átadni)) _____ f. (kérem utánvételezni).

Pontos cím: Név: _____
Lakhely utca, házszám: _____
Utolsó posta. (megve) _____

E hirdetés rovatan minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatan minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 28

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot leteszi Ezen vizsgára mindenki rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál "Tanár" Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Azonnali pénz-
előleggel beraktározzunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakományokban utólagos díjfizetéssel és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít. Magántanulók előkészítése. Rottenbiller-utca 1. 9239

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinét, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 1.50 a legszebb kivitelben HERZ fényképésznél, Budapest, Rakoczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Gépszet
László Állandó rovata van a helyenkint megjelenő "Molnárak Lapja" színlapján (Budapest, V. Csáky-u. 12.) és mutatványzóként ingyen kúrdolnak Árkán, akik levelezésként kéri. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai utasításokon kívül mindaz előfordul, amire gépszetnek, művezetőnek, elektrotechnikuskának, motorosoknak, rádióknak, gépgyári munkásoknak az ember és az anyagi szükség van, ezért a rovatban elválasztással nyilatkozunk arról a rovatról azok, akik megismernék. A helipla ára egész évre 8 kor. 10 fillér 4 kor. 28987a

Téli
esemése fajsúlyos fagymentes csomagolással postakoszorúként 2.40, 25 kilónként 10 kor. téli nemes fajták különleges példányok vegyesen mázsáknként 82 korát, kosránként 2.40 óriás és nemes borsalmát 25 kilónként 6 korát, postakoszorúként 2 K. Fajborokat hektoliterként 24 nagybani vételnél 18 korát. Szabó Csongrádról.

Mézédes
téli fajsúlyos fagymenteseket mázsáknként 82 K. téli különleges fajták csakis válogatott zamatos példányokként mázsáknként 24, 28, 32 és 36 korát, óriás borsalmát 25 korát, posta kosránként bármelyikből 2.40 téli korát 3.20 fajborokat hektoliterként 24 korát nagybani vételnél 20 K-ért. Gyümölcskiv. Csongrádról.

Házilag
főzött csukorédes kajsi baracklekvárnak és különleges borsalma-sajtnak kilóját 2 korát, mézédess szilvalekvárnak 1 kor., papírbe csomagolt postaközönséges 3.50 korát szállítja Szabó Csongrádról.

Ananász
barack lekvárnak és kiváló finom borsalma-sajtnak kilóját 2 korát. Házilag főzött mézédess szilvalekvárnak 1 korát. Papírbe csomagolt postaközönséges 3.50 korát szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-tér 5.

150000 K vagyonnal
bíró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjért keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegyzésben, úgy, hogy minden igénynek bármikor megfelelhetünk. Forduljon minden házassalandó Schlesinger céghez, Berlin 18.

Magán építőiparos-
iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerep díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágt löszöl műépítész Igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Pótvizsgákra,
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium külföldre és érettségire előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszholvoat kérek 7909

Gépszet
esetleges ideiglenes gazdasági tevékenység és az összes gazdasági személynél, szakértelem és józanosságot teljes felelősséget vállaló a hely adó urak részére teljesen költséges és díjmentesen ajánl Krakaner Árpád Budapest, Nagymező-utca 26. Telefon 94-67.

"Fidelitas"
magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

Zalogcédulákat
veszek. Bizalogsított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Sip-utca 8. sz.

BUTOROK
káló, abakó, szalonbe rendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezésel és magánbutorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bergarnitárak eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
1. emelet
Kastély-utca sarkán.

ELEKTRO-
MOTOROK
minden országban, Állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemintáriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Vigyázzon,
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle czukorkát 60 fillérért. sz.

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítének felelősséggel, legrovidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemű végeznek, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulókat, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágosítással szolgál "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

SENZACIÓS KÖNYV!
IRODALMI GEMEGET!
A nemi kérdés és a társadalom.

Tartalom: I. A hevenyesség II. A nő és a prostitúció az ókorban. III. A koroztényesség fájó. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világszerte. VI. A jóvá irányítás. Fényes László, a jelen magyar publicista, ezt a kérdést nyomórti realitással rajzolja meg, az igazságot teljesen megköleli őszinteséggel és bátorsággal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazi bizonyosága az, miköz hirtelen gyorsan kelt el az első kiadás 40.000 példány. Ez már a hatodik kiadás. A 114 szűn nyomott oldala könyv ára németesen kilétszáz csak 90 fillér. Pélyegben is bekielhető. Kapható a "Molnárak Lapja" könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 42.

A legelőnyösebb részleltetésre zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendserű bankhitel
utján kizárólag csakis Reményi vagy magyar bankban. Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 88. szám.

FARAGÓ J.
műbutoraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művészeti kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből. Költségvetés díjmentes.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások fizetések feltűnés nélküli megfigyelését a eltűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 16. Telefon 102-82. 28587

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerertárban. Csakis "Bartilla fogviz" kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Saját gyártmánya Vas-és rézbutorok
Részgy — — — 46.- frt
Vasgy matracozsal 8.50 •
Gyermekgy — — — 11.50 •
Bodronygy-betét 8.60 •
Vas- és rézbutorok gyárt. Árbán. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám
TELEFON 87-01.

Pénzkölcsönt
4 1/2 4 1/4 5 és 6% alapon földbirtokra, földelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő bérházakra I. II. III. helyen 15-60 évig törlesztethető. Személyhittel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

THE ROYAL
beszélőgépeket
A legújabb modellek szigorúan az eredeti gyári áron
30% árleszállítással
szállítunk havil 8-10 K. részletfizetésre is, vidékre is bérhová.
Léng Jakab és fia grammofon-nagykereskedő.
Budapest, József-körút 4.
Főközpont: VIII., Baross-tér 4.
és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soványosó
Az egyedüli eredménytől kísérő szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblöt. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbafojásoknak kiküszöbölésére tápszer. Kitaláltató: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országhól. — Dobozonként 1 iri 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet 1.

Benzinmotorok
1-20 l. erőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetést feltételek mellett kaphatók
KALLAI motortelepen
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépezeteket, bontás és felújítások is kaphatók.
Legszebb és legértékesebb

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerőseit egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet király-asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, íróknak és műszeknek eredeti kéziratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királynéknak élettörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismereti legjelesebb írónk tollából. A mű számos rajzzal és műmelléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vászon díszkötésben, a királyné sikerült relief arcképével **ára 20 korona.**

Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költőnk emlékére a "Petőfi társaság" megbízásából szerkesztett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményt legjelesebb írónk tollából érdekes elbeszélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek megrendelése **ára 16 korona.** Mind a két díszmű egyszerű megrendelése csak 30 kor.

Megrendelhető az **Erzsébet Királyné Album** kiadóhivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50. Megrendelések utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvtünyöknök helyben és vidéken felvételnek.



MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!
30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csatlósított Singer varrógép zárszerkezéssel 5 év jótállással csakis **SINGER A.** gépezetnél Budapest, főutót Árkád-utca 55. Mindenféle varrógépek javítását legjutányosabb áron elvégeztetjük. Árjegyzék ingyen.

Jogtudományi
és államtudományi szolgálatokra, alapvizsgákra, államszámvevőtanra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szemintáriuma.
Budapest,
Vasszéchenyi-utca 18 szám.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjaztan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Irán 1893-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Szelesbörner szakiskola. (Csak Liszt-Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája iróegypézsektől a más hirdetésünket utazó nyábi tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

INGYEN DRÁGABB, MINT MÁLUNK REVDÉLT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
KÖNNYŰ EGY LETNAGYSÁG KÉPÉT 5 KORONÁÉRT DÍZES PASZPARTYVAL 55-68 CMA. NAGYSÁGON CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISZELŐK MINDENKÉNT FELVÉTELENK.
SZAVATOSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL FÉNYKÉPÁNYTÓ ÉS BUDAPEST, VII. ROTTENBILLER-UTCA 40. NYITNYITVE AD 1908. ÉVI PÁRISI DÍSZTUDÓZI MŰVÉLETSZON DÍSZTUDÓZSI MŰVÉLETSZON ARANY-ÉREMMEL.